Pazar
20
SONTEŞRİN
1938
5 KURUŞ

Ulus Basımevi
Çankırı Caddesi, Ankara
Telgraf : Ulus - Ankara
TELEFON
İmtiyaz sahibi 1144
Başmuharrir 1371
Yazı işleri 1062-1063
Matbaa müdürü 1061
İdare 1064

ULUS

ADIMIZ ANDIMIZDIR

MİLLİ YASIN
11 İNCİ GÜNÜ

ATA BUGÜN ANKARADA

Bütün İstanbul büyük ölüyü çok içli bir törenle uğurladı

Büyük ve Ebedî Şef'e

İstanbul halkının göz yaşları arasında yapılan tören

(Arkadaşlarımız Neşet Atay ve Cemal Kutay telefonla bildiriyorlar)

Ebedî Ata iki defa kurtardığı İstanbuldan bugün misilsiz sadakat ve tâzim tezahüratı arasında ayrıldı. İstanbulluların Atatürk'e yaptıkları bu muazzam teşyii tam olarak anlatacak ne türk lûgatinde bir kelime, ne de dünya tarihinde bir misal vardır.

Dolmabahçeden Sarayburnuna kadar bütün cadde, caddeye inen bütün yollar, yamaçlar, binalar, damlar, cami kubbeleri, minareler insanla dolu idi.

Kalabalığın emniyetini temin endişesiyle alınan bütün tedbirlere, İstanbulla Boğaz, Adalar ve Anadolu arasındaki vapur seferlerinin geceden itibaren kaldırılmış, şehir içinde tramvay nakliyatının durdurulmuş olmasına rağmen sabahleyin saat 7 de bütün bu sahada ve bu sahayı hattâ uzaktan görebilen hiç bir yüksek noktada, bir tek insanın sığabileceği boş yer kalmamıştı.

Atatürk Dolmabahçeden Sarayburnuna kadar yüksekliği yeryer dört metreden elli metreye kadar değişen ve değiştikçe mânası insan idrâkinin çok üstüne çıkan yekpare bir kalp içinden geçti. Size bu kalbin ıstırabını anlatamıyacağım:

"Halk ağlıyordu, hıçkırıyordu. Atatürk'ten sonraya kalmış olmak bedbahtlığından kurtulmak için kendini yerden yere çarpıyordu...,

desem bile size işittiklerimin ve gördüklerimin yüzde birini söylemiş olmam.

İstanbul üç gündenberi yekpare bir ses ve yekpare bir ıstırap halindeydi. Ve biz üç gün Büyük Ata'nın önünde bu yekpare olan ses ve ıstırabın bir günde, bir arada ne muazzam bir ses haline gelebileceğini tasavvur edemiyorduk.

Öyle bir ölçü, tek olarak bir insan kafasına değil, tarih olarak bir devre bile sığdırılamaz. Mustarip İstanbulun bugünkü sesini ve ıstırabını bir yıldırımla vurulanlar, bir kasırga çemberi içinde can verenler bile anlatamaz.

Atatürk sevgisi

İstanbul'un bugün Atatürk'e yaptığı muazzam teşyi Atatürk sevgisiyle izah edilen büyük insanlık sevgisinin parlak bir tezahürü olduğu için, Atatürk idealistlerini müteselli edebilir. Aynı suretle bu teşyi, Atatürk'e bağlılığın en yüksek insanlığa bağlanma kabiliyetinin bir misali olarak da gösterilebilir.

İstanbul halkı

Bu gece İstanbul halkı belki hayatlarının en mustarip gecesini geçirdiler. Ölüsü üzerinde 9 gündenberi göz yaşı döktükleri Ebedî Şef'in cenaze töreninin yapılacağı günün gecesinde huzur ve rahat aramak zaten bir hayaldi ve diğer günler uykularının en rahat anlarını geçirdikleri bir zamanda daha saat dörtten itibaren sokak-

(Sonu 7 nci sayfada)

Bugün hazin ve çok acıklı bir törenle karşılıyacağımız Ata, Ankara'dan yağmurlu bir günde böyle ayrılmıştı

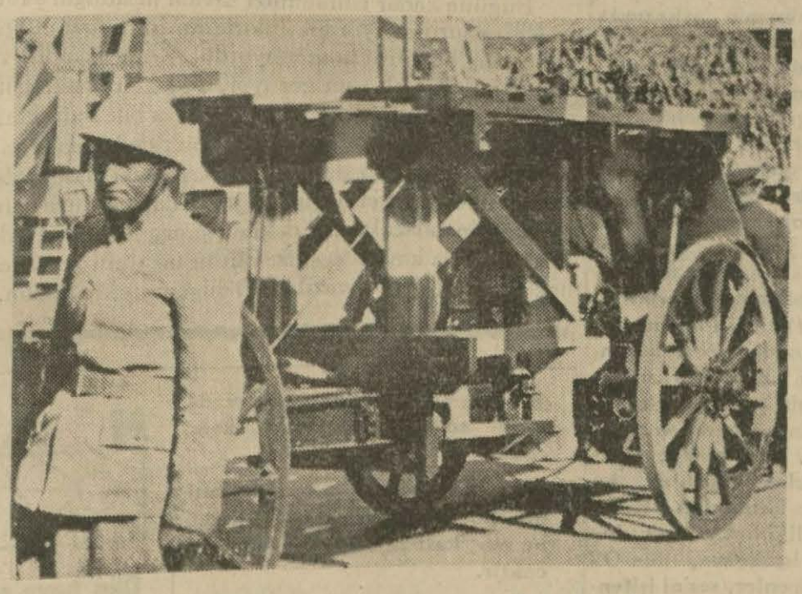

Atatürk'ün aziz nâşını taşıyacak top arabası

Ebedî Şef'in son teşyi törenine iştirâk eden yabancı gemiler

C. H. P: Kamutay Grupunda

Dahiliye ve Hariciye Vekillerimizin izahatı

Ankara, 19 a.a. — Dün akşam vaki olan dâvet üzerine C. H. Partisi Meclis Grupu umumî heyeti "19-11-1938,, saat on birde reis vekili Trabzon saylavı Hasan Saka'nın başkanlığında toplandı:

İlk söz alan Dahiliye Vekilimiz Refik Saydam Ulu Önderimiz Atanın ufulü günündenberi memleketin her tarafında onun yüksek maneviyetine karşı bütün devlet devairi, Parti teşkilâtı ve halk kütleleri tarafından vekar ve ciddiyet içinde ve hükümetin tanzim ettiği program dairesinde ızhar edilen hürmet ve saygı tezahüratı son güne kadar hiç bir hâdiseye sebebiyet vermeksizin tam bir intizam içinde cereyan etmekte olduğunu beyan etti.

Yalnız 17 İkinciteşrin 1938 akşamı İstanbul'da Dolmabahçe sarayı önünde Büyük Ölünün önünden geçemek suretiyle bütün İstanbul halkının ve civar mahallden gelenlerin mutat tezahürü saat 8.20 de anî olarak büyük bir izdiham husulüne sebep olmuş ve bu izdiham arasında yedisi kadın ve dördü erkek olmak üzere on bir vatandaşın ezilerek vefatına bais olmuştur.

(Sonu 3 üncü sayfada)

Atatürk Ankarada!

F. R. ATAY

Atatürk'ün son arzusu, 29 İlkteşrin bayramını Ankara'da geçirebilmetki: "— Halkın tebriklerini açıkta kabul ederim; bunu bir defa daha yapmıştım!„ diyordu. Otomobilden indikten sonra, birkaç adım yürüyecek, asansörle tribünün üst katına çıkacak ve her zamanki yerinden halkı ve orduyu selâmlıyacaktı.

Atatürk, o gün, Kamutay arkadaşları, halk, ordu ve gençlikle vedâlaşmış olacaktı. Ankara, son dakikalarına kadar gözünde tüttü: O, Reis ve Başbuğ, her şeyin üstünde bir vazife adamı idi. Kırık kemikleri ile harbeden Mustafa Kemal'e, on beşinci yıldönümü vazifelerini bizzat yapamamak, kim bilir ne ağır gelmiştir?

***

İşte Ankarasına bu sabah kavuştu. En büyük vatandaşı kucaklıyalım ve bir daha bağrımızdan ayırmıyalım.

Atatürk terbiyesi bizi hakikat korkusundan kurtarmıştır. Hakikat, onun ölümü kadar müthiş de olsa, gene türk cesareti ile karşılamak, kendisine karşı eniyi hürmette bulunmaktır.

***

Bir gün Dikmen sırtlarından gene buraya gelen Mustafa Kemal'i düşünelim. O bize, on sekiz yıl içinde, türk kudretinin en yüksek imkânlarını gösteren ebedî eserini bıraktı. Mucizeler kaynağı, bu kudrettir; Atatürk onda ve onunla devam ediyor. Bu kaynağın saflığını sırlar, vehimler, sihirler ve tılsımlarla bulanmaktan koruyalım.

Bütün ıstıraplardan güç olan Atatürk acısına, kalbimizi sonuna kadar açalım. Fakat aklımızı ve irademizi her zamandan daha fazla uyanık ve tetik tutalım.

Yalnız türk milletinin hayatı ebedîdir. Ancak o devam ederse Atatürk lâyemut olur. Türkü yaşatarak Atatürk'ü lâyemut kılmağa çalışalım!

-ATATÜRK-

Kartallar, çırpınarak bekliyor baş ucunda,
Bir millet göz yaşiyle söndürüyor yasını,
Yıkılmaz inançlardan bir kalenin burcunda,
Yavrusuna terketmiş, O kartal yuvasını.
O uçtu yuvasından, bir daha dönmiyecek,
O gitmedi, yaklaştı kalplerdeki ebede!
Bıraktığı çırpınış, ve bu hız sönmiyecek.
Son kanat vuruşundan, şu cihan titremede.
O mukaddes tecelli, O en kutsî bir varlık.
Yaşıyan hep O'nundur, O'dur vatanımızda.
Her kula nasip olmaz, bu kadar bahtiyarlık,
Atatürk kanımızda, Atatürk- kanımızda.

Hüseyin Ercenk

Elâzığ ve Konya'da

Elâzığ, 19 a.a. — Bugün Cümhuriyet meydanında Atatürk heykelinin önünde toplanan binlerce elâzığlı ve orta okullu genç, Atatürk'ün izinde ve cümhuriyetin müdafaasında canla başla yürümiye andiçtiler. Ve O'na saygı ve sevgi dolu hitabelerde bulundular.

Konya'da

Konya, 19 a.a. — Bugün saat 15 de Cümhuriyet meydanında toplanan Konya gençleri Atatürk anıtına çelenkler koydular ve Ulu Şef'in ölümünden dolayı duydukları acıyı canlandırarak O'nun ülküsünden ayrılmıyacaklarına and içtiler.

İsviçre kolonisi âbideye çelenk koydu

Şehrimizde bulunmakta olan İsviçre kolonisi dün akşam üzeri törenle Zafer anıtına bir çelenk koymuştur. İsviçreliler çelenği koyduktan sonra iki dakika sükût etmek suretiyle Büyük Şef Atatürk'e olan saygı hislerini ifade etmişlerdir.

İÇTEN DIŞTAN

Ankara ve Atatürk

Ankara, türk vatanının kalbidir. Bunun bir teşbih değil, bir hakikat olduğunu bilmemek için istiklâl mücadelesini duymamış olmak gerektir. Ankara savaş yıllarında Başkumandan karargâhı, millî kudret ve iradenin tecelli ettiği mukaddes bir yer olarak tarihe geçti. Cümhuriyet, onu bu sıfatiyle aldı ve kendine merkez yaptı. Değişmez merkez oluşu, türk mukadderatının vatan varlığına oradan sirayet etmesi lüzumunu göstermek içindir.

Yalnız o kadar mı? Ankara, türk milletinin hayat prensiplerini bir riyazi düstur halinde bize veren büyük insanın, en aziz hatıraları taşına, toprağına yazılmış bir vatan âbidesidir. Çankaya, bana bir kartal yuvası gibi değil; ışığı göklerden yere inen bir dehanın makarrı, bir Olemp gibi görünür. Yüksek kalesinin yalçın yarlarına baktığım zaman, daima, türk ruhunun çetinliğini duyarım. Step ortasına kurulmuş bu şehir, yoklukta varlığı temsil eder gibidir. Zaten madde yokluğunu, ruh ve zekâ varlığiyle burada yenmedik mi? Ankara, bütün zafer ve inkılâpların doğduğu yerdir.

Onu halinde ve mazisinde keşfeden; ona, bir kısmı tahakkuk etmiş mâmur bir istikbâl veren büyük insan, bugün ebedî şehre bir tabut içinde geliyor. Onu, son defa karşılıyacağız. Onu son defa millet evinde misafir edeceğiz. Ufkundan bir muhabbet ve ümit yıldızı gibi kayıp gittiği Ankara'ya, bugün O, bir ihtiram mahfazası içerisinde dönüyor; çok sevdiği Ankara'ya, ebedî şehre...

Öyle... Ankara, artık ebedî bir şehir oluyor. Millî mücadeleye beşik olan bu vatan kalbi, o mücadelenin kalbi olan insanı göğsünde saklıyacak. O, Ankara'ya ne kadar bağlı imiş ki hayatında yapılmış bütün iyilik ve güzellikleri az görmüş gibi aziz varlığının bizim için her zaman kutsal kalacak gölgesini de vererek Ankara'yı istikbâle şeref ve mazhariyetlerin en büyüğiyle intikal ettiriyor. Ankara, bugünden sonra Atatürk şehri oluyor; Ankara, Atatürk oluyor.

Hasan - Âli Yücel

Meclis önündeki Katafalk

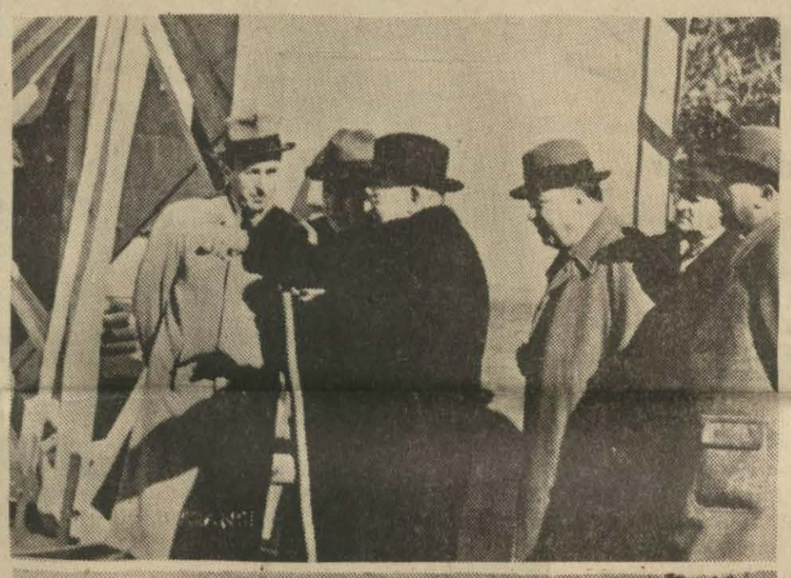

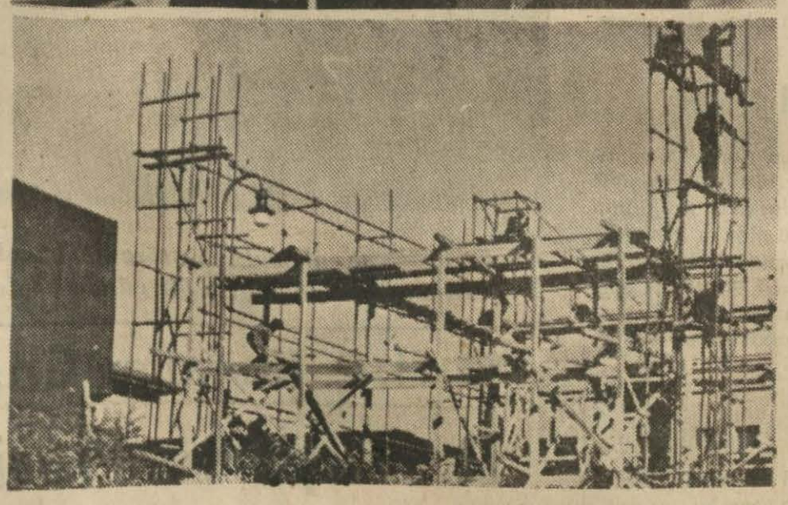

Büyük Millet Meclisinin önünde yapılan katafalk, bu sabaha karşı hemen hemen bitmiş gibiydi. Burada büyük yeşil sütunlar inşa edilmiş ve ortada cenazenin konulmasına mahsus beyaz bir yer vücude getirilmiştir. Dün gece katafalka, kamyon kamyon çelenk ve çiçek taşınmıştır. Bu sabah ankaralılar, Meclisin önünü muazzam bir çiçek meşheri halinde göreceklerdir. Yukarıdaki resimlerde, Dahiliye Vekilimiz ve Parti Genel Sekreteri B. Refik Saydam'ı katafalk inşaatını tetkik ederken, aşağıda da katafalkı inşa halinde görüyorsunuz.

ATA VE MİLLET

Millî yasın 11 inci günündeyiz. Büyük kaybın yası gitgide daha şurlaşarak ve gitgide daha derinleşerek bütün memleketi saran bir uğultu halini aldı. Dünya dünya olalı, bir ölünün, ardında bu derece muazzam bir ıstırap bıraktığına şahit olmamıştır. Çünkü dünya dünya olalı, bir insanın bu derece heybetli bir eser vücuda getirdiğini görmemiştir.

Bu ölüm, bize bizi daha iyi tanıttı. Ona karşı beslediğimiz aşkın, hayranlığın, tapınmanın azametini bu hâdisenin ardından her zamankinden daha kuvetle hissettik. Bu ölüm bize daha dün denebilecek kadar yakın bir mazinin bizden kaç asırlık mesafede kaldığını öğretti. O, türlü mucizelerine, bizim kısa ömürlerimizi asırlarca uzatmak mucizesini de kattı.

Ahretten başka düşüncesi olmıyan bir ümmet kalabalığından yeryüzü ve millet kültüne en yüksek derecesinde sahip en gerçek mânasiyle bir millet çıkarmak, bu ne akıl durduran bir harikadır.

İstanbul, ebedî Şef'ine son veda vazifesini yapmak için günlerden beri heyecan ve huşu içinde ürpererek O'nun başı ucunda ağladı. Teessür ve teheyyücünün kesafetinden kendini kaybetmiş yığınlar içinde, Ona ihtiram vazifesini yapmak uğrunda canlarını vermiş olan vatandaşları hürmetle analım. Onlar, Ata'nın yolunda her şeyini fedaya yemin etmiş kahraman ve fedakâr bir milletin bu yemini ilk önce yerine getirmiş ilk fedaileri ilk şehitleridir.

Bu kurbanlar, milletin ölmez Ata'sına olan sarsılmaz kültünün büyüklüğüne yüksek bir senbol olarak kalacaktır.

O dememiş miydi:

"Bu millet evlâtlarının fedakârlıkları, kahramanlıkları için vahidi kıyasi bulunamaz.„

Yaşar NABİ

Onun yolu

Güneş çoktan batmış, akşamın kızıl mor ihtişamı çekilmiş. Şimdi ortalığa hâkim olan hep donuk, hep silik renkler. Yalnız gündüzün son ışıklarını büsbütün yenemiyen elektrik lâmbaları teker teker, birer damla gibi pırıldıyor. Tam herkesin işinden döndüğü, bu alacakaranlık içinde bir takım acul hayaletler gibi evlerinin sıcaklık ve aydınlığına koşuştukları saat.

Bankaların önünden Yenişehir'e doğru yürüyorum. Fakat bu silik ve donuk renkli sahnenin arkasında daha koyu bir fon var: Çankaya... Granit renginde ve dimdik; gittikçe maviliğini kaybeden göklere sert bir çizgiyle yükselmiş. Ve bu dimdik cephenin üstünde bir nur zincirinin çizdiği hat var ki kıvrılarak tâ zirveye kadar yükseliyor. İşte bu yol O'nun yoluydu, ve biz O'nu bu yolda bir daha göremiyeceğiz. Fakat yarın fani vücudunu bir kubbenin altından ötekine terkederken bin bir menkıbenin inbiklerinden geçerek benliğimize sızan, sinen hatırası, paha biçilemez bir eksir gibi kalbimizin kavsi içinde ebediyen mahfuz kalacak . Nasıl birkaç saat sonra bu sokaklar boşaldığı, bu yollarda kimse kalmadığı halde bu nurun çizdiği hat ufukta hiç sönmeden parlıyacaksa, dün O'nun yüzünü görenler, sesini işitenler de ortadan birer birer çekildiği halde açtığı yol hep önümüzde, böyle açık, böyle aydınlık kalacaktır.

Heyhat ki en sevdiklerimiz de fanidir: Ebedi olan ancak gözümüzde bu nur, kalbimizde bu iman olacaktır.

Mihri Pektaş

İNSAN VE KÜLTÜR

Doğu - Batı

Dumlupınar'da, ilk yıldönümünde, zaferinin mânasını anlatıyordu. ".... o gece, dünyada bir inhidam olacaktı", diyordu. "Medeniyet seli, kendine mukavemet edenleri silip süpürür" diyordu. O gün nutuklarının belki en güzelini söyliyen ve söylerken güzel başının altın saçlarını, tığ gibi gövdesinin bütün sinir ve adalelerini gergin tutan müstesna yaradılıştaki genç adam, bir kumandan gibi değil, bir devlet adamı gibi de değil, daha ziyade bir filozof ve bir müncî gibi konuşuyordu.

"O gece dünyada bir inhidam olacaktı...„ derken, emperyalizmin yemiş olduğu maddî ve manevî ölüm darbesini kastediyordu. Az sonra, ve dünyanın öteki yarısında yaşıyan insnalara hitap ederek "medeniyet seli, kendine mukavemet edenleri silip süpürür„ derken de, medeniyete mukavemet etmek istiyenlerin emperyalizmin pençesinden kurtulamıyacaklarını ve hüriyet'le istiklâl'in ancak medeniyete susamış milletlere vâdedilmiş bir hak olduğunu tebarüz ettiriyordu.

Atatürk, daha o günü, Asya - Avrupa, doğu - batı ikiliklerini reddediyor ve kıtaların ve ırkların ötesinde bir vahdetin, çok ileri ve kıymetli bir insanlığın peygmaberliğini yapıyordu. Çünkü dünyaya, kıtalar arasındaki, ırklar arasındaki, milletler arasındaki, sınıflar arasındaki ve cinsler arasındaki barışı getiriyordu.

Bir, günümüzün dünyasına ve onun adavetler, taassuplar ve hüsranlarla dolu haline bakın, bir de, Büyük Atatürk tarafından bütün insanlar için konmuş reel ve mâkul barış prensiplerinin demir gibi zincirlenişini düşünün: türk milletinin nasıl bir evlât yetiştirmiş olduğunu anlarsınız.

Atatürk, Asya - Avrupa tezadını ortadan kaldırdı. Atatürk doğu - batı ikiliğini reddetti. Atatürk, düşmanları ile bile derhal barışarak milletler arasındaki münasebetlerde ancak karşılıklı saygı ve sevginin hâkim olabileceğini filen ilân ve filen ispat etti. Atatürk, Halk Partisine ve anayasaya havale ettiği prensiplerle millet'i bahtiyar bir bütün olarak kabul etti. Atatürk, erkek ve kadın'ı hayat karşısında, hakta ve mesuliyette denk kabul etti.

Bunlar halbuki iki yüz senenin değil, hiç olmazsa iki bin senenin temel dâvalarıdır. Demek ki O'nun dehâsı, hiç olmazsa 20 asırlık bir zaman ve mekân mesafesi dahilinde ve yıldırım hızı ile hareket eylemişti.

Burhan BELGE

ONU BEKLERKEN

Yazan: Kemal Ünal

Ankara'ya ilk gelişi, güneşin doğduğu ufuklardandı. Son dönüş, batı istikametindedir. Arada eşsiz bir tarih vardır. O, 1920 de bu şehrin bağrından dünya tarihine bir dehâ ışığı olarak yükseldi. 19 yılda fezalar âlemine, muhteşem bir mahrek çizdi. Bugün son olarak, gene Ankara topraklarına dönüyor.

Yalnız türkün değil, beşerin hayatını da, şefkat ve faziletle saran bu ilâhî hava, başladığı yerde, Türkiye'nin kalbi Ankara'da düğümleniyor. Türk milleti bu düğümü asîl bir heyecanla ruhuna ilmikliyor.

Bu dehânın, mahrekinde bıraktığı nûrlu yol, bütün beşeri saadete götürecek genişliktedir. Dünyanın tessüründe, insanlık ufkuna, bu şahrahı çizen dehâdan mahrumiyet acısı vardır.

Türk gençliği! Herkes bir hayat kavsinin düğümüne dönecektir. Ancak En büyüğümüzün aydınlattığı ufuklarda, sen, bu kavsi daha yüksek ve daha parlak çizmiye çalışacaksın. Onunla bu memleket aydın kalacak, bu yurt ısınacaktır. Senin bir haftadır gösterdiğin asîl heyecan bunun teminatıdır. O da senden bunu istemişti.

*

Bugüne kadar ıstırabımızı zavallı insanlığın şuuru altında yatan bir teselli unsuru sarıyordu: Fikirlerimizin kabul ettiği büyük ölümü hayallerimiz bir türlü kavramıyordu. Onu hâlâ diri ve dik sanıyorduk. Gözlerindeki tatlı ışığı görüyor, dudaklarındaki asîl sesi işitiyor gibiydik. Onun ölümü bizim için tasavvuru bile mümkün olmıyan bir şeydi.

Muhayyelenin şuurla yaptığı bu cidal de sonuna yaklaşıyor. Bugün hayal hassamız da zalim hakikatten en acı hisseyi alacaktır. Ankara garında huzurunda el bağlıyacağımız dar sanduka, hayallerimizi de karanlığı içine alacaktır. O dakika, şuurumuzun altında yaşıyn son teselli unsurunu da kaybedeceğiz. Bütün takatimize yüklenecek büyük acıya hazırlanalım. Şimdi vazifemizi düşünmiye çalışalım.

HAVA

Dün hava çok bulutlu geçti

Dün şehrimizde hava çok bulutlu ve rüzgârsız geçmiş, en düşük ısı sıfırın altında 3, en yüksek ısı da sıfırın üstünde 11 dereceye kadar yükselmiştir. Yurdun Karadeniz sahillerinde hava kapalı ve yeryer yağmurlu, Trakya, Kocaeli ve Ege mıntakalarında kapalı, Orta Anadolunun garp kısımlarında çok bulutlu, diğer yerlerde açık geçmiştir. Son 24 saat içinde Karadeniz sahilindeki yağışların karametreye bıraktığı su miktarı Sinop'ta 18, Rize'de 10, Şile'de 7, Samsun'da 1 kilogramdır. Rüzgârlar Orta Anadolu'da sâkin kalmış, Şarkî Anadolu'da garpten, diğer mıntakalarda umumiyetle şimalden saniyede en çok 4 metre kadar hızla esmiştir. Yurtta en yüksek ısı sıfırın üstünde İzmir'de 14, Çanakkale'de 15, Adana ve Antalya'da 20 derecedir. En düşük ısı da sıfırın altında Manisa'da 1, İsparta'da 4, Sivas'ta 7, Ulukışla ve Kars'ta 8 derecedir.

Çubuk kaymakamı

Çubuk kaymakamı B. Nebil Özoğüz divanı muhasebat müddei umumî muavinliğine tayin olunmuştur. Ankara kazalarında kıymetli mesaisiyle tanınan B. Özoğuza yeni vazifesinde başarılar dileriz.

SON YOLCULUK

Dünyanın en çetin savaşına başlamak ve yeryüzünün en eşsiz inkılâbını başarmak için 919 yılının 19 mayısında Samsun'da Anadolu topraklarına ayak basan türk kahramanı, bu satırları okuduğunuz dakikalarda son yolculuğunun son durağına ulaşmak üzeredir.

1919 mayısının on dokuzunda ağızlarda bütün bir vatanın ölümüne ağlıyan mersiyeler dolaşır ve bütün bir millet bu uğursuz havanın baskısı altında bitkin ve ölgün bocalarken kırık bir tekne içinde karaya çıkan kahraman, kafasında kurtuluşun, kalbinde fedakârlığın ve gözlerinde dirilmenin eksirini getiriyordu. 1938 son teşrinin yirminci günü sevgili Ankara'sına son seferini yapan Şef'in yollarında yedisinden yetmişine kadar vatan çocukları hıçkırıyor.

On dokuz yıl içinde Onun eşsiz başarılariyle övünen tarih de, O'nun on dokuz yıl içinde fani gözlerini yumduğunu kaydettiğine kendi yaşıtı türk milleti kadar yas tuttu.

Bugünkü yolculuk, ebedî Şef'in son seferidir. Her zaman vatan dağlariyle omuz omuza dolaşan büyük Önder, bu son yolculuğunda vatan ovalarına yaslanmış, her zaman vatan çocuklarının çelik göğüsleriyle sarılan sevgili Başbuğ, bugün ikiz kardeşi bayrağının kucağına uzanmıştır.

O'nu bu son yolculuğunda yalnız yüz binler değil, gündüzün güneş ve geceleyin yaşlı birer göz gibi titriyen vatan ışıkları da uğurladı.

İçine son defa bindiği trenin önüne kendini atan rayların sesinde çelik Adamın ölümüne söylenen çelik mersiyeler duyuluyor. Yollarına dizilenler, hıçkıra hıçkıra evlerine döndükleri zaman, hiç şüphesiz, içlerinde O'nun bir millete yeten hayatından birer tutam ışık, birer damla enerji bulmuş olacaklardır.

O'nun iradesiyle, O'nun azmiyle türk vatanının her tarafını ören demir ağların omzunda, dünün celâdetiyle ölümden hayata, bozgundan zafere ulaşan asîl milletin omzunda; vatanın, bayrağın, şerefin ve tarihin omzunda büyük Ata, son Ankara yolculuğundadır.

O'nu bağrından yetiştiren toprağı, O'nu yeniden bağrına bastırdıktan sonra bütün dünya ülkeleri kıskansın!

Fakat biz, bayındır Ankaranın durağına son yaptığı yolculuktan inecek ve bir daha buradan ayrılmıyacak olan en büyük Türkü sadece vatan uğrunda can vermiş en büyük şehidin cenazesi gibi değil, Samsun'a ilk defa ayağını basan eşsiz kahramanın gelişi gibi karşılıyacağız.

N. ARTAM

Atatürk ve Asya

Atatürk'ün ölümü bütün Asya milletlerini de mâtem içine atmıştır. Bir Çin gazetesi, diyor ki:

"Onu bütün Asya kıtasının milletleri de babaları addeylemekte idi.„

Diğer bir Çin gazetesi de şunları yazıyor:

"Bu acı biraz da bizim acımızdır ve bu mâtem biraz da bizim mâtemimizdir... Onun sayesindedir ki Çin'den Tuna havzasına kadar bütün milletler aynı idealin etrafında kardeşçe birleşmişlerdir. Bu ideal şudur: Hüriyeti ve millî istiklâli emperyalistlere ve ecnebi müstevlilere karşı her ne pahasına olursa olsun, müdafaa etmek ve askerî bir devlet vücuda getirmek!

Millî mücadelemizin nasıl başladığı malûmdur: Osmanlı imparatorluğu büyük harpte mağlûp olmuş, memleket istilâya uğramış. Türkten hayat hakkı bile esirgenmişti. Atatürk, türkün istiklâli ve yaşama hakkı için mücadeleye başladığı zaman, Asya kıtasının milletleri kurtuluş dâvamızı benimsediler. Bizim kurtuluşumuzda kendi kurtuluşlarının da ümidini gördüler. Filhakika Lozan muahedesi, yalnız türklerle garbî Avrupa devletleri arasındaki münasebetlerimiz tarihinde bir dönüm noktası teşkil etmekle kalmıyor. Şark ile garp arasındaki münasebetlerin tarihinde de bir dönüm noktasıdır. Lozan'da müsavatsızlık ve bir taraflı imtiyaz mânasına delâlet eden kapitülâsyon rejimi ilga edilip de bunun yerine devletler hukukunun karşılıklı müsavat prensipi kaim olduktan sonra, bu münasebetler, diğer şark devletleri ile garp arasındaki münasebetler için de bir örnek oldu. İran kapitülâsyonları ilga etti. Çin ve Mısır arkadan takip ettiler. Binaenaleyh inkılâbımız, şark ile garp arasındaki münasebetlerin dayandığı prensipleri temelinden değiştirdi. Binaenaleyh Atatürk inkılâbı, yalnız cümhuriyet Türkive'sinin hudutları içine münhasır kalmamış, Asya kıtası üzerine yayılarak bu kıtada yaşıyan milletlerin gözleri önünde yeni bir ufuk açmıştır.

Millî mücadeleyi takip eden büyük inkılâp hamleleri de Asya kıtasında sempati ile karşılanmıştır.

Esasen bu inkılâp hareketleri yeni müsavat istatüsünün tabiî icapları idi. Eğer şark, enternasyonal hayatta garp ile müsavat iddia edecekse, şarkın miskin ve mütevekkil ruhunu bırakıp da garbın dinamik ve terakkiperver esprisini almalı idi. İnkılâbımızın özü budur. Bu itibarla Atatürk garp esprisinin, garp tekniğinin, garp kültürünün kurucusu idi. Fakat garplı olduğu için garplıların dostu ve şarklıların da kurtarıcısı ve yahut da Çin gazetesinin yazdığı gibi, atasıdır. Çünkü şarkın kurtuluş çaresi garplılaşmaktadır. Bunu Atatürk görmüş ve türk milletine o hedefi işaret etmiştir. Bu şimdi Asya milletleri için de bir hedef olmuştur. Binaenaleyh Çin gazetesi:

— Bu acı biraz da bizim acımızdır. Bu mâtem biraz da bizim mâtemimizdir.

dediği zaman, bütün şark milletlerinin samimî hislerine terceman olmaktadır. Atatürk'ün ölüm yası içinde şark ve garp birleşmiştir.

A. Ş. ESMER

Polonya'da korporatif rejim kuruluyor

Varşova, 19 a.a. — Hükümet partisi olan millî birlik, yeni parlâmento açıldığı zaman memleket iktisadiyatının korporatif sistemlere göre tanzimi ve yahudilerin vaziyetlerinin tesbiti hakkında iki kanun lâyihası tevdi edecektir.

Diğer cihetten parlâmentoya nazırlar meclisinde tasdik edilmiş olan bir matbuat kanun projesi tevdi edilecektir.

Kanun bütün Polonya'da merî olacaktır. Bu kanunla bütün gündelik gazeteler nazırlar meclisi tarafından verilecek tebliğleri dercetmek mecburiyetinde kalacaklardır.

Dün şehrimize gelen heyetler ve askerî kıtalar

İspanya Cümhuriyeti hükümetinin heyeti de Barselon'dan hareket etti

Dün 42 vilâyetten de heyetler geldi

Irak ve Suudî Arabistan heyeti geldi

Dün sabah saat sekizde gelen Toros ekispresiyle Irak heyeti şehrimize gelmiş ve garda karşılanmıştır. Heyet mihmandarlıklarına tayin olunan hariciye memuru B. Etem Nazif Bayazıdoğlu ile birlikte misafir edilmekte oldukları Ankarapalas oteline gitmiştir.

Lübnan ve Suriye

Lübnan ve Suriye heyetinden albay Collet ve binbaşı Brassart dün sabahki Toros ekispresiyle şehrimize gelmiş ve mihmandarları hariciyeden B. Hasan Nurelgin'le birlikte misafir edilecekleri Belvüpalas oteline gitmiştir.

İran askerî kıtası geldi

Büyük Şef Atatürk'ün millî cenaze töreninde bulunacak olan albay Arfa'nın kumandası altındaki İran askerî kıtası dünkü Toros ekispresiyle şehrimize gelmiştir. İran askeri garda İran heyeti ile Millî müdafaa müsteşarı General Nazmi Solok, merkez kumandanı Demir Ali ve bando mızıka ile bir bölük asker tarafından karşılanmıştır.

General Nazmi Solok İran kıtasını teftiş etmiş ve bundan sonra İran kıtası komutanların ve türk kıtasının önünden bir geçit resmi yaparak ikametlerine tahsis olunan Harbiye okuluna gitmiştir.

Finlandiya heyeti

Finlandiya hükümetini millî cenaze töreninde temsil edecek olan Finlandiya Budapeşte elçisi Ekselans Anni Talas ve Asko İvalo dün sabahki Anadolu ekispresiyle şehrimize gelmişler ve garda istikbal olunmuşlardır.

Bulgar heyeti ve askerî kıtası geldi

Bulgar kırallığı Saray nazırı General Panof, Harbiye Nazırı Daskalof ve General Dukachi'den mütecekkil bulgar heyeti ile bulgar askerî kıtası dün sabah saat 8.40 da hususî trenle gelmiştir. Bulgar heyeti Ankara garında Dış Bakanı B. Şükrü Saraçoğlu, Millî müdafa bakanlığı müsteşarı General Nazmi Solok, Protokol genel direktörü B. Şevket Fuat ve Merkez komutanı Demir Ali ile Bulgar elçiliği erkânı tarafından karşılanmışlardır.

Bulgar heyeti ,istikbaline gelenlerle birlikte istikbal için gelmiş olan türk kıtasının üst başında mevki almış ve bulgar kıtasının geçit resmini seyretmiştir. Bundan sonra bulgar askeri kıtamızın karşısında durmuş ve bulgar heyeti türk kıtasını, Hariciye vekili ve General Nazmi Solok da bulgar kıtasını teftiş etmiştir.

Teftişten sonra bulgar heyeti mihmandarlıklarına tayin olunan Kurmay Albay Nihat Yürüker, deniz binbaşısı Burhanettin Alpaslan ve Hariciyeden Faik Hüseyin Hazar ile birlikte ikametlerine tahsis olunan Ankarapalas oteline gitmiştir. Bulgar kıtası da irtibat subayı hava yüzbaşısı Enver Akoğlunun mihmandarlığında misafir edilecekleri Polis enstitüsüne gitmiştir.

Yugoslav askerî kıtası geldi

Büyük Şef Atatürk'ün millî cenaze törenínde bulunacak olan yugoslav askerî kıtası dün saat 8.40 da hususî trenle şehrimize gelmiştir. Yugoslav askerî kıtası da garda Millî Müdafaa Bakanlığı müsteşarı Nazmi Solok ve merkez komutanı Demir Ali ve askerî kıtamız tarafından karşılanmıştır. Yugoslav askerî kıtası komutanlarımızın ve askerî kıtamızın önünden geçmek suretiyle ikametlerine tahsis olunan Harbiye okuluna gitmişlerdir. Yugoslav askerî kıtası garda Nazmi Solok tarafından teftiş olunmuştur.

Alman askerî kıtası geldi

Dün saat 14.10 da hususî bir trenle alman deniz silâh endaz askerî kıtası şehrimize gelmiştir. Alman kıtası garda general Kemal Gökçe, protokol umum müdürü B. Şevket Fuat, merkez komutanı Demir Ali, alman ataşemiliteri ve alman elçiliği erkânı ve askerî bir kıtamız tarafından karşılanmıştır. Alman silâh endazları komutanlar önünde bir geçit resmi yapmış ve kıtamızın karşısında mevki almıştır. Bundan sonra alman kıtası general Kemal Gökçe, türk kıtası da alman kıtası komutanı tarafından teftiş edilmiştir. Alman kıtası bilâhare misafir edilecekleri Gazi terbiye enstitüsüne gitmişlerdir.

İspanya cümhuriyetinden gelecek heyet

Atatürk'ün millî cenaze töreninde İspanya cümhuriyetini temsil etmek üzere beş kişilik bir heyet bugün öğleden sonra tayyare ile şehrimize gelecektir. Heyet İspanya cümhuriyeti namına münakalât nazırı ekselâns Bernardo Giner de las Rios'ın reisliği altında Barselon garnizonu kumandanı general Riquelma, amiral Tutentes, sahil bataryaları başkumandanı general Matz ve protokol şefi B. Coreaga'dan mürekkeptir.

Vilâyetlerin delegeleri

Atatürk'ün millî cenaze töreninde bulunmak üzere vilâyetlerden üçer kişilik delegeler gelmiye başlamışlardır. Düne kadar 42 vilâyetin delegesi şehrimize gelmişler, vilâyet heyetleri Ankara valiliği tarafından Atatürk kız, erkek ve inkılâp ilk okullarında misafir edilmekte, iaşeleri de Etipalas ile İmren lokantasında temin edilecektir. Vilâyet merkez belediyesinden vilâyet C. H. P. sinden ve halktan seçilen üç kişiden mürekkep olan bu delegeleri sırasiyle yazıyoruz:

Delegelerin isimleri

Adana vilâyetinden: İsmail Yusuf Özder, Yusuf Ziya Özbakan, Mustafa Rifat Gülek, Gümüşane vilâyetinden: Süleyman Daltaban, Fazlı Yüce, Hicabi Atacım, Diyarbakır vilâyetinden: Şeref Uluğ, Cahit Çubukçu, Nedim Pirinççi, Urfa vilâyetinden: Ömer Alay, Recep Gürer, Ahmet Kadas, Kastamonu vilâyetinden İzzet Okay, Sadık Ecevit, Hilmi Ocaklı, İzmir vilâyetinden Behçet Uz, Münir Birsel, Reşat Leblebicioğlu, Kırşehir vilâyetinden: Neşet Doğan, Sırrı Kavdaş, İzzet Özkan, İçel vilâyetinden Muhtar Berker, Mithat Toroğlu, Fehmi Emin Tez, Isparta vilâyetinden: Hilmi Çaksakçı, Hüseyin Kutlu, Yaşar Çelik, Tekirdağ vilâyetinden: Muhterem Tekel, Raşit Dramalı, İbrahim Erbilir, Çoruh vilâyetinden: Cemal Alper, Harun Küçükay, Ali Çoruh, Sinop vilâyetinden: Abtullah Batur, İzzet Koca, Mustafa Turan, Maraş vilâyetinden: Ahmet Nafi, Cemil Şirikçi, İlyas Seçkin, Muş vilâyetinden: Kâmil Kutan, Mahmut Akpulat, Zeki Dede, Trabzon vilâyetinden: Arif Sayıl, Muammer Mimbıyık, Celâl Pulathaneli, Van vilâyetinden: Şaban Baysan, Mehmet Karagündüz, Cemal Kahvecioğlu, Bursa vilâyetinden Riza Tahir Belger, C. Ö. Rüştü Egel, Burdur vilâyetinden: Nuri Artok, Kâmil Başkan, Osman Erkazancı, Kars vilâyetinden Altay Ece, Mehmet Bagatur, Haşim Tekinel, Çanakkale vilâyetinden: Osman Günin, Nazım Demircioğlu, Naci Durak, Eskişehir vilâyetinden: Kâmil Kaplanlı, Nail Birincik, Aziz Zeytinoğlu, Bilecik vilâyetinden: Ali İpek, Yahya Günen, Şerif Doğu, Edirne vilâyetinden: Şerif Bilgen, Suat Sıdar, Bekir Karan, Antep vilâyetinden: Hamdi Kutlar, Asaf Erkılıç, Nuri Pazarbaşı, Giresun vilâyetinden: Eşref Yizdar, Cemil Ulgen, İhsan Gürak, Bingöl vilâyetinden Hüseyin Kaya, Tahsin Özeke, Tevfik Turhan, Elâzığ vilâyetinden Kemal Şedele Nuri Alsancak, Hikmet Çakılcı. Sıvas vilâyetinden: Etem Tanrıverdi, Adil Tarkan, Kemal Teksoy. Balıkesir vilâyetinden: Naci Kodanaz, Sadık Deniz, Ali Kaplanoğlu. Malatya vilâyetinden: Mehmet Temelli, Faruk Yakın, Şefik Toğay, Niğde vilâyetinden: Dr. Hüseyin Ülgü, Saim Eren, Ferit Ecer. Bitlis vilâyetinden: Suphi Menteş, Halil Arıca, Besim Sumer. Kocaeli vilâyetinden: Kimyager Celâl, Diş Dr. Necmettin, gazeteci Rifat. Mardin vilâyetinden: Aziz Uras, Hilmi Dignas, Cemil Gümeş. Tunceli vilâyetinden: İbrahim Dalokay, Vehap Öz, Nusret Atila. Kayseri vilâyetinden: Hayrullah Ülgün, Ömer Taşcıoğlu, Mehmet Germirli. Tokat vilâyetinden Remzi Tokçan, Tahir Gencağa. Bolu vilâyetinden: Reşat Aker, Lütfi Gören, Hilmi Tekmen. Aydın vilâyetinden: Etem Menderes, Nafiz Karabudak, Fuat Erçeli. Çankırı vilâyetinden: Münir İnandık, Rifat Olgun, Hamit Şehirlioğlu. Çorum vilâyetinden: Pertev Kaleli, Bedri, Selman. Kırklareli vilâyetinden: Avukat Tahir, Haşim Peksöz, gazeteci Ali Rıza. Erzincan vilâyetinden: Hakkı Altınok, Mustafa Altınok, Sami Bayındır. Antalya vilâyetinden: Lütfi Gökçeoğlu, Haydar Uçkun, Sabri Aksay. Rize vilâyetinden: Mucip Kemalyeri, Salih Mataracı, Ziya Tavil. Samsun vilâyetinden: Dr. Necmettin Divçöcioğlu, Mustafa, Suphi Çubukçu.

Ecnebî askerleri şehrimizde

Şehrimize gelmiş olan ecnebi kıta mensupları ayrı gruplar halinde ve yanlarında mihmandarları olduğu halde şehri gezmişler ve her yerde halkın sempatisi ile karşılaşmışlardır.

Fransız ve sovyet heyetleri geldiler

Atatürk'ün cenaze merasimine iştirak edecek olan fransız ve sovyet kıtaları dün akşam 22.10 da Toros ekspresine bağlanan hususî vagonlarla şehrimize muvasalat etmişlerdir.

Misafir kıtalar istasyonda garnizon komutanı general Kemal Gökçe, Merkez komutanı, mensup oldukları sefaretler ataşemiliterleri ve erkânı tarafından karşılanmışlar ve bandoları olduğu halde istasyonda yer almış bulunan askerî kıtamızla selâm resmi teatisinden sonra fransız kıtası ikamet lerine tahsis olunan siyasal bilgiler okuluna, sovyet kıtası ziraat enstitüsüne gitmişlerdir.

Macaristan'da millî matem

Budapeşte, 20 a.a. — Macar ajansı tebliğ ediyor:

Başvekil İmredi, Atatürk'ün cenaze merasiminin yapılacağı 21 teşrinisani pazartesi gününün Macaristan'ın millî matem günü telâkki edilerek bütün memlekette resmî binalara siyah bayraklar çekilmesini emretmiştir. Harbiye nazırı ve Budapeşte belediye reisi de, askerî binalar ve belediye binaları için aynı kararı almışlar ve belediye reisi halkı da ayrıca siyah bayrak çekmiye dâvet etmiştir.

[Gelen heyetlere dair resimler 8 inci sayfamızdadır.]

Çekoslovakya politikasına yeni bir veçhe veriyor

Prag, 19 a-a. — Çekoslovakya, son hudut değişikliklerinden sonra iç ve dış siyasetine yeni vaziyete uygun bir veçhe vermek maksadiyle bir millî birlik partisi kurmuş ve diğer bütün partileri, ezcümle sosyalist ve komünist partilerini tasfiye etmiştir. Bu hareket çekoslovak birliklerinin esası olacaktır. Hükümet meclise bir de fevkalâde salâhiyetler kanun projesi vermiştir. 1920 anayasası yeni vaziyete göre tâdil olunacaktır.

Yahudiler nereye yerleştirilecek?

Londra, 19 a.a. — Almanya yahudiler aleyhindeki tedbirleri yeni kararnamelerle şiddetlendirirken, yahudilerin vaziyeti de muhtelif memleketleri işgale devam etmektedir.

Yeni bir kararname mucibince Almanya, eski Avusturya ordusunda hizmet etmiş yahudilerden de silâh taşımak hakkını nezetmiştir. Bunların yeni vaziyetlerine dair başka kararnameler de hazırlanmaktadır.

Macar hükümeti de yahudiler hakkında aldığı tedbirleri şiddetlendirmek niyetindedir. Yeni kanun projesinin bugünlerde parlamentoya verilmesi muhtemeldir.

Avusturalya Başvekili beyanatta bulunarak ve yahudilere telmih ederek, memleketin kütle halinde muhacir kabul edemiyeceğini bildirmiştir.

Pöti Pariziyen gazetesi diyor ki:

Londra ve Vaşington'da alman yahudileri için bir yer bulmak meselesi ciddiyetle mevzuubahs edilmekte ve Dominiken cümhuriyeti ile Kenya'nın isimleri zikredilmektedir. İklimi iyi olan bu memleketlere, Dominiken'de 100 bin, Kenya'da 20.000 olmak üzere 120 bin kişi yerleştirilebilir. Bu iki mıntakada yerleşme imkânları vardır. Ve bir kısım malları ile gelecek olan yahudiler, burada koloni esasları kurabilirler.

Rüten sınırında kargaşalıklar devam ediyor

Londra, 19 a.a. — Rütenya'nın sınır mıntakalarında kargaşalıklar ve çarpışmalar devam etmektedir. Macar ve polonyalı tedhişçiler Polonya hududuna yakın Rokosin nahiyesine taarruz etmişler, askerin müdahalesi üzerine dört ölü bırakarak püskürtülmüştür. Torun civarındaki bir tepeye yerleşen başka bir takım tedhişçiler de şehrin sokaklarına ateş ederek iki çocuğu öldrmüşlerdir. Budapeşte'den bildirildiğine göre, rüten resmî makamları, çek rejimi altında kalmış olan rüten mıntakalarında asayişi temin için, macar ordusunun müdahalesini istemişlerdir .

Kendisi ve Lâik ahlâk

Soruyorlar: En büyük eseri hangisiydi? Ve geçen gün yazdığım gibi cevaplar birken beş, onken yüz oluyor ve nihayet sayılamaz bir hale geliyor.

Evet, bütün bu muazzam tepelerin üzerinde insan zekâsı durmalıdır ve durdukça göz önüne yayılıp döşenen ufukların hududu yok gibidir. Fakat dikkat edilince görülüyor ki tekmil geçmişle, gelecekle giriştiği dev güleşlerinin bazısı büsbütün harikulâde! ve onlar bugün bizi en çok düşündürecek bir sima almaktadır. Meselâ Lâik ahlâk ve lâisizm mefhumu...

Atatürk'ün dış düşmanı yendikten sonra kendisine ilk harp ilân ettiği şey ne oldu? taassupla geri kafa değil mi? Zira anlamıştı ki kör, karanlık ve riyakâr zihniyet asırlardanberi Türkiye'de bir felâket lokomotifi olmuştur. Ve milletin üzerine koşan katar katar musibeti ancak imkânsız itikat, arkasına takarak bucak bucak toprağımıza sürüklemiştir.

Garp memleketlerinde bir adamın metafizik akidesi ne olursa olsun medenî durumu birdir. Yani kendisi inanan adam da olsa inanmıyan da olsa bu itikadî vaziyeti onun cihanı saran medeniyet ödevleriyle meşgul olmasına engel teşkil etmez. Halbuki bizde vaktiyle öyle miydi? Elektrik derdik; karşımıza medrese çıkardı. Hukukî düşünürdük; üzerimize mecelle yıkılırdı. Böylece Anadolu'nun saf evlâdı cehil ve taassup yüzünden nice zaman karısını doktora göstermiye korkmuş, sulfato içerse günaha gireceğini sanmıştır! Mücrim ve katil taassup... İşte Atatürk'ün türk bünyesinden bir seretan sayarak kopardığı felâket unsurlarından başlıcası!.. Zira hep o unsurdu ki memleketin ilerleyiş hamlelerinde etteklerine sarıldı. Nice nice genç zabitimizin, fedakâr münevverimizin canını söndüren otuz bir martlar, Şeyh Sait vakaları ve Menemen hadiseleri nereden geldi?

Evet kara cehaletten başka nereden?. Fakat Büyük Şef hakikati çabuk sezmişti ve anlamıştı ki askerî zaferlerimizin yüksekliğiyle mütenasip ganimet, ancak kılıcımız kadar keskin ve parlak medenî fütuhat olabilir. Nitekim, derakap onları temine başladı. Biraz düşünürsek anlarız. Demokrasi, yeni harfler, şapka v. s. gibi büyük işler Lâisizm mefhumunun muhtelif tecelli ve tatbik alanlarından başka nedir ki?

Atatürk Türkiye'de hem siyasî, hem içtimaî selâmetin başlıca çaresi, kara zihniyetten toprağımızı kurtarmak olduğunu en iyi anlıyan inkılâpçıdır.

O'nu şuur ile sevmek ve O'nun eserine yar olmak... Benim bundan ilk sezdiğim mâna, kendisinin bütün inkılâplara temel olmak üzere kurduğu ana prensipe sadakattir. Onun için beşerin en kunt fazilet umdesi diyebildiğimiz ahlâk, savab veya günah terazisi gibi değil, insanlığın en sağlam dayanım noktası olduğu sebeple muhteremdir ve lâik mâna da mukaddestir.

Anlatıyorlar; bir vakit millî bir yeni arma modeli düşünülmüş; ve muhtelif projeler hazırlanmış. Bunların içinden artistler kurt, arslan, kartal, şahin filân gibi pek bellenilmiş unsurlardan yapma bir nevi hayvan bahçesi vücude getirmişler ve hangisini seçelim diye Ataya sormuşlar. Başbuğ, bakmış bakmış; demiş ki "yahu! dünyada insan kafası dururken başka senbol aranır mı?„

Evet insan kafası! Hele O'nunki gibi sönmez bir dehâ küresi olursa!

Şimdiden sonra da bize O'nun hür başından daha güzel hangi timsal düşünülebilir?

Fazileti, büyüklüğü ve kahramanlığı, eskilerin dediği gibi hasbi olarak, yani içine hiç bir küçük hesap ve korku katmadan sevebilmek.. İşte lâyik ahlâk mefhumu. Ve işte Atatürk ahlâkı!

Fazıl Ahmet Aykaç

Romanya yahudi aleyhtarlığına karşı tedbirler alıyor

Bükreş, 19 a.a. — Havas ajansı bildiriyor: Hükümet, her türlü tahrikâta mani olmak için, Almanya'daki yahudi aleyhtarı hâdiselerle bunların bütün dünyadaki akisleri hakkındaki haberlerin neşrini yasak etmiştir. Bu yasağa itaat etmek istemiyen alman taraftarı ve yahudiler aleyhtarı Porunca Vreme gazetesi şiddetli sansüre tâbi tutulduğundan intişar etmemiştir.

Tamişvarda yahudi firmalarına ait iki odun deposu yakılmıştır.

TÜRKİYE BASINI

İstanbulluların tek tesellisi

Bugün gazeteler hemen tekmil sütunlarını büyük Atatürk'ün İstanbul'dan son ve ebedî ayrılışına ağlıyan samimi yazılara ayırmışlardır.

CÜMHURİYET'te Yunus Nadi'nin başyazısında diğer muharrirlerin fıkraları gibi bu neviden bir mersiyedir ve şu satırlarla bitmektedir:

"İstanbullular yalnız şununla müteselli olabilirler ki bugün kendilerinden ayrılan Atatürk'ün fani şahsiyetidir. O'nun hakiki ve manevî şahsiyeti nesilden nesile bütün istanbulların kalplerinde ebediyet için menkuştur, ve öyle de kalacaktır. Atatürk'ün her hayali en cazibeli bir şekilde bitip tükenmez bir kuvet haznesi halinde yaşıyacak ve hakikatten bin kere güzel olan bu hayal İstanbul'u elbette büyük yükseklikle re ve saadetlere ulaştıracaktır.....„

BİR NEHİR GİBİ...

Ali Naci Karacan BUGÜN gazetesinde üç gün üç gecedir İstanbul halkının Atatürk'ün aziz nâşı önünden bir nehir gibi akışını muazzam ve asîl bir levha olarak canlandırıyor:

" Bu insanlar, diyor, O'nun eserlerine nasıl bağlı olduklarını dünyayı hayrete düşüren bir duygu ve fikir birliği içinde ifade etmiş oldular. Milletin bütün insan zerrelerine kadar nüfuz eden bu birlik havası O'nun bu vatana yepyeni bir eseri olmuştur. Mucizeyi aşan böyle muazzam bir hâdise insanlık tarihinde ne görülmüştür, ne de görülebilir.„

Hüseyin Cahit Yalçın, "Yeni Sabah'ta Atatürk'e karşı minnettarlığımızı ancak bu suretle ödiyebiliriz: O'nun idealine hizmet!„ diyor.

ORDUYA TAZİYE

KURUN'un başmakalesinde Asım Us, büyük Başbuğunu kaybeden orduya, Reisicümhur İnönü tarafından gönderilen taziyet mektubundan bahsetmektedir. Muharrir diyor ki: "Büyük Millet Meclisinde alkışlarla karşılanan bu sözler, Atatürk'ün en büyük kahramanlıklarını yaratırken en yakın bir silâh arkadaşı olarak yanında bulunmuş olan İsmet İnönünün ağzından çıktığı için bilhassa mühim olmakla beraber aziz Şef'in geride bıraktığı ideal arkadaşlarının nasıl sarsılmaz bir azim ve iman ile mücehhez bulunduklarını da göstermektedir. Bu itibarla ebedî hayata karışan Büyük Şef'in ruhu bu manevî müşahededen şüphesiz şâd olacaktır.„

Diğer gazeteler de bugünkü merasime ait hazin levhalar ve tasvirler vardır.

C. H. P. Kamutay grupunda

(Başı 1. inci sayfada)

Bu acıklı vakanın hudusundan dolayı grup umumî heyeti de çok teessür duymuştur.

Bundan sonra kürsüye gelen Hariciye Vekilimiz mâtem hâdisesinin haber alındığı günden itibaren haricî muhitlerde, uzak yakın bütün dost memleketlerde muhterem ölümüze karşı gösterilen saygı ile dolu teessür ve taziyet tezahüratının fevkalâde minnet hissiyatiyle karşılanacak mahiyette ve mikyasta olduğunu ve o zamandanberi devam eden taziyet ve gerek yeni Reisicümhur intihabı dolayısiyle izhar edilen tebrik tezahürlerinin aynı şekil ve mahiyette bulunduğunu izah etti.

Parti grupu umumî heyeti büyük duygu ve tahassüsler içinde bu izahata karşı memnuniyetini bir kaç hatibin söz söylemesi suretiyle ifade etmiş ve ruznamede başka bir madde olmadığından celseye nihayet verilmiştir.

Kıral Karol Paris'te

Brüksel, 19 a.a. — Romanya kıralı ve veliaht Mihail bugün öğleden sonra Brüksel'den hareket etmişlerdir. Kıral, misafirleri şerefine bir öğle ziyafeti vermiştir. Romanya kıralı hareketinden evel Liyej yakınındaki silâh fabrikalarını ziyaret etmiştir.

Paris'te

Paris, 19 a.a. — Romanya Kıralı Karol ve Veliaht Mihail saat 12.20 de Brüksel'den buraya gelmiştir.

Kıral Karol ve veliahd Prens Mihail istasyonda B. Georges Bonnet ile cümhur başkanı namına albay Mrceau ve birçok şahsiyetler tarafından karşılanmıştır. Kıral ve oğlu Büyük otele misafir olmuşlardır. Pazartesi gününe kadar orada misafir olacaklardır. Misafirler garda toplanan binlerce halk tarafından alkışlanmışlardır.

ATATÜRK'ÜN BİNLERCE ESERİNDEN BİRİ

Şapka reformu

Bütün Kastamonu, Onu bağrına basmak için sabırsızlanıyordu nihayet geldi

Halk, hayreti ve hayranlığı geçtikten sonra ilk şapkayı onun başında gördü.

Ve bütün Kastamonu halkı hemen iki saat içinde derhal şapkalanıvermişti!

O, tarihî şapka nutkunu söyledi ve açıkça:

"Bu serpuşun adına şapka denir!„ dedi

Büyük kurtarıcı, Kastamonu Halk Fırkasında tarihî şapka nutkunu söylüyor

Onun işaretiyle bütün Türkiye şapkalanmış ve bir sene sonraki kanunu şapkayla selâmlamıştı

Yazan :
Sabahaddin Sönmez

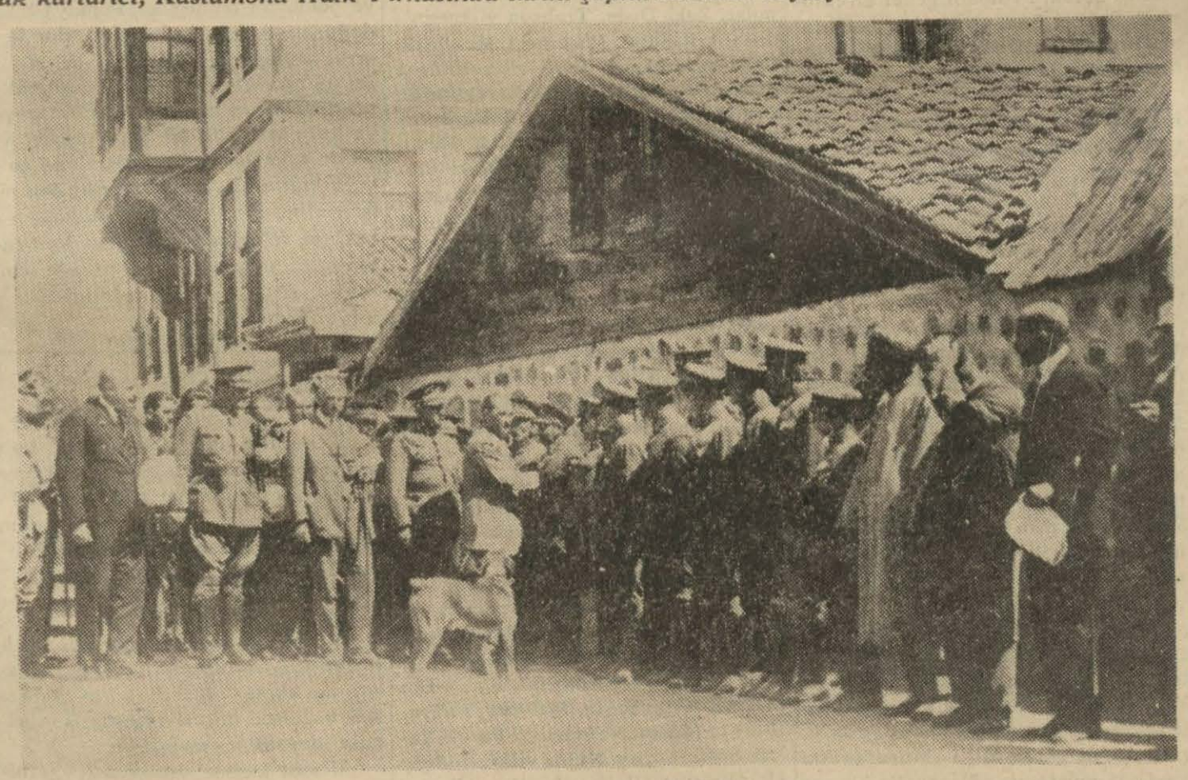

Ebedî Şef, şapkalı olarak geldiği Kastamonu'da kendini karşılıyanların elini sıkıyor

Bugün şapka on üç yaşındadır. Bizi kurtaran, bize benliğimizi öğreten, bizi okutan, kısaca türkü türk yapan; bundan on üç sene evel medeniyet âleminin serpuşunu da başımıza koymuştu. O'nun çok sevdiği milletine kavuşturduğu binbir nimetten biri de şapka idi.

Bu suretle medenî insanların serpuşunu almış oluyorduk. Kafamızın içini, ruhumuzu değiştirirken Atatürk dışımızı da medenî âleme uydurmuştu.

Cümhuriyetle yaşıt olan çocuklar kalpağı, fesi, sarığı tanımazlar bile.. Çünkü O'nun medenî dünyasında doğup büyüdüler, çünkü O'nun cümhuriyet havasını teneffüs ederek yetiştiler. Bunlar için fes ve sarık, ancak gülünçtür. Sade onlar mı, fes ve sarık içinde yetişenler bile artık onu avrupalılar kadar gülünç bulmaktadırlar. Türk, ilk şapkayı, 1925 de Kastamonu'da O'nun elinden giydi.

* * *

Millî mücadelenin ilk gününden beri O'nun etrafında halkalanan, O'nun izinde yürüyen millî mücadelede aktif bir rol oynayan Kastamonu, O'nun geleceğini duyunca bir bayram yerine dönmüştü. Küçük kasaba baştan aşağı donanmış, halk daha şafak sökmeden yollara dökülmüştü.

Mücadele senelerinin daha ilk günlerinden itibaren, bütün maddî ve manevî varlığını O'na bağlıyan her Anadolu şehri gibi Kastamonu; bütün yurtta sevilen Mustafa Kemal'i bağrına basmak için sevinç göz yaşları döküyor, kaynaşıyordu.

Çankırı yolunun methalinde, Olukbaşı denilen mahalde yedisinden yetmişine kadar, bütün şehir O'nu bekliyordu.

Kastamonu O'nu hiç görmeden tanıyordu. Geniş ve yüksek siyah kalpağı, alev saçan gözleri O'nun en karakteristik tarafı idi; o günlerde O bu şekliyle gönüllerde bir kurtuluş sembolü halinde yaşıyordu.

İntizar uzun sürmedi.

— Geliyor!.

Dediler. Bir kaynaşma oldu. Halk O'na yir an evel yüzünü gözünü sürmek, O'nun aydınlığına bir an evel kavuşmak için yarı çılgın bir hale gelmişti. Bu:

— Geliyor!. .

Avazı, binlerce kişiyi bir kaç kere dalgalandırdıktan sonra nihayet geldi.

O'nu ve arkadaşlarını büyük ve gri renkte bir benz otomobili taşıyordu.

Otomobilden indi. Gördüğü içten tezahürlere, sevgi nümayişlerine, aynı samimiyetle mukabele etti. Küçükleri okşuyor, büyüklere iltifat ediyordu.

O'nu ilk defa görmenin hayreti, hayranlığı ve dehşeti geçtikten sonra, büyük kalabalık büyük yeniliğin farkına varabilmişti.

Evet şapka giymişti. O'nun ve arkadaşlarının başında birer beyaz panama vardı.. O kara kalpağın yerini alan panama o kadar yakışmıştı ki O'na..

Mücadele senelerinin baş döndürücü hızına ve Mustafa Kemal'in bütün hareketlerine ayak uydurmasını bilen Kastamonu, O'nun şapkasını beğendi ve imrendi.

Osmanlıların geri şehir, müteassıp şehir, eski kafalı şehir olarak tanıdıkları Kastamonu; o anda, o saniyede O'nun şapkasını benimsedi. Hele gençlik derhal şapkayı başına geçirmek için kıvranmıya başladı. Fakat yıl 1925, mevki Kastamonu.. Şehirde nümunelik tek şapka bulmanın imkânı yoktu.. Eğer hâtıram aldanmıyorsa gün de cuma idi. Her yer kapalı idi.

Fakat zaruret ve ihtiyaç her şeyi yaratıyor.. Derhal terzi dükkânları açıldı. Ömründe şapka görmemiş terziler bile tariflere göre beyaz ketenden, pikeden şapka dikmiye başladılar. İşte o keten, pike, hattâ patiskadan dikilen iptidaî şapkalar bugünkü fötrlerimizin, melonlarımızın ve silindirlerimizin ilk mayası idi.

İki üç saat sonra, Kastamonu Büyük Kurtarıcı'sının kıyafetine girmiş, şapkalanıvermişti.

* * *

Büyük bir şapkalı kalabalık, O'nun ikametine tahsis edilen Olukbaşı'ndaki köşkün etrafında toplanmış, O'na sonsuz sevgi ve sonsuz bağlılığını, içten gösterilerle anlatıyordu. O'nun önündeki millet bayramı gece yarılarına kadar sürdü. O, birkaç kere köşkten indi, millet kalabalığının içine karıştı.

***

Ertesi gün bütün Kastamonu, türkocağı binasının önünde toplanmıştı. Herkes O'nun nutkunu dinlemek için sabırsızlanıyordu.

Herkes biribirine fısıldıyordu:

— Mustafa Kemal Paşa nutuk söylüyecek..

Bütün millet onun ne kudretli hatip olduğunu, icabında o iki dudak arasından lav kadar yakıcı, ninni kadar okşayıcı ne büyük sözler çıktığını biliyordu. Halk O'nun ateşli nutuklarını gazetelerde okumuştu. Fakat o tunç sesi duymamıştı. O, bütün inanını ve imanını bu iki dudak arasından dayandığı yegâne kuvete, millete söylemişti.

Bütün Kastamonu onu dinlemek için o zamanki halk fırkasının bahçesini doldurmuştu. Kalabalığın ön safını çarşaflı kadınlar teşkil ediyordu.

***

Nihayet en büyük hatip konuşmağa başladı. Binlerce kişi nefes almadan dinliyordu.

O, milyonları peşinden sürükliyen bir talâkat ve belâgatle konuşuyor, herkesi hayret ve dehşet içinde bırakıyordu. Artık bütün gözler onun mavi ışıklı bakışlarının tesiri altında kalmış, herkes onun sihrine tutulmuştu.

Kıyafetsizliğimizin gülünç şeklinden şikâyet ediyor ve kalabalık arasından misaller gösteriyordu. Elile kendini hayran dinliyen birisini göstererek, işte diyordu, bir efendi ki başında fes ve sarık, sırtında caket, bacağında şalvar var... İşte bir başka efendi ki başında kalpak sırtında yelek, ayağında potur var.. İşte bir başka efendi ki başında uzun bir mevlevî sikkesi, sırtında cübbe var..

Onun kalabalık arasından gelişi güzel gösterdiği bu tipler, bu kıyafetsizlik nümuneleri; sıkılıyorlar, eziliyorlar, büzülüyorlar ve kendilerine çevrilen binlerce bakışın altında kalmaktansa kalabalığın içine karışıp kaybolmayı tercih ediyorlardı.

Hele acele tedarik ettikleri uydurma şapkaları başına geçirenlerin mağrur bakışları; sarıklı, fesli, kalpaklıları kütlenin arasında derhal tasfiye ediyordu.

Tedarik ettiği bir sandalyanın üstüne çıkarak sırtındaki cübbe ve başında mevlevî külâhı ile kalabalık arasında bir kat daha sivrilen ve sütunlaşan mevlevî, onun alaycı ve ezici hitaplariyle karşılaşır karşılaşmaz külâhını çıkarıp cübbesinin altına saklamaktan ve sandalyasından inerek kalabalık arasında erimekten başka çare görememişti.

O gün Kastamonu onu candan, yürekten alkışlıyor alkışlıyordu..

* * *

Büyük Şef, aynı mevzu üzerinde İnebolu halkiyle yaptığı konuşmada medeniyet âlemine giren türkün fikriyle, zihniyetiyle medenî olduğunu isbat etmesi, bu medeniyeti dış kıyafetiyle de izhar etmesi icap ettiğini beliğ bir şekilde tebarüz ettirdikten sonra halkla hasbıhale başlamıştı.

Halka soruyordu:

— Bizim kıyafetimiz milli midir?

O'nu sevgi ve saygı ile saran halk haykırıyordu:

— Hayır, hayır, aslâ!..

O, gene halkın fikrini alıyordu:

— Bizim kıyafetimiz medenî ve beynelmilel midir?

Halk gene aynı heyecanla cevap veriyordu:

— Hayır, hayır, aslâ!..

O milletinin bu şuurlu cevabı karşısında sözlerine şöyle devam ediyordu:

"— Size iştirâk ediyorum: Hayır, hayır.... tâbirimi mazur görünüz, altı kaval, üstü şişane diye ifade olunabilecek bir kıyafet ne millidir, ve ne de beynelmileldir.„

O, milletinin fikrini ve reyini tekrar şu sualle alıyordu:

"— O halde kıyafetsiz bir millet, bu olur mu arkadaşlar? Böyle tavsif olunmağa razı mısınız arkadaşlar?„

Millet, tek ağız halinde şöyle haykırıyordu:

— Hayır, hayır, katiyen...

O, fikrini şöyle izah ediyordu:

"— Çok kıymetli bir cevheri çamurla sıvayarak enzarı âleme göstermekte mâna var mıdır? "Bu çamurun cevheri gizlidir; fakat anlamıyorsunuz!„ demek ayıptır. Cevheri gösterebilmek için çamuru atmak lâzımdır, tabiidir.„

O, bu izahlardan sonra esas maksada geliyor ve diyor ki:

"— Arkadaşlar! Turan kıyafetini ihya eylemeğe mahal yoktur. Medenî ve beynelmilel kıyafet bizim için, çok cevherli milletimiz için lâyık bir kıyafettir, onu iktisap edeceğiz. Ayakta iskarpin ve potin, bacakta pantalon, üstte yelek, kravat, yakalık caket ve bittabi bunların mütemmimi olmak üzere başta siperi şemsli serpuş...„

O'nun bariz vasıflarından birisi de cesareti idi, harpta ateşe atılır, her işte tehlikenin üstüne yürürdü. Mürtecilerin şapka kelimesinden tüylerinin diken diken olduğu bu kelimeyi duyar duymaz iman tazeledikleri bir devirde şapkanın adına "siperi şemsli serpuş" diyorduk. Fakat O, şapkanın adını bu suretle gizliyemezdi... O, gözlerini, kendini saran kalabalıktaki softaların ve sarıklıların gözlerinin içine dikti ve kendine mahsus medenî cesaretiyle sözlerine şöyle devam etti:

"— Bunu açık söylemek isterim. Bu serpuşun ismine şapka denir.. Redingot gibi, bonjur gibi, smokin gibi, frak gibi...„

Bunları tunç sesiyle haykırdıktan sonra müteredddidlerin üzerine de şu sözlerle yürümüştü:

"— Bunda tereddüt edenler vardır. Onlara diyeyim ki çok gafilsiniz ve çok cahilsiniz!.„

***

Millet, şapkayı O'nun elinden 1925 ağustosunda [illegible] yerek giymişti. Halbuki şapka kanunu bir sene sonra çıkmıştı. O'nun sevgisi, telkini, inanı karşısında kanun zoruna lüzum kalmamıştı. Millet şapka kanununu şapkalı olarak selâmlamıştı.

Bugün O'nun maddî varlığının kayıbı karşısında millet halinde ağlıyoruz. Bu hıçkırıkların akisleri hudutlarımızı aşıyor ve Atatürk sever dünya milletlerinin iniltilerine karışıyor.

Ebediyete intikal ederken benliğimizde ebedî Şef olarak yaşataca - ğımız Büyük Ata'ya hudutsuz sevgi ve hudutsuz minnettarlığın ifadesi olarak yolladığımız son selâmı veren şapka, bugün on üç yaşındadır.

Sakarya'nın Gazisi düşmanların galibi İzmir'in fatihi öldü

Barselona, 19 a.a. — Barselona'nın en ehemiyetli gazetesi olan Vanguardia, 11 ikinciteşrin tarihli nüshasının birinci sayfasında Büyük türkün vefatı hakkındaki elemli haberi vermekte ve büyük ölünün bir fotografisini neşretmektedir.

Vefat haberine dair olan telgrafnameyi uzun bir makale takip etmektedir. Bu makalede yeni Türkiye'nin uful eden Şef'inin yapıcı ve sulhcu eseri çok büyük bir hayranlığı ifade eden tabirlerle sena edilmiştir.

İşte bu makalenin fıkralarından biri:

"İnkısama uğramış, tezlil edilmiş, ihtizar haline getirilmiş olan Türkiyeyi kuvetli, ileri ve mütecanis bir millet haline getiren adam ölmüştür. Sakarya'nın gazisi, müstevlilerin galibi ve İzmir'in fatihi, tarihte en ziyade hayranlığa lâyık nümunelerden biri olarak kendini gösterecektir. Müşarünileyh, nefsinde askerî deha ile devlet adamı ve filosof dehasını cemetmiş idi.„

Ebedî Şef Ankara'ya böyle gider gelirdi...

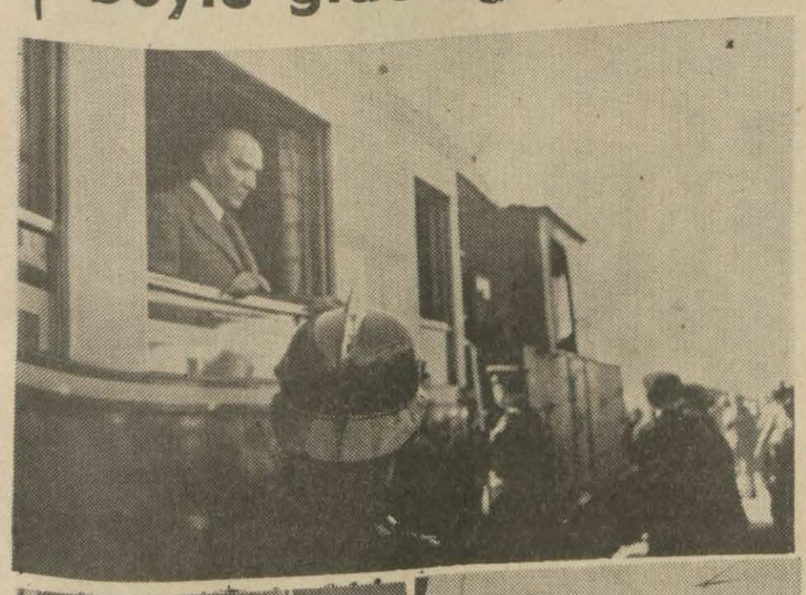

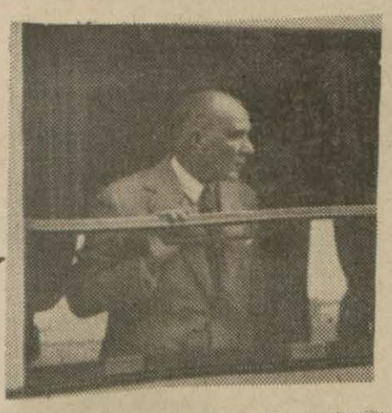

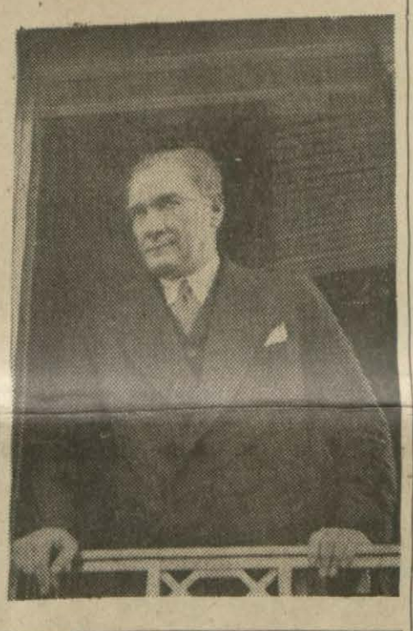

İran gazeteleri matemimize iştirâk ediyor

Tahran, 19 a. a. — Pars aJansı bildiriyor: Atatürk'ün ölümü karşısında bütün İran milletinin duymakta olduğu keder hissine terceman olan gazeteler, bilhassa şöyle yazmaktadır:

Atatürk'ün zıyaı Türkiye için olduğu kadar İran için de pek büyük - tür.

Yüksek askerî meziyetlere ve mülkî işler hakkında derin bir vukufa sahip olan bu dâhî, pek yakın bir tehlikeye maruz kalmış olan memleketini o tehlikeli anda kurtarmıştır. İran, Türkiye hakkında her zaman sempati hisleri ile mütehassis olmuştur.

Atatürk'ün aynı azme sahip olan hükümdarımızla beraber eski ihtilâfları halletmiş ve bu ihtilâflar yerine komşu ve kardeş iki millet arasında ebedî bir dostluk ve derin bir kardeşlik kaim olmuştur.

Saadâbat paktı, yalnız bu paktı imza etmiş olan dört devletin değil, aynı zamanda beynelmilel sulhun da menfatine hâdimdir.

İran milleti, bu dakikada kardeş ve dost milletin duçar olduğu mateme iştirâk etmekte haklıdır. Bugün İran milletinin kederli kalbine teselli veren yegâne şey, büyük meziyetlere sahip ve türk milletinin mergubu olan İsmet İnönü'nün Reisicümhur intihap edilmiş olmasıdır. Fazla olarak yeni reisicümhur, eski reisicümhur ile daima mesai arkadaşlığında bulunmuş ve siyasî faaliyetlerinde ve diğer sahalardaki icraatında O'na müessir surette yardım etmiştir. Bu dakikada büyük ölünün şerefli hatırasını tebcil ediyor ve Onun halefinin yüksek idaresi altında Türkiye'nin daima terakki yolunda ilerliyeceğini ve iki kardeş millet olan Türkiye ile İran arasında derin dostluğun daha ziyade kuvet bulacağını ümit ediyoruz.

İstanbul halkı geceyi sarayın kapısında geçirdi

Denilebilir ki dün bütün İstanbul sabah karanlığından itibaren gece yarısından sonraya kadar Dolmabahçede idi. Beşiktaş'tan, Maçka'dan, Ayaspaşa'dan, Karaköy'den, Dolmabahçeye giden yollar, insan, otomobil, tramvay, araba mahşeriyle örtülmüştü.

Dolmabahçe meydanına gelince, insanlığın kuruluş tarihinden bugüne kadar, dünyanın hiç bir yerinde, hiç bir meydan bu derece kesif bir kalabalığa şahit olmamıştır.

Tâ Karaköy'den Beşiktaş'a kadar uzanan bu hareket ve ses kütlesinin gecenin derin karanlığı içinde büsbütün artan, sonsuzlaşan velvelesi, anlatılması pek güç bir heybet iktisap ediyordu.

Kalabalık geceleyin daha arttı. Dolmabahçe sarayının bahçesine dalga dalga yığılan istanbulluları o sahanın kucaklamasına ihtimal yoktu!

Nitekim öyle de oldu. Müteaddit fasılalarla Saray kapılarının kapanması zarureti ile karşılaşıldı. Sonsuz, uçsuz bucaksız bir göz yaşı ummanı halinde caddeye, Camlı köşkün önüne dökülen halk, değil yürüyecek, dağılacak bir saha, tek adım atabilecek bir yer bile bulamıyordu.

Dün gece yarısına kadar Dolmabahçe'ye akın eden vatandaşların sayısını anlatabilmek için, mübalegasız bir tahminle, 300.000 demek lâzımdır! Bu tehacümün Millî kahramanı ziyaret etmenin, üç güne münhasır olması yüzünden vukua geldiğini sanmayım!

"Millet sarayı, ,nın kapıları değil 3 gün, üç hafta, üç ay, açık bırakılsa bu mahşerî kafilenin son bulması imkânsızdır. İçimizde duyduğumuz acı bu kadar derindir.

Sabih ALAÇAM

BÜYÜK YASIMIZ VE ROMEN BASINI

Atatürk derdi ki:

Muvaffakiyetimizin sırrı: Millet ile Başkan arasında tam bir bağlılıktır!

12. İkinciteşrin 1938 tarihli Romen basını, Türkiye reisicümhuru Atatürk'ün vefatı dolayısiyle genç Türkiye cümhuriyetinin duçar olduğu büyük mateme samimî olarak iştirâk etmektedir.

Gazeteler, Atatürk'ün memleketine ve dünya sulhuna yaptığı büyük ve insanî hizmetler ile biyografisine mütedair olan yazıları birinci sayfalarında iri harfli başlıklar altında neşrettikleri gibi büyük ölünün şahsî imzasını taşıyan fotoğraflarla da işbu sayfalarını tezyin etmişlerdir.

Universul gazetesi "Ananeleri deviren, Türkiye cümhuriyetini kuran ve zamanımızın en büyük icraatçısı Kemal Atatürk öldü" başlığı altında neşrettiği bir yazıda ezcümle şöyle denilmektedir:

"Türkiye Cümhuriyetinin başkanı ve büyük bir icraatçı olan Kemal Atatürk — zamanımızdaki şahsiyetlerin belki en büyüğüdür. Zira Onun yaratıcılığı hakikaten bir harikadır — gözlerini ebediyen hayata kapadı.

Türkiye Cümhuriyeti Büyük Atatürk'ün eserlerinden mâdud olan siyasî, iktısadî malî sahalarda tahakkuk ettirdiği derin değişikliklerin mânası bu biricik kelimede tamamiyle mündemiçtir.

Başarılan büyük eser

Derin ve ihtilâlkârane olan eser, sükûnetle, milletin yardımı ile, fehmu idrâkle, kanaat ve azimle başarılmıştır. Ve Atatürk, zamanımızın en büyük icraatçısı idi, demekten maksadımız, müşarünileyhin, kendisinden evel gelenlerin vaziyeti muhafaza etmek üzere kasten medeniyet nurlarından mahrum ederek karanlıkta bıraktıkları topraklarda ekmesini ve semerelerini toplamasını bildiği içindir.

O, Atatürk, şahsî azmiyle, basiretli görüşleriyle, tükenmez enerji ve dirayetle — memleketinin ordularını zafere ulaştırmağa muvaffak olduktan sonra ki bu, bütünlüğü ve istiklâli temin etmiştir — vatanını ve milletini sevkettiği terakki yolundan, yenilmesi güç zannedilen ve ıstırap verici bir mahiyet kesbetmiye başlıyan ve hiç bir kimse tarafından dokunulmıya cesaret edilemiyen mazinin bilûmum manialarını kaldırdı. Atatürk, maziye ait bütün mabudları parçalıyarak, cehaletin, kaderin ve teseyyübün kara tülünü yırtarak memleketin içerisine beşeriyet terakkisinin ışıklarını soktu ve bu kudsî ışıkların aydınlığı altında kültüre, ideale ve çalışmıya susamış bir gençliğe müstenit yeni bir memleket yarattı: Bugünkü Türkiye cumuriyeti. Fakat, işbu derin ihtilâl ve şümullü yapıcılık, takviyeye, müdafaaya ve hariçte dostlar temin etmiye ihtiyacı vardı.

Romanya'nın sadık müttefiki

Gazi, âmme işlerine aid bilûmum faaliyeti, şahsen nezaret ve adım adım takip ederek takviye etti. Ve orduya ve onun silâhlanmasına karşı gösterdiği kayguda milletine kuvetli bir müdafaa vasıtası temin etti. Onun diplomatik sahada gösterdiği kabiliyette, memleketine bir çok dostluklar temin etmekle beraber onun maddî ve manevî mevcudiyetini de yükseltti.

Romanya'nın sadık bir müttefiki olan Atatürk, Türkiye cumhuriyeti için, bu dakikada ağır teessürler geçirmekte olan türk milletine, izhar ettiği nüvazişkârane sevgileri gönderen Romanya efkârı umumiyesinin samimî dostluk hislerini kazandı."

Başkan Atatürk

Romania gazetesi (12.11.1938) "Başkan Atatürk" başlığı altında neşrettiği bir yazıda ezcümle şöyle diyor:

"Türkiye cumhuriyetini tesis eden, modern türk devletini kuran Kemal Atatürk, artık mevcut değildir. Elindeki kılınciyle vatanına yeni hedefler gösteren asker, bütün bir milletin göz yaşları arasında yatağında ölüyor. Henüz daha Mustafa Kemal paşa adını taşıdığı zamanlarda: "Öyle bir memleket kurmak istiyorum ki orada, siyasetle pek az iştigal edilsin ve daima çalışılsın" demişti.

Bu mucizeyi yapmıya muvaffak oldu. Ve bir kalemde, şarkın küflenmiş bütün ananelerini silip süpürdü. Bu yolda yürümeye azmeden Atatürk, tükenmez enerjisi ile durmadan ve yoluna dikilen maniaları devirerek Türkiye'yi yeniden kurdu.

Tam ve kâmil bir insan

Lâtin harflerini kabul eden, taaddüdü zevcatı ve kadınların peçelerini kaldıran, modern ve amelî mektepler açan Kemal Atatürk, evlâtlarının iyiliği için çalışan hakikî bir baba şefkatiyle, fakat ciddiyetle, türkün tarihini bir kaç sene içerisinde ncak asırlara sığabilecek derecede ileriye götürdü. Onun en büyük ve radikal inkılâpları, hiç bir şüpheye, pazarlığa, hattâ tenkide maruz kalmaksızın sarahatle ve sü-

" Romanya Onun hatırası önünde kederli bir saygı ile eğilmektedir "

ratle yapıldı. Türk milleti de, onun tekmil ıslâhatını bütün mevcudiyetiyle ve memnuniyetle kabul etti.

Günün bütün büyük adamları arasında Kemal Atatürk'ün müstesna bir mevkii vardır. İnsanlar arasında yaşıyan fakat beşerin fevkinde olan Kemal Atatürk, milletinin ruhundan kopan faziletleri ile tam ve kâmil bir zattı.

Balkan antantının başlıca âmili

O'nunla konuşmak şerefini kazanmış olan ecnebiler, bilhassa gazeteciler, sadeliğini, mükâlemelerindeki şefaflığı, yeni, modern ve pratik olan her şeye karşı gösterdiği alâkayı, vekayii cariye ile muasır siyasî şahsiyetler hakkındaki tam bilgisini ve milleti için beslediği hudutsuz sevgiyi saatlerce anlatabilirler.

Romanya'nın sadık ve samimî bir dostu olan Kemal Atatürk, Balkan antantının tek başına müteşebbisi değilse bile her halde işbu teşekkülün en başlı âmillerinden biridir.

Balkan antantının tesisinden bugüne kadar, bu teşekkülde âza olan devletler arasında ve bilhassa Türkiye ile Romanya beynindeki teşriki mesai, cenubu şarkî Avrupa'da beynelmilel sulh noktai nazarından en kuvetli bir âmil olmuştur.

Kemal Atatürk'ün mukaddes hatıralarını hürmet ve tazim hisleri ile saklıyacak olan romen milleti, dost ve müttefik türk milletinin bugünkü büyük ve derin kederine bütün mevcudiyetle iştirâk etmektedir."

Yeni Türkiye'nin bânisi

Timpul gazetesi "Yeni Türkiye'nin banisi öldü. Ölüm haberi, Türkiye'yi derin bir matem içerisinde bıraktı, Avrupa payıtahtlarında derin bir teessür uyandırdı, Atatürk'ün icraatı, Gazi'nin huzurunda, Romanya'dan gelen misafirlerin geçirdikleri bir gecenin unutulmaz hatırası" başlığı altında neşrettiği bir yazıda ezcümle şöyle denilmektedir:

"Ankara'da bir gece geniş omuzlar üzerinde duran âzimkâr bir başa, insanın derununa nüfuz eden iki göze malik olan Atatürk, askerlik hayatını, yalnız başına menfada bulundukları sırada millet hakkında düşündüklerini, insaniyetin şahit olduğu en büyük ihtilâli yapmıya kendisini sevkeden âmilleri anlatıyordu.

Şevkalbeşer işleri başaran zatın huzurlarında saatler, hissedilmeden geçiyordu. Gûya canlanan bir tunç, tarihin perdesini yırtarak insanlar arasına dahil olmuştu. Bayan ve bay Viktor Antonesku'nun Ankara'yı izyareti münasebetiyle Atatürk'ün etrafında kendilerini dinlemek üzere toplananlar pek çok idi.

Atatürk'le beraber

Gazi'nin masasına davet edilen iki romen gazetecisi, bir taraftan müşarünileyhin sözlerini diğer taraftan da lokantanın salonunda mevcut olan halkın, türk milletinin kahramanının gözleri ile emerek duydukları heyecanı kaydetmek fırsatını elde edebiliyorlardı.

Atatürk şöyle diyordu: "Yapılan işler ,milletim için duyduğum hudutsuz sevgiden doğmuştur. Milletimi, dünyanın medenî milletleri mertebesine çıkarmayı arzu ettim. Onun arzularını, gördüm, tanıdım ve meydana getirdim. Muvaffakiyetimizin sırrı şudur: "Millet ile başkan arasında tam bir bağlılık. Hiç bir zaman mükâfat ve minnettarlık beklemedim. Belki, çiçeklerden hiç bir şey beklemiyerek onları büyük bir aşk ve zevkle yetiştiren bir bahçıvan gibi, ben de, milletime kuvetli ve mesut bir hayat vererek onun çiçeklendiğini görmek istedim."

Karşımızda, büyük harpte kuvetli müttefiklere karşı harbeden ve mağlup ve perişan bir vaziyete düşen vatanını, hiç bir taraftan yardım görmeksizin zaferlere ulaştıran bir asker duruyordu.

Üç büyük tarih merhalesi

Mazinin çürüyen ve zarar veren bütün ananelerini yıkan siyasî şahsiyet konuşuyordu. Asyaî bir devletten Avrupaî esaslar üzerine bina edilmiş bir devlet kuruyordu. Yeni hayatın bütün safhalarını yaratan yüksek şahsiyet alkışlanıyordu: Türk ailesine inkılâplar yaparak türk kadınını yeni hayata ve serbestiye kavuşturmuştu. Dahilî ve harici olmak üzere türk milleti ile Avrupa milletleri ile Avrupa milletleri arasındaki bütün maniaları yıkmıştı. Fes ile başlayıp lâtin harfleri ile bitirmişti. Meşûm uykusundan uyandırdığı türk milletini, asırlarca ihmal edilen mesafeyi bir kaç sene içerisinde kat etmek üzere faaliyete davet etmişti.

Asker, Mustafa Kemal, millî türk devletini kuran, Gazi, hayatın inkılâpcısı, Atatürk bu isimler, gözü - müzün önünde cereyan eden tarihin üç büyük merhalesidir.

Şarktaki dostlar

Yine Timpul gazetesi "Şarktaki dostlar" başlığı altında neşrettiği bir yazıda ezcümle şöyle denilmektedir:

"Büyük Şef'lerinin ve rehberlerinin vefatı dolayısiyle türk milletinin duyduğu kedere bütün kalbimizle iştirâk ederiz. Bir milleti, uçurumun kenarında sarsılmaz azmiyle kurtaran, kuvetlendiren, yükselten zimamdarlar meyanında Atatürk, en birincileridir.

Mağlubiyetin ferdasında, O'nun hareket kararı katî idi. Şarkın en büyük ihtilâlini yaptı. Mustafa Kemal paşa, millet namına, ananeler yıktı. O'nun ilk ihtilâl hareketi, 21 ikinci kânun 1921 de neşrettiği bir beyanname ile ve İstanbul hükümetine ademi itaatle başlar. Bu beyannamede, Bastil'in zaptı esnasında söylenen sözler duyulmaktadır: Âsi general, "Hâkimiyet, Büyük Millet Meclisinin temsil ettiği milletindir." Diyordu. Hüriyet için haykıran bu ses, türk diktatörlüğünün esasıdır. Zira diktatörlük, tabiî surette kurtarıcının kuvetli şahsiyetinden ve onun dimağından çıkmakta idi. Türk milletinin ilk evelâ uyanması ve kendisini batıran eski ve batıl ananelerden, hurafelerden tecerrüt etmesi lâzımdı.

Şarktaki dostlar

Yine Timpul gazetesi "Şarktaki dostlar" başlığı altında neşrettiği bir yazıda ezcümle şöyle denilmektedir:

"Büyük Şef'lerinin ve rehberlerinin vefatı dolayısiyle türk milletinin duyduğu kedere bütün kalbimizle iştirâk ederiz. Bir milleti, uçurumun kenarında sarsılmaz azmiyle kurtaran, kuvetlendiren, yükselten zimamdarlar meyanında Atatürk, en birincileridir.

Mağlubiyetin ferdasında, O'nun hareket kararı katî idi. Şarkın en büyük ihtilâlini yaptı. Mustafa Kemal paşa, millet namına, ananeler yıktı. O'nun ilk ihtilâl hareketi, 21 ikinci kânun 1921 de neşrettiği bir beyanname ile ve İstanbul hükümetine ademi itaatle başlar. Bu beyannamede, Bastil'in zaptı esnasında söylenen sözler duyulmaktadır: Âsi general, "Hâkimiyet, Büyük Millet Meclisinin temsil ettiği milletindir." Diyordu. Hüriyet için haykıran bu ses, türk diktatörlüğünün esasıdır. Zira diktatörlük, tabiî surette kurtarıcının kuvetli şahsiyetinden ve onun dimağından çıkmakta idi. Türk milletinin ilk evelâ uyanması ve kendisini batıran eski ve batıl ananelerden, hurafelerden tecerrüt etmesi lâzımdı.

Türkiye'yi dirilten adam

Paytahtın, Boğaziçi sahillerinden Anadolu'ya nakli, hilâfetin lâğvi, fesin menedilmesi, arap harfleri yerine lâtin harflerinin kabulü, bir çoklarınca maziye karşı bir günah gibi telâkki ediliyordu. Fakat, Atatürk'ün maksadı başka idi. Atatürk, bütün azmiyle ve bütün otoritesiyle vatanın hüriyetini istiyordu. Onun içindir ki, evelâ mazi ile alâkasını kesti. Ancak şairlere mevzu edebilecek minarelerin, muzlim gölgelerinden milleti kurtararak gözlerini açtı ve onu, hayata ve işe attı. Atatürk; büyük devletlerin iştahlarını üzerinde toplıyan "Hasta adama" sağlık verdi. Memleketimiz, büyük bir dost kaybetti. Milletimiz, müşarünileyhin karşısında kederli bir saygı ile eğilmektedir. Fakat, memleketimiz, Türkiye'ye karşı beslediği derin dostluğu muhafaza edecektir. Bu cihet, bizi Atatürk'ün şanlı hatırasına daha ziyade bağlamaktadır."

Son karşılama

Her yaz sonu beklerdik. Bazan gecikirdi. "Bu hafta gelecekmiş!„ Haber kulaktan kulağa fısıldanırdı: "Bu hafta gelecekmiş!„ Sonra, *hafta* kelimesinin yerini muayyen günler alırdı; "cumartesi gelecekmiş", "pazartesi gelecekmiş!" Nihayet Anadolu ajansı doğru haberi verirdi: "Dün, saat ... de, yanlarında mutat zevat olduğu halde, hususî trenlerine binerek Ankaraya hareket etmişlerdir.„ Ankara derhal bayraklarla süslenirdi: "Bugün geliyormuş!„ Çoluk ve çocuk, kadın ve erkek binlerce kişi Ankara garı civarına, caddelere dökülürdü. Trenin denilen saatte geldiği nadirdi. Gene kulaktan kulağa bir haber dolaşırdı: "Uyuduğu için tren Polatlı'da üç saat kalmış.„

— Ben Ankara'nın gecelerini beklerim; sözünü nasıl hatırlamamalı!

Muhitin gürültüleri durduktan herkes istirahate çekildikten sonra O'nun dimağı mütemadiyen işlerdi. Diyemez miyiz ki bütün bir günün hâdiseleri gece sükûtunda süzüle süzüle O'na harikulâde fikirlerini ilham ederdi?

Atatürk, uzun bir gezintiden veya birkaç istirahat ayından sonra Ankara'ya daima birçok yeni fikirler ve yeni kararlarla dönerdi. İstasyon, O'nu karşılamıya koşan hükümet erkâniyle dolardı. Trenin ağır ağır istasyona girişiyle çehrelerde duyulan muhabbetin akisleri parlar, herkes üstünü başını düzeltir, O'nun huzuruna tertemiz çıkmak isterdi.

İlkönce altın başı ve çelik parıltılı mavi gözleri, kendisine çevrilmiş olan binlerce gözün üzerinde sabit kaldığı noktalar olurdu. Daima güler yüzle vagondan iner, ihtiram vazı almış olan karşılayıcıların birer birer ellerini sıkar ve elinde şapkası, o çok sevdiği askerini teftiş için yürürdü. Halkla dolmuş olan istasyon meydanı, O kapıdan görünür görünmez, alkıştan inlerdi.

Neşeli günleri böyle anmak bugün niçin yersiz olsun? O'nun her hal ve tavrı zihinlerimize nakşolmalıdır ki bizden sonrakilere ebedî Şef'in her jestini teker teker nakledebilelim; O'nun tarihine elimizdeki malzemeyi — karınca kararınca — verelim.

Atatürk'ü, bugün de karşılayacağız. Bu son karşılama, bütün Türkiye'de bir tek insanın hayalinden bir an için bile geçmiş olabilir miydi?

Hayatın ezelî kanunu.

Onu bugün türk bayrağının kucağında görecek olanlar; yüreklerinizi zorlaymız. Duyduğunuz dinmez acıyı içinize hapsedip O'nu güler yüzle vagonundan indiği haliyle gözleriniz önüne getiriniz. Taha'yyül ediniz ki altın saçları ve çelik parıltılı bakışlariyle karşınızdadır. — N. Baydar

B. Metaksas İnönü'ne Yunan Kıralının tâziyelerini sunacak

Atina, 19 a.a. — Atina ajansı bildiriyor: Gazeteler, Ankara ve İstanbul'a göndermiş oldukları hususî muhabirlerinin yazılarını neşretmekte berdevamdırlar.

Büyük Şef'inin zıyaı münasebetiyle dost ve müttefik milletin matemine iştirâk etmek üzere yunan Başvekilinin Ankara'ya müteveccihen yola çıkmasından bahseden gazeteler, B. Metaksas'ın Türkiye'nin yeni reisicümhuruna Sa Majeste yunan kıralının ve yunan hükümetinin taziyetlerini iblâğ edeceğini yazmaktadırlar. Elenlerin teessürlerinin bu resmî ifadesinde en küçük elen vatandaşından en büyük elen vatandaşına kadar bütün elen milletinin samimî hislerinin tezahürünün de mündemiç bulunduğunu söylemiye lüzum var mıdır? Filhakika yunan milleti, türk - yunan ittifakına fiilen iştirâk etmektedir ve Ege denizinin iki sahilinde yaşamakta olan iki milletin ebediyen dost, müttefik bir medeniyet sahasında mesai arkadaşı olarak yaşıyabileceklerine inanmıştır.

Messager d'Athenes gazetesi, Atatürk'ün tesis etmiş olduğu devletin dahilî siyasetinde ilham almış olduğu prensipleri hulâsa eden ve August von Kral tarafından kaleme alınmış olan kitaptan aldığı parçaları neşretmekte berdevamdır.

İzmir gençliği Atatürk heykelinde and içti

İstirap içinde kıvranan İzmir gençliği Atatürk heykeli dibinde

Bir genç kız, bütün hemşirelerinin yasını anlatıyor

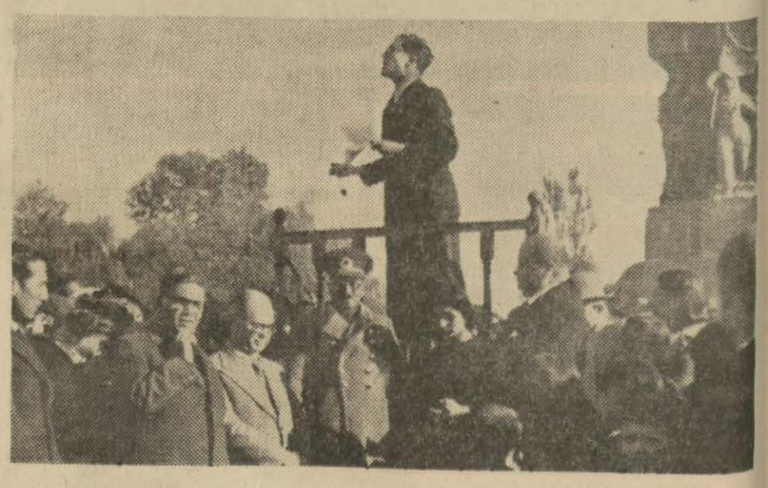

Genç bir talebe onulmaz acısını haykırıyor

Ata'nın heykeline İzmir gençliği minnet ve şükran çelenği koyuyor.

Gençlik tezahüründe merasim başlamadan evel heykel dibinde

İzmir gençliği Atatürk heykeli önünde and içti

Tören çok hazin ve heyecanlı oldu, bütün İzmir göz yaşı döktü

İzmir, (Hususî) — Ebedî Şef'in heykeli etrafında toplanan on binlerce izmirli, büyük bir heyecan içinde ve gözyaşları arasında Ona candan bağlılığını bütün cihana bir kere daha haykırdı. Törende söylenen nutuklar, okunan şiirler. Onun eserlerini sayıyor, Onun kalplerde ebedî olarak yaşıyacağını tekrarlıyor ve milletin Ona olan sonsuz sevgisini canlandırıyordu. Törende gençlik Onun eserini koruyacağına andiçti. Heykele minnet ve şükran çelenkleri kondu ve törene göz yaşları arasında nihayet verildi.

Gençlik göz yaşları içinde hıçkırıyor

Bir başka genç kız, O kalbimizde yaşıyor diye haykırıyor

Bütün yurdu aydınlatan Atatürk meşalesi İnönü'nün elinde

Yazan: *Rıza Atilâ*

Yeni Mersin gazetesinden

Milletçe çok acı çektiğimiz bugünlerde bizim için tek teselli noktası Atatürk'ten boş kalan Cümhurreisliğine Onun en yakın arkadaşı, yardımcısı büyük devlet adamı İsmet İnönü'nün seçilmiş olmasıdır.

Türk milleti büyük harptenberi hangi badireye girdi ve hangi felâketten kurtuldu ise İsmet İnönü'nü daima kendisinden beklenileni fazlasiyle veren bir kudret olarak gördü ve tanıdı.

Millî ihtilâlin ilk gününden Lozan'a, Lozan'dan Hatay'a kadar bütün zaferler İnönü kahramanının alın teriyle yuğrulmuş iktısadiyatı, kültürü, sanayii, imarı inşasiyle profili değişen memleket işlerinde Onun kudretli eli yaratıcı bir rol oynamıştır.

Kadirşinas türk milleti Onu yalnız her hangi bir devlet adamı olarak değil, bizzat devlet adamı olarak, Türkiye Cümhuriyetinin nizamı, refahı, feyizli inkilâp manzumesinin başı olarak tanımaktadır.

Bu itibarla Meclis İnönü'nü devletin en büyük makamına getirirken Onun tarihe mal olan yüksek iradesini, fazilet ve temkinini, yüksek vatanperverliğini Cümhuriyet için en sağlam bir mesnet ve garanti diye kabul etmiştir. İntihabın cereyan şekli ise siyasî rüştümüzü bütün dünyaya isbat edecek kuvetli bir delildir. Asîlane bir sükûn ve vekar içinde Millet Vekilleri çetin imtihandan muvaffak çıkmışlar, rejimi aynı kudret ve sadakatle ileri götürecek ve türk milletini salâhiyetle temsil edecek şahsiyeti bulmuşlardır.

Millet Vekillerinin gösterdiği isabeti ve İnönü'nün kalplerde bıraktığı hürmet hissini anlamak için intihabın neticesi duyulduğu zaman bütün milletin ne ateşli bir samîmiyet ve ne coşkun bir tezahürle sevindiğini görmek kifayet eder.

Bu memleketin muhtaç olduğu isikrarı, sükûnu ve çalışmayı tam bir muvaffakiyetle temin edecek olan rejimin başında Cümhurreisi olarak yer alacak yegâne devlet adamı İnönü idi. Millet bu arzusunu yerine getirilmiş görmekle tam bir huzur ve istikrar hissetmektedir.

Çünkü O; Atatürk'ün en yakın arkadaşıdır. Rejimin ruhu içinde çalkanmış bir devlet adamıdır. Dev adımlariyle ilerliyen inkilâbın ruhunu ruhunda toplamıştır. Yapılacak hamleleri tam muvaffakiyetle semerelendirmek için sonsuz tevazula şahsî fedakârlıkları kabul etmek lâzım geldiğini bilenlerin başında da İsmet İnönü vardır. Bütün memleket halkının yüreklerini dağlıyan derin matem içinde yeni Cümhurreisimiz çok kuvetli ve kıymetli şahsiyeti uyandırdığı büyük itimatla türk ufuklarına Atatürk'ün tuttuğu ebedî meşaleyi ele almıştır. Aynı kuvetle ufuklarımızı aydınlamaktadır.

Denildiği gibi "fertler ne kadar fâni olursa olsun idealler bakîdir" bugün gözü yaşlı 17 milyonluk muazzam türk kütlesinin tek ideali ise Sayın Cümhurreisimizin intihabı müteakip Meclis kürsüsünde korumağa andiçtiği cümhuriyetin mukaddes prensiplerinden başka bir şey değildir.

Atatürk'e inandığımız kadar İnönü'ne de inanıyor sevgi ve saygıya dayanan otoritesiyle inkilâp çarkını muvaffakiyetle çevireceğine güveniyoruz. Bu inanmak havası içinde hepimiz inkilâbın ve rejimin sadık ve naciz bir amelesi olmakla müftehiriz.

Ata bugün saat 10 da Ankara'da

(Başı 1. inci sayfada)

lara döküldüler. Hepsinin elinde bir tören programı vardır, Ata'nın cenazesinin geçeceği yerleri protokol memurları kadar biliyorlar. Hepsinin gayesi aynıdır: bir ufacık yer bulmak ve oradan, O'nun ölüsü geçerken doya doya, kana kana ağlamak, O'na karşı son tâzim vazifesini yerine getirmek.

Hiç bir mani onu bu arzusundan alıkoyamadı. İstanbul'un bugünkü halini anlatmak için film alan bir yabancı operatörün şu sözlerini kullanmaktan başka yapacak şey yoktur:

"— Gördüklerim efsaneden bahseden bir roman sayfasına göre bile harikulâdedir.,,

***

Sabah saat: 4

Saat henüz dört. Sirkeciden Dolmabahçe'ye doğru gidiyorum. Denizin üzerinden gelen kalın bir sis hepsi benim gittiğim semte doğru akan bir halk kalabalığını hayalleştiriyor. Hepimiz birer gölge gibiyiz. İçimizdeki matem yanardağına rağmen o kadar sessiziz ki ve kendi içimizle başbaşa kalmaktan gayri bir şey o kadar aklımıza gelmiyor ki ,tanıdık çehreler bile bize bir şey anlatamıyor. Biz hepimiz bizi en çok tanımış ve sevmiş olanımızı kaybettik.

Tophaneden Fındıklıya doğru giden yol üzerinde devriye gezen polisler, asker kıtaları, büyük üniforma giymiş subaylar dolaşıyor. Bunlar alınmış tedbirlerdir.

Bu cadde üzerinde yüksek setler vardır. Buradan Ayaspaşa sırtlarına sokaklar gider. Saat dörtte her tarafı örten karanlık arasında bu setlere çömelmiş insan hayaletleri gördük. Bir zabıta memuru, "gece yarısından beri orada yer tutmuşlar,, diyordu. Zaman zaman buralardan gaipten geliyormuş gibi boğuk iniltiler geliyor, ıstırap çekmiş olanlar bunların ancak göz yaşları kurumuş insanlardan çıkabileceğini bilirler.

Saat beşi yirmi beş geçiyor. Dolmabahçe'nin önündeyim. Nöbet bekliyen mehmetçiğin silüeti ve ayak sesi, açılan bir kapıdan dışarı çıkan bir zabıta memuru, bu uzun yolda rastladığım iki insan oldu, büyük kapı kapandı.. Şef'in baş ucunda tazim vazifesini ifa eden dört subay ve yanan meşaleler arasında atlas bayrağa sarılmış cenazenin top arabasına yerleştirilme hazırlıkları yapılmıştı. Sarayda herkes O'nu ebedî uykusunda rahatsız etmekten çekinir gibi hareketsiz ve yavaş.. Bu iki filin aksini yapmak istese-niz bile elinizden gelmiyor.

Saat: 6.30

Hafif bir yağmur çiseliyor. Yedi'ye doğru cenazeyi taşıyacak olan sahra topu arabası büyük kapının önüne geldi. Tam yedide kollarında kırmızı bandlar olan üniversite talebeleri bir kıta halinde geliyorlar ve yerlerini alıyorlar. Yerde üç tahta merdiven var. Bunların ne iş yapacağını ilk bakışta anlıyorsunuz. Tabut bu iskelelerin üzerinden kaldırılarak top arabasına konulacak. Taze bir reçine kokusu bize bir gül kokusu gibi geliyor.

Gece yarısından beri gelen çelenklerin hâlâ arkası gelmemişti. 7,30 da Orgeneral Fahrettin Altay ve arkasında vali B. Muhittin Üstündağ, 7.40 ta kamutay heyeti geldi. 7.58 de tahta iskeleler sarayın sahile karşı olan kapısına getirildi. 8.04 de top arabası bu kapının önünde yer alıyor. Önde at üzerinde bir teğmen var. Namluları aşağıda olan beş asker arabanın arkasından yürüyorlardı, sinemacılar, fotografçılar durmadan çalışıyorlar; Dünyanın dört tarafından gelen gazeteciler notlar alıyorlardı.

Dolmabahçe'nin dışarısı hıncahınç dolu... Bütün İstanbul halkı sanki bir tek mihrak noktası halinde buraya akmış gibi. Filhakika bütün münakale vasıtaları durdurulmuştu. Hiç bir taraftan sabah saat 8 den itibaren bir tek münakale vasıtası işlemiyor. Bu saattan itibaren deniz seferleri durdurulmuştur. Fakat Boğaz'dan, Kadıköyden, Üsküdar'dan motör ve kayıklarla geçenler görülüyor. Bu sayısı mahdut vasıtalarda bir kişilik yer bulabilmek için 30 misli fazla verenler ve yer bulamıyanlar pek çoktur. Adalar ve Anadolu kıyıları İstanbul sokakları gibi görülmemiş bir kalabalıkla doludur. Zabıtanın bütün itinalı tedbirlerine rağmen yer, yer barajların kırıldığı görülüyor, itfaiyenin ve motosikletli polislerin yardımiyle intizam güçlükle iade edilebiliyor.

Merdivene halılar seriliyor

Gene Dolmabahçe'ye bakıyoruz:

8.15 de merdivene halılar seriliyor. Büyük kapı açıldı ve 12 general merdivenleri aşağı indiler. Bu generaller Şef'imizin tabutunu top arabasına koymak vazifesini ifa edecek komutanlardır. General Ekrem Baydar, Sabri Ertuğ, Ziya Ekiner, Nuri Yamut, İshak Avni Akda, Osman Tufan, Hakkı Özgener, Enis Erkoçak, Zeki Erokay, Kurt Cebe Noyar, Kemal Balıkesir, İlyas Aydemir. Top arabasının etrafına geçiyorlar. Cenaze alayına İstanbul'da, yolda ve Ankara'da Orgeneral Fahrettin Altay kumanda edecektir.

Başvekilimiz B. Celâl Bayar, sabahın erken bir saatinde hususî kalem müdürü ile beraber gelmişti. Bu dakikada hüzünlü çehresiyle sarayın taş merdivenlerinde duruyor.

İçerde merasim başlamadan, ailesinin talebi ile büyük ölünün namazı kılınmak suretiyle hususî merasim yapılıyor tekbir türkçe verilmiş, namazı, islâm tetkikleri enstitüsü direktörü ordinaryüs profesör Şerafettin Yolkaya tarafından kıldırılmıştır.

Derinden top sesleri geliyordu. Tam bir alay halinde hava filoları çok alçaktan uçuyorlardı. 8.17 de askere, "Hazırol ve tüfek as!" kumandası verildi. 8.18 de tabut merdivenlerden ağır ağır indiriliyordu.

12 general içinde ebedî Şef'in cenazesi bulunan abanoz sandığı 8.21 de top arabasına koydular. Bu arabaya 3 çift siyah katana koşulu. Fahrettin Altay eliyle atlas bayrağı tabutun üzerine koyuyor. Ölüm, kan ve ateşi çok görmüş olan bu emektar askerin hıçkırarak sanduka üzerini eğildiğini görmek çok hazindi. Top arabası üzerindeki sehpada pirinç üzerine hâkkedilmiş şu cümleler vardı: "Atatürk'ün top üstünde naklinde kullanılan sehpa. 19.11.1938" Arkasında Atatürk'ün istiklâl madalyası ve harp madalyası tuğgeneral İlyas Aydemir tarafından ihtirama taşınmaktadır. Bundan sonra Ata'nın yaverleri ve kâtibi umumîsi, Başvekil Celâl Bayar geliyor...

Cenaze hareket ediyor!

Cenaze dokuzu bir geçe hareket ediyor. Alay 9.14 de cümle kapısından çıktı. Yolu açık bulundurmak için geniş safta olarak atlı polis kıtaları ilerliyordu. Bunu mızraklı bir süvari alayı, bandosu önde olarak bir piyade kıtası, gene bandosu önünde olarak bir deniz taburu takip ediyordu. Ondan sonra çelenkler geliyordu.

Çiçekler

Türkiye ebedî Şef'e olan bağlılığını güzellik, hayat, şiir ve tazeliğin bir sembolü olarak çiçekle ifade etmek istemişti. Çelenklerin sayısını tesbite muvaffak olamıyanlar mesafeyi tayine çalıştılar. Üniversiteli gençlerin taşıdığı bu çelenklerin asgarî 400 metre bir mesafeyi işgal ettiğini söylemek çok küçültülmüş bir mikyastır.. Çelenklerin arkasında top arabası. 12 general ve 2 sıra üzerine büyük üniformalar giymiş subaylar geliyordu. Ortada Riyaseti Cümhur Umumî Kâtibi B. Hasan Riza Soyak bir tarafta Muhafız Alayı Kumandanı Albay İsmail Hakkı Tekçe, diğer tarafında Baş yaver Celâl Üner ve arkada yaverler vardı. Kamutayı temsilen gelen heyet, vali ve belediye reisiyle, mevki ve deniz komutanları, İstanbul'da bulunan yabancı konsoloslar, teşrifata dahil asker ve mülkî erkânla, Parti ileri gelenleri, rektör, dekan ve profesörleri başta olmak üzere üniversiteliler, kumandanları, öğretmenleri ve subayları başta olmak üzere harp akademisi, halkevleri idare heyetleri, millî müesseseler delegeleri, izci teşekkülleri, yedek subay okulu talebeleri ve bir piyade taburu yer almıştı.

Bugün İstanbul'un mahşer halini görmiyenler onu ne fotograf, ne yazı, hattâ ne de sinema ile tesbit edilmiş olan şekillerinden hiç bir şey anlıya-mıyacaklardır. Kelimeler, objektif, ve sahne bugünün en basit bir tarafını bile anlatmaktan âcizdir. Milyona yaklaşan bir insan kalabalığı hayatından ancak bir defa tek bir kalp gibi çarpar ve tek bir göz gibi görür.

Sarayburnuna kadar

Dolmabahçe'den Sarayburnu'na kadar hiç eksilmiyen ve ara bulmıyan bir hıçkırık ve feryat düşününüz. Bu matem bir çığ gibidir. Atatürk'ün önünde şehirden uzaklaştıkça yas büyümektedir. Bu sesleri duyanlar kulaklarında çok uzun seneler millet halinde bir matemin akislerini hissedecekler-dir. Bütün yol boyunca tayyareler çok alçaktan üstümüzde uçuyorlar, yeryüzündeki mateme yukardan iştirâk ediyorlardı. Atatürk'ün devrinde ve Atatürk'ün eliyle vücut ve kuvet bulmuş olan türk hava filoları babasını kaybetmiş yavru kuşlar gibi sağdan sola uçuyorlardı. Biz onları her zamanki gibi zevk ve gururla seyredemedik. Ve onların motör gürültüsü bize bir inilti gibi geldi.

Köprü üzerinde

Saat 11 i 15 geçiyor. Köprünün üzerine yaklaştığımız zaman bir insan mahşerinin göz karartan manzarasiyle karşılaştık. Yüksekkaldırım yalnız başları gözüken bir insan mahştri halini almıştı. Burada en az 10 bin kişi vardı. Kurtarıcısının tabutunu gören bu kalabalık, yatağını aşan bir sel gibi yerinden oynadı. Bayılan yavrularını anneler, annelerini yavrular kucaklarına alarak taşıyorlardı. Alay durmuştu. Muhayyelelerde ıstırabın aşınmaz bir âbidesi halinde kalacak olan bir hıçkırık tufanı arasında Köprü'yü geçiyoruz. Yenicami kubbesinin en üstünde insanlar görüyoruz. Ata'yı görmek gayesi ölüm getiren bütün tehlikeleri unutturmuştur.

Ankara caddesi aynı mahşer, Sirkeci'nin bütün otellerinin pençereleri yalnız insan başıyle dolu. Adlî tıp binasının yanındaki sedler halkla kayanıyor, ve cenaze alayı bu dekor içinde 12,10 da Gülhane parkına giriyordu. İki tarafta askerî liseliler sıralanmıştı. Bando İstiklâl marşını çalıyor: Bu memlekete istiklâlini kazandırmış olan büyük insanın ölüsü huzurunda olduğu kadar, bu istiklâl marşı ne kadar mânalı olabilirdi.

Selâm vaziyetinde olan generallardan mehmetçiklere ve Başvekilden ilk mektep talebesine kadar bütün türk milleti, bu istiklâl marşında O'nun şerefli ve eşsiz hayatının bir safhasını bularak göz yaşı löküyor. Cenazeyi yavuz zırhlı kruvazörüne götürecek olan Zafer torpidosunu rıhtıma yanaşmış bulduk. Saat 12.25 de merasim komutanı Fahrettin Altay, torpidoya giriyor. 12.32 de tabut torpidoya nakledildi. Sahil boyunu dolduran on binlerce halk, son nefesini bu şehrin havasında verdiği Ebedî Şef'inin cenazesinin kendisinden büsbütün ayrıldığı bu anda yesinden benliğini kaybetmiş bir halde göz yaşı dökü-yordu. 12.57 de....

Zafer torpitosu ayrıldı

.... Zafer torpidosu Sarayburnundan ayrıldı. Haydarpaşa önlerinde demirlemiş olan Yavuz'a 13.19 da yanaştık. Çelenklerin ancak bir kısmı Zafer torpidosuna yüklenilebilmişti. Geri kalanları Denizbank'ın bir gemisi götürüyordu. Törene iştirâk edenlerden bir kısmı Sus vapuruyle İzmit'e hareket etmişlerdi. Ayrıca Suvat vapuru da Yavuz'da cenazeye refakat edecek olanlardan bazılarını götürmüştü. Yavuz'un sağ tarafını yabancı devletler filolarına ait gemiler, sol tarafını da töreni denizden takip etmek istiyenler için Denizbank'ın Kadıköyünden bir, Sirkeci iskelesinden iki, Galata rıhtımından iki, Şirketi Hayriye'nin Kabataş'tan bir, Sirkeci'den iki, ve Köprüden kaldırdığı üç vapur almıştı. Yavuz'un çok yakınından geçen bu vapurlar büyük yesleri yüzlerinden okunan İstanbul halkı ile dolu idi. Ayakta durmıya bir yer bulabilen kendisini talihli sayarak Şef'inin ölüsünü teşyie koşuyordu. Yavuz mukaddes emaneti aldıktan sonra 101 top atımı yapıldı. Yavuz'un sancağında prova istikametinde yer alan yabancı harp gemileri 21 top atımı yaparak törene iştirâk ettiler.

Yavuz'un arkasında Hamidiye, Zafer, Tınaztepe ve iki denizaltı gemisi ile Savarona, sancağında ingiliz dretnotu, bunu takiben sovyet, alman, fransız, yunan, romen harp gemileri üstünde, harp tayyare filoları olduğu halde Marmara'ya doğru ilerlemiye başladılar.

Yavuz 14.5 de demir aldı. Büyükada açıklarına geldiğimiz zaman gemiler limana döndüler. Bizden uzaklaşanlarda, hâlâ boğuk ve acı feryatlar duyuyorduk. Yavuz her 15 dakikada bir top atarak selâm resmini ifa ediyordu. Gemide cenazeye yapılan selâm resmi deniz subaylarımıza geçmişti. Her 15 dakikada bir subaylar nöbet değiştirerek şeflerine tâzim vazifesini ifa ettiler.

İzmit'te:

Yavuz 18.30 da İzmit'e geldi. Ve vali B. Hâmit Oskay ile İzmit üssübahrî ve müstahkem mevki komutanı Tuğamiral Hulûsi Yavuz'a gelerek Şef'in hâtırası önünde eğildiler. Saat 20 ye 15 kala torpido tersane bahçesinin iskelesine getirildi. Ve evvelâ Başvekilimiz, generaller ve diğer zevat İzmit'e çıktılar. Halk, bütün çevreyi doldurmuştu. Deniz askerleri tabutu omuzlarında çıkardılar. İskele üzerinde hazırlanan katafalkın üzerine koydular. Bir deniz ve bir kara askeri iskelede yer almışlardı. Top sesleri arasında ve tam saat 20 de iskeleden hareket edildi. Tıpkı İstanbul'daki gibi burada da kelimelerle anlatılması güç bir millet ıstırabına şahit olduk.

Harp gemileri ışıldaklariyle sahayı aydınatıyorlardı. Alay ilerledikçe feryatlar artıyordu. Tersanenin büyük bahçesinde yer alan mekteplilerin önünden geçerken bu feryatlar tahammül edilmez bir şekil aldı. Bahçenin önünde bando matem marşını çalmıya başladı.

Büyük üniformalı generallerin omuzunda olan tabut büyük bir ihtiram ile hususî vagona kondu. Bu esnada Yavuz projektörleriyle vagonu aydınlatıyor ve her beş dakikada bir top atarak aziz ölüye son selâm resmini ifa ediyordu. Vagon bayrağımızla ve defne dallariyle donatılmıştı. Tabutun hizasında altı meşale yanıyordu. Üniformalı altı subay nöbet beklemiye başladılar. Başbakan B. Celâl Bayar zaptedemediği göz yaşları içinde yavaş yavaş vagona bindi ve Atatürk'ün aziz nâşını hâmil hususî tren saat tam 21 de ağır ağır İzmit garından Ankaraya doğru hareket etti. Yol güzergâhında mahşerî bir kalabalık şeklini almış olan halk, hıçkıra hıçkıra ağlıyor: "Atatürk bizi yetim bıraktın, türk böyle Atatürksüz kalmamalıydı!,, diyerek figan koparıyordu.

Trenin hareketinde cenazenin bulunduğu vagonun perdeleri açılmış bulunuyordu. Bu suretle bütün İzmit halkı büyük Şef'e son ihtiramı yapmak fırsatını bulmuş oldular. Tabutun etrafında altı meşale yanıyordu ve büyük üniformalı üç deniz ve üç kara subayı kılıçları çekilmiş olduğu halde nöbet bekliyorlardı.

Yavuz'da

Ajans muhabirinin verdiği tafsilât

Yavuz Zırhlısı, 19 a.a. — Büyük ölünün tabutu zırhlının mor kadifelerle örtülü mahalli mahsusuna konurken Yavuz'dan atılan yüz bir pare ihtiram topuna ingiliz, fransız, alman, sovyet, yunan ve romen harp gemilerinden 21 rer pare top atılmak suretiyle mukabele ediliyor ve toplar atılırken ve Yavuz'da bulunan Başvekil, B. M. Meclisi mümessilleri, general ve amirallar bütün subaylar selâm vaziyetinde duruyorlar.

Gözler nemli, yüzler zaptına çalışılan hınçkırıkların tazyikiyle gergin, Yavuz saat 14 de hareket etti. Etrafında kalabalık bir gemi kafilesi var: İngilizlerin Malaya saffıharp kruvazörü, fransızların Emil Berden, Almanların Emden kruvazörleri, Sovyetlerin Moskova Lideri, Yunanlıların Hidra, Romenlerin Rejima Mirya torpidoları biribirlerinin dümen suyunu takip ederek ağır bir Rota takip eden Yavuz'un izinden geliyorlar. Hamidiye, Zafer, Tınaztepe, Dumlupınar ve Gür harp gemilerimiz Yavuz'un dümen suyundalar.

İskelesinde de dâvetlileri ve halkı getiren denizyolları gemileri ilerliyorlar. Bu hazin kafile, Selimiye, Haydarpaşa, Kadıköy, Moda ve Fenerbahçe sahillerini hınçahınç dolduran kalabalığın göz yaşları arasında Adalar'a doğru ihtiram vazifesini yapıyor. Geminin üstünde biribirini takip ederek tayyarelerin geçtikleri görülüyor.

Program mucibince, ecnebi harp gemileri Yavuz'a Ada açıklarına kadar refakat ettiler. Orada Yavuz ve diğer harp gemilerimiz yollarını kestiler. Başta ingiliz Malaya zırhlısı olduğu halde bütün ecnebi harp gemileri birer birer Yavuz'un sağından geçtiler ve geri döndüler.

Bu sırada bu harp gemilerinin subay ve eratı selâm vaziyetinde sıralanmışlardı.

Yavuzun güvertesinde bulunan Başvekil ve generallerimiz bu selâma mukabele ettiler.

Ecnebi gemileri döndükten sonra Yavuz hızını artırdı. İzmit'e yaklaşıyoruz. Akşam karanlığı bu mâtemli kafileyi gittikçe perdeliyor. Gemide hep ondan, dâhiden O, ebedî şeften bahsediliyor. Mebuslar onun meclis hatıralarını generaller de harp hatıralarını anlatıyorlar. Her hatıra gözlerdeki yaşları tazeliyor. Salonda oturanların bütün ruhu, bütün kalbi ve bütün dimağları, o geminin arka tarafında şanlı renklere bürünmüş büyük ölünün yanında, sandukayı bekliyen büyük üniformalı subayların her yarım saatte nöbet değişme töreni göz yaşları için yeni bir vesile teşkil ediyor. Nöbetten çıkan subaylar kılıçları ile atalarını selâmlıyorlar. Önünde eğilerek ayrılıyorlar.

Saat 18.30 İzmit önünde demirliyoruz. İzmit sahilleri kesif bir kalabalıkla dolu. Büyük ölü, eller üstünde zafere ve oradan da karaya nakledi-liyor.

Bilecik'ten geçiş

Bilecik, 19 (Hususî muhabirimizden telefonla) — Sabahtan beri yiyecek ve içecekleriyle birlikte istasyona toplanmıya başlıyan halk, akşama doğru civar kaza ve köylerden gelenlerle birlikte on binleri bulmuştu. İstasyon önündeki altı meşale etrafa sarı ışıklar saçıyor ve Ata'larını kaybetmekten mütevellit derin teessür içinde bulunan halk büyük bir sessizlik içinde ebedî Şef'in son defa Bilecik'ten geçmesini bekliyordu. Hususî katar gece saat 0,35 te Bilecik'ten geçti. Bu geçiş Bilecik tarihinde bir misli daha görülmemiş olan kalabalık halkı coşturmuştu.

Herkes ağlıyor, hıçkırıklar sessizliği boğuyordu. Katar yavaş yavaş Eskişehir istikametinde yoluna devam ederken halkın ağlayışı son haddini bulmuştu. Hasırlı bilecikliler Ata'nın bu son geçişini yurdun her tarafında olduğu gibi yalnız derin bir teessür içinde hıçkırıklar ve göz yaşlariyle karşılamış ve teşyi etmiş oldular.

Eskişehirde intizar

Eskişehir, (Hususî muhabirimiz gece saat 2 de telefonla bildiriyor) — Büyük Şef Atatürk'ün nâşlarını hâmil bulunan hususî tren saat üçte şehrimize gelecektir. Halk öğleden itibaren Eskişehir istasyonuna akın etmiye başlamış ve akşam saat dokuza doğru istasyon civarı ve meydanı tamamen halkla dolmuştu. Büyük Ata'larının Eskişehir'den son geçişini görmek istiyen halk istasyondan taşıyor.

Bütün Eskişehir halkı, genci, ihtiyarı, kadını, erkeği ve mekteplisi, civar kaza, nahiye ve köylerden gelen on binlerce halk istasyonda yanan altı meşalenin hazin ışığı altında tam bir sükûn ve tevekkül ile Büyük Ata'larının gelmesini beklemektedir.

Tren Eskişehir'de

Eskişehir, 20 (Hususî muhabirimiz sabaha karşı saat 3,30 da telefonla bildiriyor) — Büyük Şef Atatürk'ün cenazelerin hamil olan hususî tren saat 3,14 te ağır ağır Eskişehir garına girdi. Halk hareketsiz bir halde sâkit duruyor, askerî kıta tâzim selâmını ifa ediyordu. Bando mızıkanın çaldığı matem havası içinde tren durdu. Mızıkanın sesine mekteplilerin ve halkın ağlayışları karışıyordu.

Bu hal Eskişehir garına çok hazin ve elemli bir manzara vermişti. Ata'sını bir daha hiç göremiyecek olan eskişehirliler ,içten gelen bir teessür içinde ağlıyor ;hıçkırıyordu. Tren garda ancak 14 dakika kaldı ve 3,28 de ağır ağır halkın göz yaşları, askerî kıtanın selâm resmi arasında Ankara'ya doğru hareket etti.

Cenaze bugün saat 10 da Ankara'da

Büyük Önder Atatürk'ün cenazelerini taşıyan tren bu sabah saat 10 da Ankara garına gelmiş bulunacaktır. Atatürk'ün cenazeleri garda Cümhurreisi, Kamutay Başkanı, Genel Kurmay Başkanı, Bakanlar Heyeti, saylavlar tarafından törenle karşılanacak ve törene bir piyade taburumuz da iştirâk edecektir. Tabut saat 10 u beş geçe vagondan indirilecek ve bu esnada ihtiram kıtasına refakat eden bando matem marşı çalacaktır. Tabut, büyük üniforma giymiş on iki general tarafından kemali tâzimle Ankara garının büyük holünden geçirilerek merdivenlerin önünde yer almış bulunan top arabasına konulacaktır. Tabutun top arabasına nakli esnasında yüz bir pâre top atılacaktır. Top arabası iki trafına asker dizilmiş olan istasyon yolundan Kamutay'a doğru ilerliyecektir.

Kamutayın önüne gelindiği zaman tabut fırak giymiş on iki saylav tarafından top arabasından indirilecek ve Kamutay binasının methali önünde hazırlanmış olan katafalka vazedilecektir.

Katafalkın iki tarafında altı oku temsilen hazırlanmış bulunan altı meşalenin yanlarında sağ ve solda büyük üniformalı birer general, birer subay ve birer erden müteşekkil altı kişilik bir heyet kılıçları çekilmiş vaziyette tâzim nöbeti bekliyecektir.

İstanbul'da yapılmış olduğu gibi saat 13 den itibaren Cümhur Reisi, Kamutay başkanı, Başbakan, Bakanlar Heyeti, başta Mareşal olmak üzere kara, deniz ve hava kuvetleri mensupları, mülkî erkân, C.H.P. erkânı, dekan ve profesörleri başta olmak üzere şehrimizdeki fakülteler, Harp okulu ve diğer yüksek okullar talebesi, memurlar, malî, ticarî ve idarî teşekküller mensupları, Matbuat delegeleri ve halk katafalkın önünden geçerek tâzim resmini ifa edecektir.

Mısır Kıralı Faruk parlâmentoyu açtı.

Kahire, 19 a.a. — Kıral Faruk, bir nutukla parlamentonun yeni içtima devresinin küşat resmini yapmıştır. Kıral, Mısır'ın istiklâlini muhafaza etmek için millî müdafaasını takviye etmesi lâzım olduğunu söylemiştir. Bundan sonra siyasî, iktısadî ve malî tedbirlerden bahsetmiş, âmme nizamını tehlikeye koyan unsurların tarassuduna müteallik bir kanun lâyihası ile muhaceret meselesinin halline dair bir kanun lâyihası tevdi edileceğini beyan etmiştir. Kıral, bilhassa Mısır'ın arap devletlerle iyi münasebetler idame etmekte olduğunu söylemiştir. Mısır başvekili Londra'daki ikameti esnasında arapların hukukunu muhafaza için iyi bir hal sureti bulunması lâzım gelen Filistin meselesi hakkında ingiliz devlet adamlariyle görüşmüştür.

KÜÇÜK DIŞ HABERLER

× **Berut** — Şimdiye kadar Fransanın Suriye ve Lübnan âli komiserliğini yapmış olan Kont de Martel, Fransa'ya dönmek üzere Berut'tan ayrılmıştır.

× **Bayonne** — Valborg isminde kömür yüklü bir Hollanda vapuru ağlebi ihtimal dümeninde hasıl olan bir ârıza neticesinde liman dahilindeki sedlere çarparak süratle batmıştır. Aşçıdan maada geminin bütün mürettebatı kurtarılmıştır.

× **Londra** — Hava nazırı B. Kingsley Vood, 1939 senesi haziranında hava askerî kuvetlerinin memleketin zaruret hasıl olacak olan bütün müdafaasını temine hazır yüz bin kişiye malik olacağını beyan etmiştir.

× **Sofya** — Kıral Boris, italyan sefiri Marki de Talamo'yu kabul etmiştir.

× **Nevyork** — Dün akşam Madison Square garden'de orta siklet boks dünya şampiyonluğu için yapılan bir maçta Fred Apostoli, Young Corbett'i sekizinci ravundda nakavt etmek suretiyle mağlûp etmiştir.

× **Prag** — Bir tren - omnibüs ile bir marşandiz treni, Liptau - Saint - Martin istasyonunda müsademe etmiştir. Elli kadar yaralı vardır.

× **Paris** — Hususî mahiyette seyahat eden Yugoslavya prensesi Olga bugün Belgrad'tan Paris'e gelmiştir.

× **Berlin** — Hitler, 11 sonteşrin 1923 den 20 ilkkânun 1924 e kadar mevkuf bulunduğu Landsberg hapishanelerini ziyaret etmiştir.

× **Bükreş** — Yeni fransız - romen ticaret itilâfını müzakere edecek olan fransız heyetinin buraya geldiği bildirilmektedir.

× **Riga** — Lituanya ve Estonya hariciye nazırları Letonya'nın istiklâlinin 20 inci yıldönümü münasebetile yapılacak olan merasime iştirâk etmek üzere buraya gelmişlerdir.

× **Triyeste** — 700 alman işçisinden mürekkep bir grup İtalya'da uzun bir seyahat yaptıktan sonra Aleana vapuru ile Triyeste'ye gelmiştir. Grup, bugün iki memleketin millî marşları ve halkın alkışları arasında Almanya'ya hareket etmiştir.

× **Vaşington** — Bayan Ruzvelt, İngiltere kıral ve kıraliçesinin önümüzdeki ilkbaharda Amerika'ya geldikleri zaman reisicümhurun şahsî davetlileri sıfatiyle üç gün Vaşington'da kalacaklarını söylemiştir.

× **Karışmazlık işleri** — Burgos'tan dönen ademi müdahale komitesi sekreteri Francis Hemming, Burgos makamatiyle yaptığı görüşmelere ait raporu bugünlerde Plymouth'a verecektir.

Bu rapor müteakiben fransız, alman, italyan ve portekiz hükümetlerine tevdi edilecektir.

Norveç hükümetinin Burgos'a bir ticaret mümessili göndermiye karar verdiği bildiriliyor. Buhususta Burgos hükümetiyle müzakereler cereyan etmektedir.

× **Riga** — Mitvanya hariciye nazırı B. Uzoraitis, Letonya ve Estonya hariciye nazırlarının 19 kânunuevvelden 21 kânunuevele kadar Kovno'da toplanacak olan Baltık antantı konferansına davet etmiştir.

× **Varşova** — Polis halk partisi bölge başkanı ile samimi iş arkadaşlarından iki kişiyi tevkif etmiştir.

× **Berlin** — Keşide ile itfa edilecek olan bir buçuk milyar marklık hazine bonosunun dördüncü kısmı çıkarılmıştır. Faiz yüzde dört buçuktur.

Ebedî Şef'in mânevi huzurundan ağlıyarak çıkanlar

İSTANBUL'DAN NOTLAR

Atatürk'ü beklerken Güneş üzerlerine doğanlar arasında

Hususî surette İstanbul'a gönderdiğimiz muharrirlerimizden

Cemal Kutay dün sabah saat 7 de telefonla bildiriyor

Dün gece bir ihtiyar kadın: "— O ölürken gökten rahmet yağıyordu. Ölüsü kaldırılırken de gök ağlıyacak.„ diyordu.

Sevdiği ve gönülden sevdiği zaman en doğru tahmini halk yapar: Atatürk'ün tabutu önünde benliğinden sarsılarak göz yaşı döken bu ihtiyar anne, onun ölüsü çok sevdiği İstanbul'dan ayrılırken, yalnız yerdeki insanların değil gökteki bulutların da göz yaşı dökeceğine inanıyordu.

Ve bu ihtiyar annenin içinden gelerek söylediğini tabiat yerine getirdi...

Saat altıyı on geçiyor. Dolmabahçe'nin büyük kapısı, gece saat tam 24 de kapanacaktı. Atasının tabutunu, bir kere daha görmek istiyenlerle, çok uzak yerlerden gelenlerin teşkil ettiği ve bir ucu görünmiyen halk dizilerinin bitmesi beklendi.

Son iki günün en gönül tırmalayıcı manzaralariyle dolu olan geçen saatlerine, dün gece saat dokuzdan sonra şahit olduk. Bir eliyle kalın bastonuna dayanan, diğer eliyleç yanındaki genç kızın boynuna sarılmış gibi yaslanan beli bükük bir ihtiyar kadın, meşalelerin önüne geldiği zaman, gün görmüş, çile çekmiş insanların içlerini boşalttıkları derin bir ah çekti ve oraya çöküverdi. Onun da, birçok diğerleri gibi koluna girdiler ve dışarı çıkardılar.

Biraz sonra, Atasının önünden bir daha geçmek için ısrar ediyordu. Yanındaki genç kız yalvarıyordu:

"— Kuzum nine... Bak, tahammülün yok. Hastasın, dayanamıyorsun. Bırak da senin yerine ben geçeyim..„

En nazik yerinden yaralanmış, dokunulmasına aslâ boyun eğemiyeceği en aziz hakkına el uzatılmış bir vatandaş hiddetiyle torununun sözünü kesti:

"— Sen deli mi oldun? Aklını mı kaçırdın sen? Bu olur mu? Olürken gözüm açık mı öleyim?

Ve ölüme karşı, zayıf, hasta vücudunda ne kadar kudret kalmışsa, onları atasının uğruna harcamaktan hudutsuz bir zevk duyarak kalabalığın arasına karıştı. Tabutun önünden titrek dudakları bir şeyler mırıldanarak bir daha geçti.

„ „

Dış kapının önünde atasına tâzim vazifesini yerine getirmiş, yaşlı gözlerini siyah baş örtüsünün ucuyla silen annesine beş altı yaşlarında altın başlı bir yavru soruyordu:

"— Sen Atatürk'ü hiç gördün mü anne?

"— Gördüm yavrum. Bursa'da gördüm.„ ve kendi kendine anlatır gibi devam etti:

"— O zaman daha şapka giymemiştik. Erkekler fes giyerler, kadınlar yüzlerini örterlerdi. Bir gün Bursa'ya geldi ve milleti bu dertten kurtaracağını müjdeledi.„

Fesin, gözleri güneşe ve ciğerleri açık havaya hasret çeken yüzü örtülü kadının ne olduğunu bilmiyen küçük yavru annesine bir sual daha sordu:

"— Anne Atatürk'ün gözlerinin rengi resimlerindeki gibi mi idi?

"— Onun gözlerinin rengini resimler hiç aslına benzetemez yavrum. Hani bazı hiç bulut olmadığı zaman dakikalarca bakıp içimizin açıldığı, kederlerimizin dağıldığı, ferahlık duyduğumuz gök yüzü vardır ya... İşte onun gözlerinin rengi öyle idi. Onun sevgiyle baktıkları bir daha acı yüzü görmez derlerdi...„

Bu küçük çocuk annesinin söylediklerinden belki bir şey anlamadı ve bu anne, belki bir daha hiç böyle konuşamaz. Belki hiç okumamış, yazmamış olan bu annenin, hayalinde, temizin, imanın, saadet ve ferah verenin en büyük kaynağı olarak yaşamakta olan gök yüzünün rengini, Ata'sının gözlerine benzeten hissin adı acaba nedir? İki gündenberi ölüsünü tavaf eden milyona yakın insan arasında, ilk defa onun ölümü önünde göz yaşı dökenler vardı, ilk defa onun ölümü önünde bayrılanlar vardı, ilk defa onun ölüsü önünde hayali işlemiş olanlar vardı.

***

İstanbul'da sabah güneşi, Dolmabahçe kıyılarının üstüne doğar..

Son günlerde burada vazife gören memurlardan birisi, dün sabah, günün ağardığı saattenberi kapının açılmasını bekliyen halk arasında bulunan bir baba ile çocuk denecek yaşta olan oğlunun hiç unutamıyacağım bir konuşmalarını anlattı:

"— Büyük kapının yanında duruyordum. Onlar iki saattenberi bekliyorlardı. En önde yer almışlardı. Elleriyle parmaklığı tutuyorlardı. Arkalarında bir karaltı halinde uzun yolun sonunda kayoblan halk kalabalığı vardı. Hiç bir ses çıkmıyordu. Herkes kendi kalbiyle başbaşa dertleşiyordu.

Birdenbire çocuk mustarip gözleriyle babasına baktı:

"— Baba üşüyorum, dedi.

Üzerinde kalın bir palto vardı. Giyimi yerinde idi. Babası, neden üşüdüğünü anlıyamadı. Kendisinin bulunduğu tarafa güneş geliyordu. İstanbul'da sabah güneşi Dolmabahçe kıyılarının üstüne söker...

"— Bu tarafa gel oğlum, dedi. Burada güneş var. Daha kapının açılmasına yarım saat var, biraz ısınırsın...

Yer değiştirdiler. Çocuğun rengi sapsarı idi. Dudakları titriyordu. Babası oğluna endişe ile bakıyordu.

Aradan on dakika kadar geçti. Çocuk, soluk dudaklarında bir damla kan kalmamış, titrek sesle babasına tekrarladı:

"— Baba ayaklarım tutmuyor, üşüyorum..„

Baba, çaresiz ve mustarip etrafına bakındı ve sonra belki bir teselli olsun diye cevap verdi:

"— Güneşe sırtını ver oğlum, biraz sonra iyileşirsin...

Bu cevap, çocuğu isyan ettirdi. Zaptetmek için saatlerdenberi içini zorladığı göz yaşları, solgun yüzünde hazin izler bırakarak yuvarlanırken boğuk bir sesle:

"— Alay mı ediyorsun baba, dedi. Onu iyileştiremiyen bu güneş beni üşütüyor...„

Onlar biribirinin kucağında, halk ve ben hep beraber ağlaştık...„

***

Odasında her şey yerli yerinde duruyordu. Hiç bir şeye dokunulmamıştı.

İstanbul'un cümhuriyet bayramını, O'nun büyük ve ebedî eserine karşı, duyduğu minnet ve şükranın bir ifadesi olarak kutlandığı güne ait bir hâtıra dinledim.

Halk, denizde ve karada büyük bayramını kutlamaktadır. Öğleden sonra, dolu bir vapur Dolmabahçenin önünden geçmektedir.

Rahatsız olan Atatürk yatağındadır. Vapurdan yükselen minnet sesleri, odasına kadar geliyor. Bir taraftan da büyük bayramı kutlayan top sesleri duyulmaktadır.

Gözlerini açıyor ve o sırada odasında bulunan emekdar emirberine soruyor:

"— Bu gelen sesler ne?„

Mehmetçik, hasta olan Şef'ine, "Bunlar cümhuriyetin on beşinci yılını kutlayan top seseleridir. Yüzbinlerce, milyonlarca türk sizi iyileşmiş aralarında görmek hasretiyle yanıyor. Top sesleriyle beraber duyduğunuz bu sesler, hayat verdiğiniz, hüriyet ve istiklâline kavuşturduğunuz, mesut ettiğiniz milletinizin şükran sesleridir.„ diyemiyor. Üzüleceğinden, müteessir olacağından korkuyor. Dudaklarından şu cevap dökülüyor:

"— Gök gürlüyor, efendim.„ diyor.

Atatürk bu içli halk çocuğunun kafasından geçeni anlamıştır. Bulutsuz, tertemiz, masmavi gök yüzüne bakıyor:

"— Amâ bak, hiç bir bulut bile yok.„ diyor ve başını, bulutsuz, tertemiz, masmavi gök yüzünün gözükmediği tarafa çevirerek gözlerini kapıyor.

***

Saat yediye yaklaşıyor. Kurşunî bulutların arasından sıyrılan güneş, Dolmabahçe kıyılarını aydınlatmaktadır.

Bir taraftan Beşiktaş, bir taraftan Yıldız tarafları mümkün olduğu kadar siyahlar giymiş olan halk kalabalıklariyle dolmıya başladı. Ağır bir demirin taş üzerinde yürümesinden çıkan uğutulu bir ses, yeri sarsarak bize doğru geliyor:

"— Top arabası geliyor„ diyorlar.

Günlerdenberi bütün bir millete kalp yarası olan ölümün, hayatı karartan havası gönüllerimize bir daha doldu.

Haricî haberlerin icmali

Fransa'da:

× **Malî kararnameler etrafında fırtına** — Fransız hükümetının çıkardığı malî kararnameler etrafında kopan fırtına, halk cephesini dağıtacağa benziyor. Evelki gün BB. Daladiye Reyno'nun hükümetin malî vaziyetinin kötülüğünü açıkça anlatan nutukları - na ve B. Löbrön'ün sükûn tavsiyelerine rağmen sosyalistler ve komünist - lerle eski muharipler, kararnameler aleyhine cephe almakta berdevamdır - lar. Radikal partisinin parlâmento grupu münakaşalardan sonra B. Daladiye'ye itimat beyan etmiştir.

× **Fransa'nın hava kuvetleri** — Figaro gazetesi yazıyor: 1936 senesinde fransız hava kuvetleri mensubiyni, iki bin seksen yedi zabit ve 37.700 zabit vekili ve neferden ibaret idi. 1938 haziranına kadar bu rakam, 3.065 zabit, 50.510 küçük zabit ve neferden ibaretti.

× **Sefirler arasında** — B. Fransuva Ponse İtalya kıralı ve Habeşistan imparatoruna hitaben tanzim edilmiş itimatnamesini kırala takdim ederken, Fransa'nın yeni Berlin sefiri de Berline muvasalat etmiştir. Mumaileyh salı günü itimatnamesini B. Hitler'e takdim edecektir.

Petit Parisien gazetesi, fransız elçileri arasında pek yakında bir çok değişiklikler olacağını bildirmektedir.

Belçika'da:

× **Kıral Karol'ün ziyareti** — Romanya kıralı Karol, refakatinde Prens Mişel olduğu halde Londra'dan Brüksel'e gelmiştir.

Kıral Leopold, Prens Charles ve kordiplomatik ile birlikte romen hükümdarı ile prensi karşılamıştır. Kıral ile veliahd cumartesi akşamına kadar Brüksel sarayında kalacaktır.

Roumania gazetesinin bildirdiğine göre, İngiltere ve Romanya orta elçilikleri büyük elçilik mevkiine çıkarılacaklardır.

Kıral Karól'ün Paris'i de ziyaret edeceğini haber veren fransız gazeteleri onun Paris'te de Londra'da olduğu gibi dostluk ve samimiyetle karşılanacağını yazıyorlar.

İtalya'da:

× **Yabancı memleketlerdeki italyanlar** — Ecnebi memleketlerde oturan italyanların anavatana veya italyan müstemlekelerine avdetlerini kolaylaştırmak için bir daimî komisyon kurulmuştur. Eskiden italyanların dışarıya muhaceret etmeleri için kolaylık yapılırken, şimdi onların yürdlarına dönmelerine yardîm için alınan bu tedbir, Roma'da büyük bir alâka ile karşılanmıştır. Bu suretle 10 milyon kadar italyan, vatana dönmüş olacaktır.

× **İngiliz - itlyan anlaşması etrafında** — Paskalya anlaşmalarının meriyet mevkiine girmeleri dolayısiyle tefsirler devam ediyor. Paris diplomatik mahfilleri bu anlaşmaların muhtelif bakımlardan olan faydasını tebarüz ettirmekte, yunan basını, bunların Akdeniz memleketleri için olan ehemiyetine işaret etmektedir. Tanca'da, anlaşmaların meriyete girmesi dolayısiyle resmî ve hususî bütün binalar donatılmış ve bir kabul resmi tertip edilmiştir.

İspanya'da:

× **Cephelerde vaziyet ve gönüllüler** — Hükümetçiler ve frankocular, neşrettikleri tebliğlerde cephelerdeki vaziyetin sakin olduğunu bildiriyorlar: Cümhuriyetçi İspanya'da beynelmilel dâvada hizmet etmiş olan ecnebî gönüllülerinden mürekkep 427 kişilik yeni bir grup Cerbere'e gelmiştir. Bunlardan 83 ü fransız, 77 si Lüksemburglu ve 267 si belçikalıdır. Milliyetlere göre gruplara ayrılan bu milisler memleketlerine sevkedilmişlerdir.

Ankara Borsası

19/II. teşrin/1938 fiyatları

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Sterlin	5.90	5.90
Dolar	125.2175	125.2175
Fransız Fr.	3.3025	3.3025
Liret	6.5875	6.5875
İsviçre Fr.	28.3075	28.3075
Florin	68.11	68.11
Rayşmark	50.1925	50.1925
Belga	21.1725	21.1725
Drahmi	1.0775	1.0775
Leva	1.5125	1.5125
Çekoslovak fr.	4.2975	4.2975
Peçete	5.90	5.90
Ziloti	23.5725	23.5725
Pengö	24.5825	24.5825
Ley	0.90	0.90
Dinar	2.795	2.795
Yen	34.445	34.445
İsveç Kr.	30.3925	30.3925
Ruble	23.6275	23.6275

Yurdumuza gelen heyetler

Bulgar kumandanı Ankara'da askerimizi teftiş ediyor

Romen heyeti İstanbul'da

Macar heyeti İstanbul'da

Arnavut heyeti İstanbul'da

Alman bahriyelileri Ankara'da

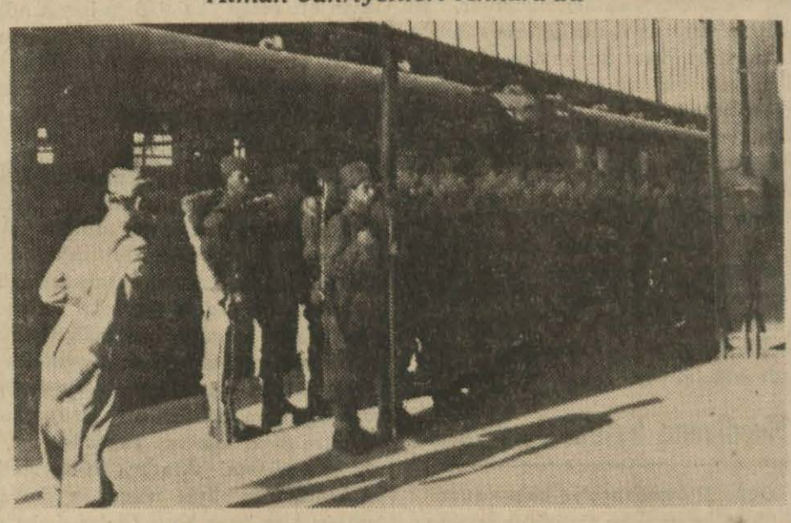

Yugoslav askeri Ankara istasyonunda

Atatürk'ü kaybettik...

Ebedî Atatürk içimizde ve ruhumuzun derinliğindedir

Yeni Mersin gazetesinden
Yazan: *Rıza Atilâ*

Dört gündenberi türk vatanı türk tarihinde benzerine rastlanmıyan en derin mateme boğuldu.

Atatürk öldü denince 18 milyonun nasıl kan ağladığını görmek ve Büyük Millet Meclisinin matemli celsesinden radyolarla kulaklarımıza akseden hıçkırıkları işitmek Onun mukaddes havasiyle nasıl meşbû olduğumuz millet ölçüsünde ve bütün insaniyet tarihi boyunca görülmemiş bir misaldir. Atatürk'ün ölümü bizi biribirimize daha sıkı bağlıyan bir facia, şehirlerden köylerden sel halinde gelen yüz binlerce insanın tabutu önünde baş eğmesi ise mukaddes olanı bin kere daha kutsîleştiren vakıadır.

18 milyon diyor ki: Tarihin en büyük hâdiselerini büyük insan ve onun insanlara telkin ettiği iman yapar. Hâdiseler bu imanın derinliği ve temizliği nisbetinde büyür. İnsanîlikten çıkar ilâhîliğe yükselir.

İnsan dediğimiz Atatürk her fâni gibi hayata gözlerini yummuştur. Fakat yaratan Atatürk ebedîdir içimizdedir. Ebediyete kadar her türkün gönlünde ruhunda yaşıyacak, eserleri mukaddes millî bir vedia olarak nesilden nesile intikal edecek, iman alevinin kıvılcımlı ışıkları olarak parlıyacaktır.

Her gördüğümüz yerde Onun resmi, her okuduğumuz kitapta Onun sözü, her geçtiğimiz yolda Onun eseri, nihayet yaşadığımız toprak yarattığı memleket ve kurtardığı millet ayakta. Kim Atatürk öldü diyebilir.

O; şu veya bu insan değil ki... Bir millî mefhumdur. Millete mal olmuş bir millî mefhum ise ancak ebedî olabilir.

Zaten türk milletinin en büyük yeis içinde en küçük nevmidiye düşmemesi de bunu isbat etmez mi? Nevmidiye düşmemekliğimiz millî ve ebedî mefhumun devam ettiğine ve türk milletinin varlığı boyunca ebediyete kadar devam edeceğine iman etmemizdendir.

Fâni Atatürk'ü, kaybettik. Fakat ilâhi Atatürk kendi içimizde ve bütün yurt havasına hâkim dipdiri ayakta duruyor. Cümhuriyet Onun en büyük eseri idi. Ondan daha büyük eseri ise milleti kendisine inandırabilmesi, cümhuriyeti emanet edeceği bir millet yaratması ve kurduğu rejimi koruyacak şekilde hazırlamasıdır. Millî iradenin sarsılmaz timsali Büyük Millet Meclisinin, inkilâbın ilk günündenberi Ata'nın en yakın arkadaşı, İnönü kahramanı, İstiklâl harbi galibi, Lozan'ı yapan, yurdu çelik ağlarla ören ihtilâl ve inkilâbın en çetin safhalarını büyük kudretle başaran İsmet İnönü'nü Cümhurreisi seçmekle Atatürk nizamını sadakatle tatbik yolunda yüksek isabetini göstermiştir. Aynı nizam ve aynı ahengin bundan sonra da devam edeceğine imanımız sağlam olarak Onun zaferini yapanlar, Onun nizamını tatbik edenler, Onun eserlerini tamamlıyanlar ve türk milleti sağ olsun diyoruz.

Fâni Atatürk aramızdan ayrıldı. Şimdi bir kütle halinde Onun izinde kudretine iman ettiğimiz İsmet İnönü'nün arkasındayız. Türk milleti için hedef Atatürk'ün işaret ettiği en yüksek medeniyet seviyesidir.

Edirne gençliği bir miting yaptı

Edirne, 18 a.a. — Edirne gençliği bugün Atatürk'ün anıtı önünde muazzam bir miting aktederek millî ve ebedî Şef'in aziz hatırasını halkın hıçkırık ve göz yaşları arasında taziz ettikten sonra, Onun sayısız eserlerini birer birer saydı ve bilhassa türk gençliğine emanet ettiği en büyük eseri cümhuriyeti ilelebed yaşatacaklarını Büyük Ata'nın manevî huzurunda hep bir ağızdan bir kere daha tekrarlıyarak andiçti. Mitingde ilk ve orta tahsil gençliğini teşkil eden binlerce gençten başka bütün münevverler vali, öğretmen, memur ve binlerce halk hazır bulunuyordu. Böylelikle Edirne'lilerin ve hudut boyu çocuklarının onulmaz büyük acısı bir kere daha tebarüz ettirildi ve miting ebedî Şef'in anıtı önünde yapılan büyük bir geçitle sona erdi.

Bolu'da yas

Bolu, 18 a.a. — Büyük kurtarıcımız Atatürk'ün vefatı acısını alan Bolu ve mülhakatı bir haftadır beşikten mezara kadar umumî matem içindedir. Herkes biribirine küskün gibi göz yaşı dökmekten ağızları bıçak açmıyor. Kereste fabrikaları, dükkânlar kapalı, radyolu yerler, halkevleri halkla dolu. Hep radyonun neşriyatı tek nefes halinde dinleniyor. Pazara odun ve eş - ya satmak için gelen köylülere, buna ne istersin diye, fiat soranlara, ne verirsen ver efendi acım var, acım diye gözleri yaşarıyor.

Cenaze merasimine iştirâk için partiden, belediyeden halktan mümessil - ler seçildi.

Bolu büyük bir mitinge hazırlanıyor.

ANDAÇ

Nöbetçi Eczaneler

Pazar : Sebat ve Yenişehir Ecz.leri
Pazartesi : İstanbul Eczanesi
Salı - Merkez Eczanesi
Çarşamba : Ankara Eczanesi
Perşembe : Yeni ve Cebeci Eczaneleri
Cuma : Halk ve Sakarya Eczaneleri
Cumartesi : Ege ve Çankaya Eczaneleri

ACELE IMDAT

Bir yaralama, bir kaza, fevkalâde bir hastalık vukuunda acele imdat istemek için belediyeler hastanesine (2257) numara ile telefon edilir.

Lüzumlu Telefon Numaraları

Yangın ihbarı: (1521). — Telefon müracaat, şehir: (1023-1024). - Şehirlerarası: (2341-2342). — Elektrik ve Havagazı arıza memurluğu: (1846). — Mesajeri Şehir anbarı: (3705). — Taksi telefon numaraları: Zincirlicami civarı: (2645-1050-1196). - Samanpazarı civarı: (2806-3259). - Yenişehir, Havuzbaşı Bizim taksi: (2323). - Havuzbaşı, Güven taksi: (3848). - Birlik taksi: (2333). - Çankırı caddesi, Ulus taksi: (1291). - İstanbul taksisi: (3997)

Otobüslerin ilk ve son seferleri

	Sabah İlk sefer	Akşam Son sefer
Ulus M. dan K. dere'ye	6.45	23.00
K. dere'den Ulus M. na	7.15	23.20
Ulus M. dan Çankaya'ya	7.25	23.00
Çankaya'dan Ulus M. na	7.10	23.20
Ulus M. dan Dikmen'e	6.30	20.00
Dikmen'den Ulus M. na	7.00	20.30
Ulus M. dan Keçiören'e	6.00	21.00
Keçiören'den Ulus M. na	6.30	21.30
Ulus M. dan Etlik'e	6.30	21.00
Etlik'ten Ulus M. na	7.00	21.30
Ulus M. dan Cebeci'ye	7.00	23.00
Cebeci'den Ulus M. na	7.00	23.00
Cebeci'den As. fabl.ra	7.00	—.—
As. fabl. dan Cebeci'ye	—.—	17.00
Yenişehir'den Ulus M. na	7.00	23.00
Ulus M. dan Yenişehir'e	7.10	23.00
S. pazarından Akköprü'ye	6.15	7.00
Akköprü'den S. pazarı'na	7.30	9.45

§ U. Meydanı'yle İstasyon arasında her beş dakikada bir sefer olup tren zamanları seferler daha sıktır.

§ U. Meydanı'yle Yenişehir, Bakanlıklar, Cebeci, Samanpazarı arasında saat 8 den 20 ye kadar vasati her beş dakikada; saat 20 den 21 e kadar her on dakikada; saat 7 den 8 e ve 21 den 23 e kadar her 15, 20 ve 30 dakikada bir muntazam seferler vardır.

§ Akşamları Ulus Meydanı'ndan saat 23 deki son seferlerle bunların Ulus meydanı'na dönüşleri sinemaların dağılış saatlerine tâbidirler.

Posta Saatleri

Teahhütlü saat (18) e kadardır.
Posta saat (19) a kadar İstanbul cihetine mektup kabul eder.

Tren Saatleri

Haydarpaşa'ya : Her sabah 8.20. Her akşam 19.15 ve 19.50 de (Pazartesi, Perşembe, Cumartesi Toros sürat.)
Samsun hattına : Hergün 9.35 (Kayseri, Sıvas, Amasya buhat üzerindedir.)
Diyarbakır hattı : Hergün 9.35
Zonguldak hattı : „ 15.00

Gündelik:

Hicri - 1357 Ramazan: 27 S. D. Güneş: 6 52
Rumî - 1354 Sönteşrin: 7 S. D. Akşam: 16 48

Dr. M. Şerif Korkut
Nümune Hastanesi Cerrahî Şefi
Her gün saat üçten sonra evinde hastalarını kabul eder. Tel: 1499
Adres: Kooperatif arkası Ali Nazmi Apartımanı No. 9 D.5. 8242

KÜÇÜK İLÂNLAR

Kiralık :

Kiralık — Yenişehir İnkılâp cad. No. 11 üst katta 2 oda, 1 hol, Adakale cad. No. 18 de 1. ci katta 3 oda, 1 hol, elektrik, hava gazı, banyo. Tl: 2655 8189

Kiralık — Yenişehir Ataç sokağında geniş 5 şer odalı her türlü konforu haiz 3 daire. Tl: 3520 ye müracaat. 8475

Kiralık — 4 odalı her türlü konforu haiz bir daire. Yenişehir Yüksel caddesi No. 42 8476

Kiralık — Kalorifer ve fennî konforlu 4 ve 5 odalı ucuz daireler. Demirtepe Emek apartmanına müracaat. 8510

Kiralık daire — Yenişehir Selânik caddesi 1-2 numaralı Kuğu apartımanında. Aynı apartımanın 7 numaralı dairesine müracaat. 8553

Kiralık — Kavaklıdere'de tahta köprü Özdemir caddesinde 63/3 numaralı apartıman daireleri kiralıktır. Görmek istiyenlerin içindekilere müracaatı. 8586

Kiralık apartıman — Yenişehir Atatürk bulvarında Tuna apartımanında kalorifer ve konforlu vebolitten geçmiş sıcak sulu daireler. Resmî dairelere elverişlidir. 8620

Kiralık — Havuzbaşı Karanfil sokak Adalar apartımanı 3 oda, 1 hol, 5 oda ve bodrumda 1 oda. Kapıcıya müracaat. 8621

Kiralık güzel odalar — Bayanlar ve baylar veya küçük aileler için ayrı odalar. Havuzbaşı yanında müsait kira ile. Selânik cad. No. 16 8628

Kiralık — Ankara Saime kadın mahallesi Mamak caddesi 150 numaralı apartımanın iki dairesi ucuz kiralıktır. Aynı apartımana müracaat edilmesi. 8629

Kiralık — Yenişehir Özen pastahanesi arkasında Menekşe sokak Mazhar Nedim Ap. 2. ci kat, 3 oda, 1 hol, hizmetçi odası. Aşağıda depo kalorifer, sıcak su, hava gazı. Ehven fiatla verilecektir. İçindekilere müracaat. 8642

Kiralık — Kocatepe'de Meteoroloji karşısında yeni yapılan Uraz apartmanında 5 odalı, kaloriferli, sıcak sulu, ve her türlü konforu haiz kiralık daireler vardır. Tel: 3223 çe müracaat. 8655

Kiralık — Bir Bayan için aile yanında geniş ve banyolu bir oda kiralıktır. Yenişehir Meşrutiyet cadddesi yeni kalık sokak 10 numaraya müracaat. 8663

Kiralık apartıman — Kaloriferli 6 oda, muşambalı mükemmel boyalı ve badanalı Çankaya saddesi Sarı köşk karşısı No. 49 a müracaat 2 inci kat ve şekerci Hacı Bekir'e tel. 3050 8700

Kiralık oda — Bir bay için möble, banyolu oda. Yenişehir, Tuna C. Yiğitkoşun S. 15. 8714

Kiralık — Yenişehir, Tuna caddesi Bozkır sokak No. 8. Üçer, dörder oda, güneş ve nezareti çok müsait iki daire. Bodrum kata müracaat. 8738

Satılık :

Satılık — Yenişehir'de jandarma mektebi civarında istasyon arkalarında ve Ankara'nın her tarafında inşaata elverişli arsalar, tel: 2406 Neşet Şeren. 8176

Satılık — Ankara'nın her tarafında irat getirir beton ahşap ev ve apartımanlar ve bahçeli evler yapı kooperatifi hisseleri. Tel: 2406 Neşet Şeren. 8177

Satılık — Ankara'nın her tarafında apartıman ev arsa almak ve satmak istiyenlere tavassut. Tel: 2406 Neşet Şeren. 8178

Satılık Arsa — Çankaya caddesinde yeni yapılacak B. M. M. ne gidecek 50 metroluk caddenin karşısında köşe başı. Tel: 2884 8268

Satılık ev ve apartıman — Ankaranın her tarafında irat getirir apartımanlar kagir ve ahşap evler Tl: 2487 Vahdi Doğruer 8470

Satılık ev — Bahçeli evler kooperatifinde asfalta yakın muhtelif tipte satılık ev hisseleri. Tl: 2487 Vahdi Doğruer. 8471

Satılık arsa — Yenişehir ve Cebeci'de inşaata elverişli blok ve münferit küçük çapta arsalar. Tl: 2487 Vahdi Doğruer 8472

Satılık Oda Takımları — Yepyeni ve mükemmel bir yatak odası ve bir yemek odası takımı satılıktır. Görmek ve görüşmek istiyenler Havuzbaşı'nda Kâzım Özalp caddesinde Türk Dil Kurumunda Kemal Özerk'e müracaat edebilirler. (Telefon: 1975) 8487

Satılık — Ankara'nın en işlek yerinde yevmiye 140 - 150 lira arasında peşin satış yapan bir bakkaliye azimet dolayısiyle devren satılıktır. Tl: 2017 ye müracaat. 8626

Satılık otomobil — 931 modeli işler bir halde lâstikleri yeni Şevrole otomobil. Parça fiatına satılıktır. Tl: 3109 a müracaat. 8627

Satılık — İsmetpaşa İlk okulu civarında 400 metrelik iki arsa ucuz fiatla satılıktır. Maarif cemiyetinde Muammer'e müracaat. Tel: 2816 8666

Satılık eşya — Maltepe son durak son apartımanda battaniyeler kuvertürler, üç bin liralık cesim Buhara ve sair halılar antika kebir ingiliz çalar saati hergün. 8719

İş verenler :

Aranıyor — Dikişten anlıyan 2 bayan işçiye ihtiyaç vardır. İstekliler. Ön Cebeci'de Baysal caddesi No. 2 evde Tan Bayanlar Terzievine müracaat. 8466

Aranıyor :

Oda aranıyor — Bir fransız profesör Ulus meyd. veya Postane civarında banyolu, kaloriferli oda arıyor. Posta kutusu 206 ya yazılması. 8613

İş arıyanlar :

İş Arıyor — Mükemmel steno daktilo ve Almancadan başka Fransızca da bilen bir Alman Bayan iş arıyor. Ankara posta kutusu 358 ze mektupla müracaat. 8657

Mürebbiye — Okumuş ve kabiliyetli bir fransız matmazel kibar aile yanında mürebbiyelik aramaktadır. Telefon 3115 şe müracaat. 8664

Zayi — 929 yılı Millî Müdafaa askerî sanayi mektebinden aldığım diplomamı kaybettim. Diploma sayısı (3) mektep numarası (107) dir. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur. Cihan otelinde Ali Tunçalp. 8718

Küçük ilân şartları

Dört satırlık küçük ilânlardan :
Bir defa için 30 Kuruş
İki defa için 50 Kuruş
Üç defa için 70 Kuruş
Dört defa için 80 Kuruş
Devamlı küçük ilânlardan her defası için 10 kuruş alınır. Meselâ on defa neşredilecek bir ilân için 140 kuruş alınacaktır. Bir kolaylık olmak üzere her satır, kelime aralarındaki boşluklar müstesna, 30 harf itibar edilmiştir. Bir küçük ilân 120 harften ibaret olmalıdır.
Dört satırdan fazla her satır için ayrıca on kuruş alınır.

Güzel bir şapka erkeğe şıklık verir.

Viyananın meşhur

P. ve C. HABİG

Markalarının yeni gelen son modellerini en güç beğenenlerin zevki selimini bile tatmin etmektedir.

8735

Taklitlerinden sakınmak için şu resimdeki markaya dikkat

P. & C. HABIG WIEN HUTMACHER 1862 SPECIAL-QUALITÄT

Halkın nazarı dikkatine

Ankara Belediyesinden:

1 — Ankara'da millî cenaze töreni yapılacak 21 ilkteşrin pazartesi günü yalnız resmî arabalarla törene davetli olanları getirecek vesait işliyecektir.

2 — Otomobiller saat sekize kadar umumî caddeden geçecek sekiz ile dokuz arasında Havuzbaşı, Necatibey, Hipodrom, Akköprü yoliyle Büyük Millet Meclisine gelebilecektir.

3 — Halk için Gençlik Parkı sahası ayrılmıştır. Saat sekize kadar herkes yerini almış bulunmalıdır.

4 — Cenaze alayını takip edecek halk belediye binasiyle Samanpazarı arasında yer alacaktır.

5 — Otobüsler saat sekizden sonra işlemiyecektir.
(4872) 8710

Satılık dört daireli ve garajlı apartman

Yenişehir Elektrik Şirketi önünde tekmil konforu havi mükemmel dört daireli ve muntazam garajlı bir apartıman satılıktır. İstiyenlerin 1755 No: telefona müracaatları. 8660

İsviçre'de Webbolite A. G. nin
Türkiye ve Şarkı Karip Vekili Umumisi Vebolid Ltd. Şti.
Ege mıntakası için İzmir'de Emlâk Bankası yanında Resmî Şubesini açmış olduğunu arzeder.

VEBOLİD

acı ve kireçli sular tasfiye cihazları (Sabit ve Portatif)

VEBOLİD

Şüpheli sular için tazyikli ve tazyiksiz su ile işler hususî teminatlı filtreler

Kalorifer ve sınaî tesisatı için kireçli sular tasfiye eden tesisat

Tediyatta Kolaylık - 5 Senelik Garanti

İdare merkezi : İstanbul Galata Billûr S. No. 7/9 Telefon: 44507 - P. K. No. 1094
Ankara şubesi Bankalar caddesi No. 22 Telefon: 2681 - P. K. No. 45
İzmir şubesi Saman iskelesi Emlâk Bank yanında No. 15 Telefon: 2365 - P. K. No. 72
Telgraf adresi: Her yerde "Vebolid"

Çankaya Eczanesine

Taze Balık yağı geldi. Şark malt hulâsasiyle çok kolay içilir. Y. Şehir Bakanlıklar karşısı Meşrutiyet caddesi. 8023

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888
Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası
Şube ve ajans adedi: 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

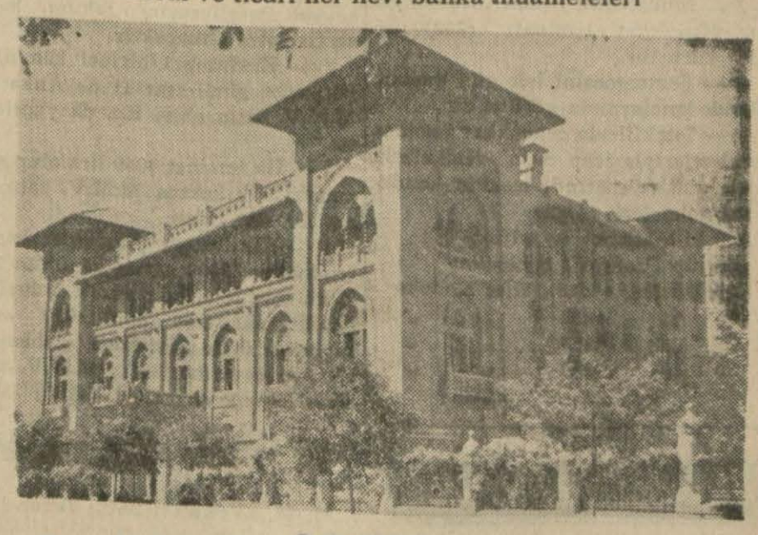

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye verecek

Ziraat Bankasında Kumbaralı ve ihbarsız Tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	„	500	„	2.000	„
4	„	250	„	1.000	„
40	„	100	„	4.000	„
100	„	50	„	5.000	„
120	„	40	„	4.800	„
160	„	20	„	3.200	„

DİKKAT: Hesaplarımdaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

RESMÎ İLÂNLAR

Dış İşler Bakanlığı

Müsabaka imtihan günü tebdili

Hariciye Vekâletinden :

21-11-938 tarihinde icrası mukarrer müsabaka imtihanının 5-12-938 pazartesi gününe talik kılındığı ilân olunur. (4819) 8667

Hava Kurumu

Kombinezon ve başlık yaptırılacak

Türkkuşu Genel Direktörlüğünden :

Şartnamesi ve memhur nümunesi mucibince Türkkuşu için 150 tane kombinezon ve başlık yaptırılacaktır.

Kumaş ve malzemesi müteahhidine ait olmak üzere 150 tulum ve başlığın muhammen bedeli 600 liradır.

İlk teminatı 45 liradır.

Şartname ve nümune her gün Türkkuşu levazım bürosunda görülebilir.

İhalesi 28.11.938 pazartesi günü saat 15 de Türkkuşu levazım bürosunda yapılacaktır. İsteklilerin muayyen gün ve saatte hazır bulunmaları.

8561

Posta, Telgraf ve Telefon

Orta müşeddidesi alınacak

P. P. T. Levazım MD.lüğünden :

1) — İdare ihtiyacı için 6 tane iki hatlı ve adî tekerrürlü orta müşeddidesi kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2) — Muhammen bedel 9000 muvakkat teminat 675 lira olup eksiltmesi 28. İkinci teşrin. 938 pazartesi günü saat 15 de Ankarada P. T. T. U. MD.lük binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3) — İstekliler muvakkat teminat makbuz veya banka mektubunu ve kanunî vesaikle beraber teklif mektubunu muhtevi kapalı zarflarını o gün saat 14 de kadar mezkûr komisyona vereceklerdir.

Şartnameler Ankarada P. T. T. levazım müdürlüğünden ve İstanbulda P. T. T. levazım ayniyat şubesinden parasız verilir. (4230) 7560

Orman Koruma

6 Kalem tıbbî ecza alınacak

Orman Koruma Genel Komutanlık Sa. Al. Komisyonu Reisliğinden:

1 — Aşağıda cins ve miktarları yazılı 6 kalem eczai tıbbiyenin açık eksiltme ile ihalesi 28/2. teşrin/938 pazartesi günü saat 11 de Ankara'da Yenişehir'de Orman Koruma Genel Komutanlık binasındaki satınalma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli (3100) liradır. Muvakkat teminatı (232) lira (50) kuruştur.

3 — Şartnamesini her gün parasız olarak komisyonda görülebilir.

4 — İsteklilerin muvakkat teminat makbuzlariyle icap eden vesikalarla ihale gün ve saatinde mezkûr komisyona gelmeleri. (4723)

100 kilo bizmut su mitrat
500 tüp Prontozil komprime
35 Düzüne 13x18 Filim Kodeks
35 „ 24x30 „ „
35 „ 18x24 „ „
35 „ 30x40 „ „

8452

Askerî Fabrikalar

Yevmiye 150-500 kilo ince ceviz talaşı satışı

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

Azamî ve asgarî mikdarları yukarıda yazılı talaşlar 2.12.938 cuma günü saat 14.30 da açık arttırma ile satılacaktır.

Beher kilosunun tahminî bedeli elli santimdir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (33) lira (94) kuruş ve 2490 sayılı kanunun 2. ve 3. maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müraacaatları.

(4793) 8579

Millî Müdafaa Bakanlığı

11 çeşit cihaz ve saire eksiltmesi

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Hepsine tahmin edilen fiyatı 13400 lira olan ve İstanbul'da Haydarpaşa hastanesinde yaptırılacak isterlizasyon tesisatiyle 11 çeşit cihaz kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 28 İkinci teşrin 938 pazartesi günü saat 11 de Ankara'da M. M. V. satın alma Ko. da yapılacaktır.

3 — İlk teminat 1005 lira olup şartnamesi bedelsiz olarak her gün öğleden sonra M. M. V. satın alma Ko. da görülür.

4 — Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3. cü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte teklif mektuplarını eksiltme saatından behemehal bir saat evveline kadar M.M.V. satın alma Ko. reisliğine vermeleri. (4195) 7429

Rontgen malzemesi alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Hepsine tahmin edilen fiyatı 3900 lira olan Haydarpaşa hastanesinin sekiz kalem Rontgen malzemesi açık eksiltme suretiyle 28 ikinci teşrin 938 pazartesi günü saat 10 da açık eksiltme suretiyle satın alınacaktır.

2 — İlk teminat 292 lira 50 kuruş olup şartnamesi her gün öğleden sonra M.M.V. satınalma Ko. da görülür.

3 — Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3. cü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte eksiltme saatında M. M. V. satın alma Ko. da bulunmaları.

(4196) 7430

Veteriner baktriyoloji malzemesi alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Hepsine tahmin edilen fiatı 2700 lira olan 35 kalem veteriner bakteriyoloji malzemesi açık eksiltme suretiyle ve 29 ikinci teşrin 938 salı günü saat 10 da Ankara'da M. M. V. satın alma Ko. da satın alınacaktır.

2 — İlk teminat 202 lira 50 kuruş olup şartnamesi her gün öğleden sonra komisyonda görülür,

3 — Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte eksiltme gün ve saatinde M. M.V. satın alma Ko. da bulunmaları.

(4197) 7431

İsterlizasyon takımı alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Hepsine tahmin edilen fiyatı 56000 elli altı bin lira olan 20 tane seyyar isterlizasyon takımı kapalı zarfla satın alınacaktır.

2 — Eksiltme 1/birinci kânun/938 perşembe günü saat 11 de Ankara'da M.M.V. satın alma Ko. da yapılacaktır.

3 — İlk teminat 4050 lira olup şartnamesi 280 kuruşa M.M.V. satın alma Ko. dan alınır.

4 — Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3. cü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte eksiltme günü teklif mektuplarını ihale saatinden behemehal bir saat evveline kadar M.M.V. satın alma Ko. na vermeleri. (4226) 7541

Sis ve alev cihazı alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan

1 — Hepsine tahmin edilen fiyatı 6000 altı bin lira olan dört adet hava tazyikli, dört adet kartuşlu sis cihazı ile üç adet alev cihazı ve bunlara ait işletme malzemesi kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 23-12-938 cuma günü saat 11 de Ankara'da M. M. V. Satınalma Ko. da yapılacaktır.

3 — Şartnamesi her gün öğleden sonra M. M. V. satın alma Ko. da görülür veya istekliler tarafından kopyası alınabilir.

4 — Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun iki ve üçüncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte teklif mektuplarını eksiltme saatinden behemehal bir saat evveline kadar M. M. V. satınalma ko. na vermeleri. (4618) 8256

120 ton mazot alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan

1 — 120 ton mazot satın alınacaktır. Tahmin bedeli 7920 lira olup ilk teminat miktarı (594) liradır.

2 — Kapalı zarfla eksiltmesi 28-11-938 pazartesi günü saat 15 de Vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Fennî şartnamesi her gün komisyonda görülebilir.

4 — İsteklilerin ihale saatinden bir saat eveline kadar ilk teminat ve teklif mektuplarını komisyona vermeleri lâzımdır. (4633) 8260

Sargılık bez alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Beher metresine tahmin edilen fiyatı 18 kuruş 88 santim olan 200 bin metre sargılık bez müteahhit nam ve hesabına 22 ilk kânun 938 perşembe günü saat 10 da M. M. V. satın alma KO. da açık eksiltme suretiyle satın alınacaktır.

2 — İlk teminat 2832 lira olup şartnamesi 189 kuruş mukabilinde M. M. V. satın alma KO. dan alınacaktır.

3—Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun iki ve üçünc ümaddelerinde yazılı belgelerle birlikte eksiltme gün ve saatında M. M. V. satın alma KO. da bulunmaları. (4621) 8285

Lâboratuvar aleti alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Hepsine tahmin edilen fiyatı 23123 yirmi üç bin yüz yirmi üç lira olan on dört çeşit laboratuvar âlat ve malzemesi kapalı zarfla satın alınacaktır.

2 — Eksiltme 2 son kânun 939 pazartesi günü saat 11 de Ankarada M. M. V. satın alma Ko. da yapılacaktır.

3 — İlk teminat 1734 lira 23 kuruş olup şartnamesi her gün öğleden sonra Ankara'da M.M.V. satın alma Ko. da görülür. Ve istiyenler tarafından kopyası alınabilir.

4 — Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun iki ve 3. cü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte teklif mektuplarını eksiltme saatından behemehal bir saat eveline kadar M. M. V. satın alma KO. reisliğine vermeleri. (4758) 8572

2 adet Unit alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Hepsine tahmin edilen fiyatı 3960 lira olan iki adet Unit açık eksiltme suretiyle 2 son kânun 939 pazartesi günü saat 10 da Ankarada M. M. V. satın alma KO. da satın alınacaktır.

2 — İlk teminat 297 lira olup şartnamesi her gün öğleden sonra M. M. V. satın alma KO. da görülür ve istiyenler tarafından kopyası alınabilir.

3 — Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3. cü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte eksiltme gün ve saatında KO. da bulunmaları. (4760) 8574

Bir erkek daktilo alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

Millî Müdafaa vekâleti zat işleri dairesinde çalışmak üzere bir erkek daktilo alınacaktır. Şeraiti anlamak için isteklilerin adı geçen daireye müracaatları. (4808) 8636

İç İşler Bakanlığı

Müsabaka imtihanı günü

Dahiliye Vekâletinden :

Münhal yerlere müsabaka ile alınacak memurlar hakkındaki talik edilmiş bulunan imtihan 1.12.1938 perşembe günü saat 14.30 da yapılacağı ilân olunur. (4876) 8729

Demiryolları

Erzincan'a nakliyat

D. D. Yılları Umum Müdürlüğünden:

Sivas - Erzurum hattının işletmiye açık bulunan Kemah istasyonundan sonraki ALP DUMANLI ve ERZİNCAN istasyonlarının 23.11.938 tarihinden itibaren yolcu ve her türlü eşya nakliyatına açılacağı, ve halen Çetinkaya - Kemah arasında işliyen muhtelit trenlerin, günlerinde hiç bir değişiklik yapılmıyarak Erzincan'a kadar devam ettirileceği sayın halka ilân olunur. (4850) 8720

Vilâyetler

Eksiltme ilânı

Konya Kültür Direktörlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Konya'da İplikçi camii tamiri.

2 — Keşif bedeli -24232- lira -49- kuruştur.

3 — Eksiltme kapalı zarf usuliyledir.

4 — Eksiltme müddeti 28.10.1938 tarihinden 21.11.1938 tarihine kadar yirmi dört gündür.

5 — Muvakkat teminat 1817 lira 50 kuruştur.

6 — İhale 21.11.1938 pazartesi günü saat 15 de Konya hükümet dairesinde Kültür direktörlüğü makamında yapılacaktır.

7 — İsteklilerin teklif mektuplarını ve 2490 sayılı kanun mucibince ticaret odası vesikasını ve bu iş için Konya valiliğinden alınmış ehliyet vesikasını haiz olması ve isteklinin diplomalı yüksek mühendis veya yüksek mimar bulunması veyahut bir yüksek mühendis veya yüksek mimarla müştereken mukavele aktedeceğine dair noterden alınmış teahhütname ile birlikte 1817 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat makbuz veya mektubunu altıncı maddede yazılı günde ihale saatinden en az bir saat evel Konya kültür direktörlüğünde müteşekkil ihale komisyonu riyasetine vermiş olmaları şarttır. Posta ile gönderilecek mektupların ihale saatine kadar kültür direktörlüğüne gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapanmış bulunması lâzımdır. Postada vaki olacak teahhür kabul olunmaz.

8 — Keşif evrakı fennî ve eksiltme şartnameleri ve mukavelename hergün Konya Nafıa direktörlüğünde görülebilir. (8070-4685) 8307

Kalörifer tesisatı ve saire inşaatı

Edirne Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Kapalı zarf usuliyle eksiltmeye çıkarıldığı halde talip zuhur etmiyen ve bedeli keşfi 16473 lira 55 kuruş bulunan Trakya umumi müfettişlik dairesinin buharlı kalörifer tesisatı ile binada yapılacak bazı tadilât ve inşaat işleri tekrar 20 gün müddetle eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme şartnamesi mukavele projesi hususî ve fennî şartname keşif evrakı ve projeler Ankara'da yapı işleri umum müdürlüğünde Edirnede nafıa müdürlüğünde grülebilir.

3 — Bu işin ihalesi 22 ikinci teşrin salı günü saat 15 te Edirne nafıa müdürlüğü odasındaki komisyonda yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girmek için 1236 liralık teminat vermek ve aşağıdaki vesaiki haiz bulunmak lâzımdır.

A - 938 senesine ait ticaret odası kâğıdı.

B - İsteklilerin 17 ikinci teşrin tarihine kadar kalörifer işleri yaptığına dair vesika ve diğer kâğıtlarını Edirne vilâyetine göndererek bu işe girmek için alacakları ehliyet vesikası 2490 sayılı kanuna göre hazırlanmış teklif mektuplarının mezkûr günde saat 14 e kadar komisyon başkanlığına verilmesi veya gönderilmesi lâzımdır. Postada gecikmiş mektuplar kabul edilmez. (8152-4697) 8366

Muhtelif yol inşaatı

Manisa Valiliğinden :

1 — Akhisar - Kırkağaç yolunun 0 + 000 - 11 + 100 üncü kilometreleri arasındaki toprak tesviyesi, şose halinde inşası ve aynı zamanda onbeş menfez yaptırılması (87856) lira (85) kuruşluk keşifnamesi üzerinden kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu işe ait keşif evrakı ve teferruatı 4 lira 40 kuruş mukabilinde vilâyet nafıa müdürlüğünden alınabilir.

3 — İhale birincikânunun birinci perşembe günü saat on birde Manisa vilâyet daimî encümeni önünde yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat miktarı (5643) liradır.

5 — İsteklilerin ihale gününden en az sekiz gün evel usulü dairesinde Manisa vilâyetinden alınmış ehliyet vesikalariyle 1938 yılına ait ticaret odası vesikasını ve muvakkat teminata ait banka mektup veya makbuzu 2490 sayılı kanunun 32 inci maddesi dairesinde hazırlıyacakları zarfın içine koyarak ihale günü saat ona kadar Manisa valiliğine vermeleri ve postada vukubulacak gecikmelerin nazarı itibare alınmıyacağı ilân olunur. (4710) 8399

Hükümet konağı inşası

Manisa Nafıa Müdürlüğünden:

1) Turgutlu hükümet konağı inşaatı 46329 lira 78 kuruşluk keşfi üzerinden kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

2) Bu işe ait eksiltme şartnamesi ile proje ve keşif kâğıtları ve bunlara müteferri kâğıtlar 232 kuruş mukabilinde Manisa nafıa müdürlüğünden alınabilir.

3) İhale birinci kânunun sekizinci perşembe günü saat on altıda Manisa vilâyeti nafıa müdürlüğü odasında yapılacaktır.

4) Muvakkat teminat (3474.73) liradır.

5) İsteklilerin ihaleden en az sekiz gün evel Manisa nafıa müdürlüğünden bu iş için alacakları ehliyet vesikası ile 938 senesine ait ticaret odası vesikasını da teklif mektuplarının içerisine koymaları lâzımdır.

6) İsteklilerin 2490 sayılı kanuna göre hazırlıyacakları teklif mektuplarını 8. birinci kânun 938 perşembe günü saat 15 e kadar nafıa müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri veya bu saate kadar gelecek surette posta ile göndermeleri ve postada vaki teahhurların kabul edilmiyeceği ilân olunur. 8727

Satılık gayri mamûl çam ağacı

Denizli Vilâyeti Orman Çevirge Müdürlüğünden :

1 — Denizli vilâyetinin Çivril kazası dahilindeki Akdağın Karanlıkdere devlet oramnının 11,12,13,14,15 numaralı maktalarından (1624) metre mikâp gayri mamul çam ağacı bir senede ormandan kat imal ve ihraç edilmek üzere ve kapalı zarf usuliyle artırmaya çıkarılmıştır.

2 — Artırma 16.12.1938 tarihine müsadif cuma günü saat 15 de yapılacaktır.

3 — Artırma Denizli Orman çevirge müdürlüğü binası içinde toplanan Orman satış komisyonunca yapılacaktır.

4 — Artırmaya konulan çam ağacının beher gayri mamul metre mikâbının muhammen tarife bedeli (505) kuruştur.

5 — Muvakkat teminatı (615) lira 9 kuruştur.

6 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat eveline kadar Denizli Orman çevirge müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Şartname ve mukavele projesini görmek ve almak istiyenlerin Denizli Orman çevirge müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. (4893) 8734

Gümrük ve İn. B.

Font boru alınacak

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

1 — İdaremizin yavşan tuzlasına getirilecek tatlı suyun tuzlaya isalesi için şartnamesi mucibince satın alınacağı ve 19.10.938 tarihinde ihale edileceği ilân edilen ve eksiltmeden kaldırılan 25.000 mere inşaat tulünde 60 m/m kutrunda font boru ve listesinde müfredatı yazılı hususî aksamına ait şartnamede tadilât yapılacağından yeniden kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli sif Haydarpaşa 25000 lira ve muvakkat teminatı 1875 liradır.

III — Eksiltme 4.1.939 tarihine rastlıyan çarşamba günü saat 15 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Muaddel şartnameler parasız olarak her gün inhisarlar umum müdürlüğü levazım ve mübayaat şubesile Ankara ve İzmir baş müdürlüğünden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirâk etmek istiyen firmaların fiatsız teklif ve kataloklarını ihale gününden 7 gün eveline kadar inhisarlar umum müdürlüğü tuz fen şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır. Bu vesikayı haiz olmıyanlar münakasaya iştirâk edemezler.

VI — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile V ci maddede yazılı tuz fen şubesinden alınacak eksiltmeye iştirâk vesikası ve % 7,5 güvenme makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 14 e kadar yukarıda adı geçen alım komisyonu başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. (8499/4857) 8721

İdare binası yaptırılacak

İnhisarlar Kars Müstakil Müdürlüğünden :

Kars'ta yapılacak idare binası inşaatı ihale edilemediğinden inşaat evelki şerait dairesinde ve kapalı zarf usuliyle yeniden münakasaya konulmuştur. İhale 1.12.1938 perşembe günü saat 15 de Müstakil müdürlükte yapılacaktır. Teklif mektuplarının muayyen günde saat on dörde kadar komisyona verilmiş olması lâzımdır. (4884) 8730

Ankara Valiliği

Odun ve çıra alınacak

Ankara Valiliğinden:

Hususî idare ihtiyacı için satın alınacak 35 ton gürgen odunu ile 1500 kilo çıra 21.11.938 tarihinde ihale edilmek üzere açık eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli 820 liradır.

Taliplerin ihale günü % 7.5 teminatları ile birlikte vilâyet daimî encümenine müracaatları ilân olunur. (4649) 8265

Türbe tâmir ettirilecek

Ankara Valiliğinden:

Keşif bedeli 3133 lira 80 kuruştan ibaret bulunan Cenap Ahmet Paşa türbesinin tamirat işine talip çıkmadığından dolayı mezkûr tamirat işi bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur.

Şartnamede yazılı evsafı haiz olan isteklilerin her pazartesi ve perşembe günleri saat 15 de 234 lira 96 kuruşluk muvakkat teminat mektubu veya makbuzu ile beraber vilâyet binasında Nafıa Müdürlüğü odasında toplanan komisyona gelmeleri ve bu işe ait keşif ve şartname her gün Nafıa Müdürlüğünde görebilecekleri ilân olunur. (4660) 8272

50 Ton sömikok kömürü alınacak

Ankara Valiliğinden:

Etimesğut istasyonunda vagonda teslim olunmak şartiyle açık eksiltme ile 50 ton sömikok kömürü Etimesğut sıhat merkezi için satın alınacaktır.

Ankara istasyonundan — Etimesğuta vagon nakliye masrafı dahil olmadığı halde beher ton 26 lira 85 kuruştan olmak üzere muhammen bedeli 1342 lira 50 kuruştur.

Muvakkat teminat 101 lira 25 kuruştur. Eksiltmesi 21.11.938 pazartesi günü saat 10 da vilâyet sıhat müdürlüğünde yapılacağından isteklilerin ve şartnameyi görmek istiyenlerin vilâyet sıhat müdürlüğüne müracaatları. (4659) 8292

Matbacılara

Ankara Valiliğinden :

1 — Sonbahar at yarışlarında kullanılmak üzere (21000) cilt bahsı müşterek bileti 15 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Biletlerin muhammen bedeli (4200) lira muvakkat teminatı (315) liradır.

3 — İsteklilerin ihaleye iştirak edebilmeleri için kanunun lüzum gösterdiği vesaikle beraber bu gibi işleri yaptığına dair vesika ibraz etmeleri lâzımdır.

4 — İhale 21. 11. 938 pazartesi günü saat 15 de vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır.

Şartname her gün hususî muhasebe müdürlüğünde görülebilir.

(4678) 8357

Kiralık kum parselleri

Ankara Valiliğinden :

Çubuk çayı mecrasında olup idarei hususiyece 505 lira bedelle icara verilmiş olan 4 No.lu kum parselinin ihalesi daimî encümence feshedilerek yeniden artırmıya konulmuştur.

İhalesi birincikânun 938 gününe müsadif perşembe günü saat 15 de encümeni daimîde icra kılınacağından taliplerin 37 lira 87 kuruşluk teminatlariyle birlikte mezkûr gün ve tarihte daimî encümen salonuna ve şartnameyi görmek istiyenlerin de hususî idare tahakkuk ve tahsil müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

Parsel No:	Mevkii	Bedel muhammeni Lira K.
5	Çubuk deresi	525 00
6	„ „	750 00
7	„ „	720 00
8	„ „	550 00
9	„ „	526 00
10	„ „	755 00
11,12	„ „	1110 00

8458

Kum parseli icara verilecek

Ankara Valiliğinden :

Çubuk çayı mecrasında olup Idarei hususiyece 505 lira bedelle icara verilmiş olan 4 No.lu kum parselinin ihalesi daimî encümence feshedilerek yeniden artırmıya konulmuştur.

İhalesi birincikânun 938 gününe müsadif perşembe günü saat 15 de encümeni daimîde icra kılınacağından taliplerin 37 lira 87 kuruşluk teminatlariyle birlikte mezkûr gün ve tarihte daimî encümen salonuna ve şartnameyi görmek istiyenlerin de hususî idare tahakkuk ve tahsil müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

(4806) 8597

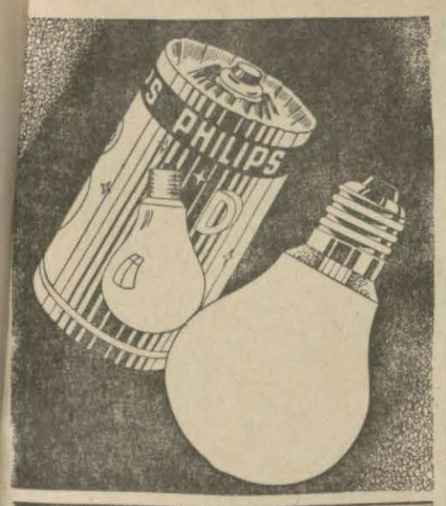

PHILIPS AMPULUNDAN

Daha iyisi yoktur

TÜRKİYE UMUM MÜMESSİLİ HELİOS MÜESSESATI İSTANBUL-GALATA VOYVODA CADDE

Ankara Levazım Amirliği

Pirinç alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Harp okulu ihtiyacı için 40.000 kilo pirincin kapalı zarfla eksiltmesi 23.11.1938 çarşamba günü saat 15 de Ankara Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Tahmin bedeli beher 8000 liradır.

3 — Muvakkat teminatı 600 liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. Kanunî vesikalarda bulunan teklif mektuplarının saat 14 e kadar komisyona verilmesi. (4662) 8294

Arpa ve yulaf alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — İslâhiyedeki kıtaatın senelik 450.000 kilo arpa ve bu mikdar yulafının kapalı zarf usuliyle eksiltmesi 21.11.938 paazrtesi günü saat 15 de İslâhiyede tugay satın alma komisyonunda yapılacaktır. Muhammen tutarı 18000 lira ve ilk teminatı 1350 liradır. Şartnamesi İstanbul, Ankara levazım âmirlikleri ve İslâhiyede tugay satın alma komisyonlarındadır. (4663) 8295

Sade yağı alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Sarıkamış'ın 28000 kilo, Erzurumun 26000 kilo sade yağları kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Sarıkamış için alınacak yağın tahmin bedeli 24500 lira, ilk teminatı 1837 lira 50 kuruştur. Erzurum için alınacak yağın tahmin bedeli 22100 lira, ilk teminatı 1657 lira 50 kuruştur. Eksiltmeleri Sarıkamış'ın 21.11.938 pazartesi günü saat 11 de Erzurum yağının aynı gün saat 15 de Erzurum'da askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Teklif mektupları eksiltme saatlerinden birer saaat evel komisyon başkanlığına verilmiş veya posta ile gönderilmiş bulunacaktır. Şartnameleri her gün komisyonda görülebilir. (4664) 8296

Hayvan alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Dağ topu makinalı tüfek katırı ve nakliye koşumu ile binek hayvanı satın alınacaktır. Hayvanlarını satmak istiyenlerin Sarıkışla civarındaki hayvan hastanesinde muayene ve satın alınmaları için mezkûr hastanedekikomisyona müracaatları. (4747) 8488

Saman alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Garnizon birlik ve müesseseleri hayvanatı ihtiyacı için 235750 kilo saman açık eksiltme ile satın alınacak ve eksiltmesi Ankara Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Eksiltmesi 3. 12. 938 cumartesi günü saat 10 dadır.

3 — Muhammen bedeli 4715 lira ilk teminatı 354 liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. Kanunî vesika ve teminatla belli vakitte komisyonda bulunulması. (4791) 8591

Muhtelif İnşaat

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Kmisynundan :

1 — Bodrumda iki pavyon ve bir tavla ve bir mutbak inşaatı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuş ise de talip çıkmadığından 20.11.938 den itibaren bir ay zarfında pazarlıkla yaptırılmasına karar verilmiştir.

2 — Keşif bedeli 65840 liradır.

3 — Katî teminatı 9875 liradır.

4 — İstekliler bu işe ait keşif plânlarını ve şartnamelerini Muğla dağ tugayı satın alma komisyonundan üç lira bedel mukabilinde aldırabilirler. İstiyenlere gönderilir.

5 — İsteklilerin 6 1. ci kân. 938 den itibaren Muğla dag tugay karargâhında müteşekkil komisyona her gün müracaatları ilân olunur. (4868) 8722

Odun baltası ve yaba alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Kmisynundan :

Harp okulu için 20 adet odun baltası ile 20 adet demir yaba satın alınacağından taliplerin 29. 11. 938 salı günü saat 11 de Ankara Lv. âmirliği satın alma komisyonuna gelmeleri. (4865) 8723

Yanmış odun kömürü satışı

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Kmisynundan :

İstasyonda askerî furunda mevcut bulunan 1500 kilo yanmış odun kömürü satılacağından taliplerin 29.11.938 salı günü saat 10 da Ankara Lv. âmirliği satın alma komisyonuna gelmeleri. (4866) 8724

Muhtelif İnşaat

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Kmisynundan :

1 — Küllükte iki pavyon ve bir tavla ve bir mutbak inşası kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuş ise de talip çıkmadığından 20. 11. 938 den itibaren bir ay zarfında pazarlıkla yaptırılmasına karar verilmiştir.

2 — Keşif bedeli 57842 liradır.

3 — Katî teminatı 8677 liradır.

4 — İstekliler bu işe ait keşif plânlarını ve şartnamelerini Muğla dağ tuğayı satın alma komisyonundan üç lira bedel mukabilinde aldırabilirler. İstiyenlere gönderilir.

5 — İsteklilerin 6. 1. ci kân. 938 den den itibaren Muğla dağ tuğay karargâhında müteşekkil komisyona her gün müracaatları ilân olunur. (4869) 8725

Nohut alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Kmisynundan :

1 — Ankara garnizonu için kapalı zarfla alınacak olan 54000 kilo nohuda teklif edilen fiat makamca gali görüldüğünden yeniden kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Tahmin edilen bedeli 7020 lira olup ilk teminatı 526 lira 50 kuruştur.

3 — Eksiltmesi 8.12.1938 perşembe günü saat 15 de Ankara Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi ve nümunesi komisyonda görülür. Kanunî vesikalarda bulunan teklif mektuplarının saat 14 de kadar komisyona verilmesi (4887) 8731

Saman alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Kmisynundan :

Ankara garnizonu için pazarlıkla 6000 kilo saman alınacağından taliplerin 29.11.1938 salı günü saat 14 de Ankara Lv. âmirliği satınalma komisyonuna gelmeleri. (4888) 8732

İhale günü tebdili

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Kmisynundan :

Samsun tüm birliklerinin ihtiyacı için alınacak olan ve 3.7.12.17 2. ci teş. 938 günlerinde Ulus gazetesiyle ilân edilen 600 ton unun ihale günü 21.11. 938 olduğundan ve bu günün resmî tatil gününe tesadüf etmesi dolayısiyle ihalenin 28.11.1938 günü saat 14 de Samsun tüm levazımında yapılacaktır. 48883) 8733

Ekmek alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Cinsi	Miktarı Kilo	Muhammen bedeli Lira K.	İlk teminatı Lira K.
Ekmek	25560	2800 60	210 05

Kırıkkale askerî sanat lisesi kadro erlerinin ihtiyacı olan 25560 kilo ekmeğin 28-2. ci teş. - 938 çarşamba günü saat 14 de açık eksiltme ile alınacaktır. İsteklilerin 210 lira 87 kuruştan ibaret ilk teminatlarını Kırıkkale askerî fabrikalar muhasebeciliği veznesine makbuz mukabilinde yatırarak belli gün ve saatte mektep satın alma komisyonuna gelmeleri. (4752) 8513

Ekmek münakasası

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Cinsi	Miktarı Kilo	Muhammen bedeli Lira K.	İlk teminatı Lira K.
Ekmek	25460	2800 60	210 05

Kırıkkale askerî sanat lisesi kadro erlerinin ihtiyacı olan 25460 kilo ekmeğin 28 - 2. ci teş. - 938 çarşamba günü saat 15 de açık eksiltme ile alınacaktır. İsteklilerin 210 lira 02 kuruştan ibaret ilk teminatlarını Kırıkkale askerî fabrikalar muhasebeciliği veznesine makbuz mukabilinde yatırarak belli gün ve saatte mektep satın alma komisyonuna gelmeleri. (4753) 8514

Muhtelif yiyecek alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Amasya askerî satınalma Komisyonundan :

Cinsi	Miktarı Kilo	Muvak.tem Lr.	Kr	Nerede yapılacağı	İhale günü	Saatı	İhalenin cinsi	Tahmin B. Lr.
Arpa	84000	315	00	Al. garnizonunda	21/11/938	10	Açık	4200
K. ot	40000	120	00	= =	= = =	=	=	1600
Saman	81000	60	75	= =	= = =	=	=	810
K. Soğan	12700	38	10	= =	23 = =	14	=	508
Bulgur	28500	203	75	= =	23 = =	14	=	2850
Un	250000	2489	25	= =	21 = =	14	Kapalı	32500
Sığır eti	63000	850	00	= =	21 = =	14	=	11340

1 — Amasya garnizonu eratının senelik ihtiyacı olan yukarıda cins ve miktarları yazılı besi maddeleri açık eksiltme ve kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Şartnameleri satınalma komisyonundadır. İhalesi alay gazinosu binasındaki komisyonda yapılacaktır.

3 — İsteklilerin yukarıda yazılı gün ve saatlarda vesika ve teminatı havi teklif mektuplariyle beraber komisyona müracaatları ve teklif mektuplarının ihale saatından bir saat evel komisyon başkanlığına vermeleri. (4676) 8303

TÜRK HAVA KURUMU

26 cı - Tertip

BÜYÜK PİYANGOSU

İkinci keşide 11 birincikânun 938 dedir.

Büyük ikramiye 45.000 liradır.

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Yeni tertipten bir bilet alarak iştirâk etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mesut ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz...

H. M. GHAZANFAR

TICARETHANESI
TESIS TARIHI 1860
Post Box No. 831, Tel Adresi: GHAZANFAR
BOMBAY

HİNDİSTANDA

Türk mallarının en büyük alıcısı ve her nevi Hind malı ihracatçısı
Referansları: Bombaydaki her hangi bir Banka ve Türkofis 862

Hastalık, ölüm ve pislik getiren fareler

FAR Hasan fare zehiri

İle öldürünüz

Macun ve buğday şeklinde olup büyük ve küçük her nevi fareleri, sıçanları derhal öldürür. Tesiri kat'îdir. Fareler kokmaz. Buğday nevilerini serpmelidir. Macun olanlarını yağlı bir ekmeğe ve herhangi bir gıdaya sürerek farelerin bulunduğu yerlere koymalıdır. Kutusu 10, büyük 25, ikisi bir arada 30 kuruştur. 8493

Ankara Belediyesi

Balıkçı muşambası alınacak

Ankara Belediyesinden :

1 — Su işleri yıkama ve sulama amelesi için alınacak 40 adet balıkçı muşambası ve pantolun ile bir adet postabaşı muşambası on beş gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (216) liradır.

3 — Muvakkat teminat (16.50) liradır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin hergün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 2.12.1938 cuma günü saat on buçukta Belediye encümenine müracaatları (4836) 8650

Pompa ve baraka yaptırılacak

Ankara Belediyesinden :

1 — Atpazarı su deposuna konacak elektrik motörlü pompa ve bunu ihtiva edecek barakaya istekli çıkmadığından açık eksiltmesi on gün uzatılmıştır.

2 — Muhammen bedeli (1050) liradır.

3 — Muvakkat teminatı (78,75) liradır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenlerin hergün Yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 29 ikinci kânun 938 cuma günü saat on buçukta Belediye encümenine müracaatları. (7875) 8728

Mahkemeler

Ankara Asliye Mehkemesi Ticaret Dairesinden :

Dahiliye Vekâleti karşısında Sakarya apartımanında mukim iken mukaddema mahkemece iflâsına karar verilen Rahmi zade Ziya Sönmezin alacaklılarıyle akdettiği konkurdato evrakı bu hususta bir karar ittihaz edilmek üzere iflâs memurluğundan mahkememize tevdi kılınmış ve konkurdato hakkında mahkemece bir karar ittihazı zımnında 21.11.1938 pazartesi günü saat 11 de celse açılacağı ve itiraz edenlerin haklarını müdafaa için celsede bulunabilecekleri gazete ile ilân edilmişti.

Yevmi mekzûrda Atatürk'ün cenaze merasimi dolayısiyle devair kapalı bulunacağından bu hususiaki celsenin 28.11.938 pazartesi günü saat 10 a talikine mahkemece karar verilmiş olmakla keyfiyet ilân olunur. 8717

Sade yağı alınacak

Bayramiç Askerî Satın Alma Komisyonu Başkanlığından :

Cinsi	Miktarı Kilo	Tutarı Lira	Teminatı muvakkate Lira	Günü	İhale şekli	saati
Sade yağ	22000	22000	1650	2-12-938 cuma	Açık eksiltme	14

1 — Bayramiçte bulunan kıtaların ihtiyaçları olan 22.000 kilo sade yağ bir ay içinde eksiltmesi yapılmak üzere ihaleye konulmuştur.

2 — Talipleri 2-12-938 cuma gününe kadar müracaatları.

3 — Komisyon 2-12-938 cuma günü saat 14 de tekrar toplanacağından 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesikalariyle birlikte komisyona müracaatları ilân olunur. (8408/4809) 8607

VÜCUD KIRGINLIKLARI
SİYATİK AĞRILARI
ROMATİZMALAR, KULUNÇLAR
BAŞ ve BEL AĞRILARI
AYBAŞI SANCILARI

NEOKÜRİN

Kaşeleri almakla bertaraf edilir.
Lüzumunda günde 2 kaşe alınabilir.
NEOKÜRİN mideyi bozmaz ve kalbi yormaz.
Tek kaşe 6 kuruş, 6 lık ambalâj 30 kuruş.
Her eczanede bulunur 8393

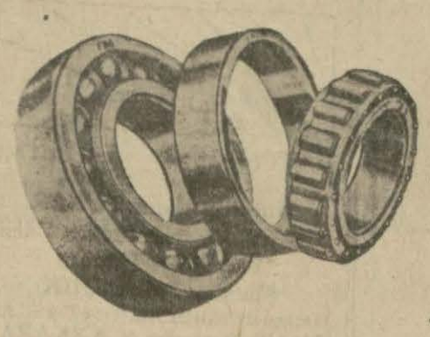

KUGELFİŞER
BİLYALI YATAKLAR

Dünyanın tanınmış en iyi rulmanlarıdır.
ve emsalinden daha ucuzdurlar.
Toptan ve perakende satış yeri :

OSMAN TAŞÇIOĞLU

Galata, Voyvoda caddesi No.84
Karaköy Palas karşısında 8312

TELEFUNKEN

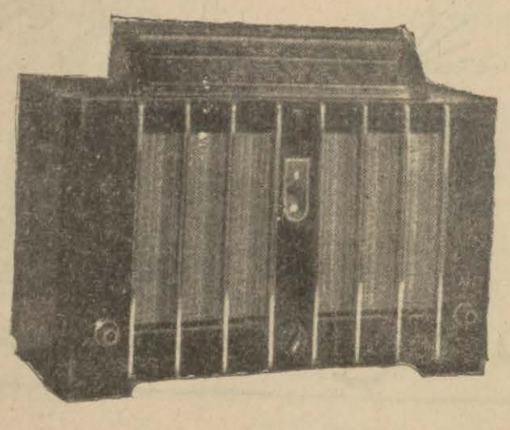

Şimdiye kadar muhtelif marka bir çok radyo dinlediniz. Bugün de TELEFUNKEN radyolarının 939 modellerini dinliyerek katî kararınızı verebilirsiniz.

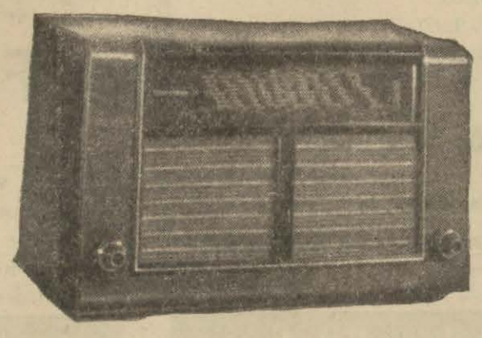

Beş Kıt'ada 70 den fazla memlekette TELEFUNKEN radyolarının büyük bir rağbet ve itimat görmesi sizin için en kuvvetli teminattır.

Ankara satış yeri:

Elektrofen Türk Anonim Şirketi
Anafartalar caddesi No: 10

Türkiye vekili :

Elektron Türk Anonim Şirketi

Galata Voyvoda Caddesi 58 - 62

Telefon : 41460 Telgraf Elektron - İstanbul

Anadolunun bütün mühim şehirlerinde bayilerimiz vardır.

8625

KÖRTİNG RADYOSU

SİZİ AHENGLE SARAR OYALAR

Hörting Radio

SUPRA SELECTOR 39

UMUM VEKİLİ: NECİP ERSES
GALATA ZÜLFARUZ SO. SESLİ HAN
GALATA HEZARAN CAD No: 121

ANKARA ACENTASI HALİL NACİ MIHÇIOĞLU 8736

OTEL AYBAR

Ankara Anafartalar caddesinde memurlar kooperatif binası üstünde yeni açılmıştır. Geniş ve havadar odaları ve salonları kaloriferle ısınır sıcak su ve banyoları mevcut, eşya ve yatakları kâmilen yeni ve sıhîdir. Temizliğe ve misafirlerin huzur ve istirahatlerini temine son derece itina edilir. Her türlü konforu haiz ve fiyatları emsaline nazaran çok ucuzdur.

Halk Bakteriyoloji ve Kimya Lâboratuvarı

Belediye sırası, Talas apartıman 1 No. ya nakletmiştir. Tel: 2972

DIŞ TABİBİ

M. AZİZ TUNÇ

Pazardan maada her gün hastalarını kabul ve tedavi eder. Adliye Sarayı yanında Sarraf Hakkı Apartımanı No. 1

Annelere pek mühim bir bilgi

Et ve sebzelerin iyice pişmemesinden, Meyvaların güzelce yıkanmamasından içilen suların temiz ve saf olmamasından hasıl olan solucan dediğimiz barsak kurtları en muzır hayvanlardır. Bunlar, ince barsağın iç zarına yapışarak ve kan emerek yetişir ve ürerler. Ekseriyetle çocuklarda bulunur.

Halsizlik, kansızlık, hazımsızlık, karın ağrıları, karın şişmeleri, burun, Makat kaşınması, ishal, oburluk, Baş dönmesi, salya akması, sar'aya benzer sinir halleri, görmede ve işitmede bozukluk, ... hep bu kurtların tesiridir.

(İsmet Solucan Bisküiti) bu kurtların en birinci devasıdır

Büyük ve küçüklere emniyet ve itimadla verilir. Her çocuk seve seve yer. Çocuklarımıza senede bir kaç defa ihtiyaten veriniz, Aile doktorunuza danışınız. Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir.

Fiatı her eczanede 20 kuruştur. (İSMET) ismine dikkat ediniz.

Kullanış tarzı: Bir Bisküvit beş müsavi kısma ayrılmıştr. Beher kısmında bir santigram Santonin vardır. Büyükler: Gece yatarken iki kutu Bisküvit, Çocuklar: 10 - 15 yaşına kadar bir kutu Bisküvit, 10 yaşından aşağı çocuklara her yaş için gece yatarken bir çizgi verilir. 8738

Muhtelif elbiseler yaptırılacak

Ankara Valiliğinden :

1 — Etimesğut yatı okulu talebeleri için aşağıda yazılı elbiseler yaptırılacaktır.

2 — Bu elbiselerin bedeli (1607) liradan ibaret olup açık eksiltmeye konulmuştur.

3 — İsteklilerin şartnameyi ve nümuneleri görmek üzere her gün kültür direktörlüğüne ve ihale günü olan 5. 12. 1938 pazartesi günü saat 15 de ve % 7,5 muvakkat teminat akeçsini hususî muhasebe veznesine yatırarak vilâyet daimî encümenine müracaatları

Adı	Takım	Adet	Fiyatı Li.	Ku.	Tutarı Li.	Ku.
Elbise erkeklere	70		13	20	924	
Rop kızlara		30	9	50	285	
Mintan		70	1	50	105	
Erkeklere don		140		45	63	
Erkeklere gömlek		140		60	84	
Göğüslük		40	2	30	92	
Kızlara don		60		45	27	
Kızlara gömlek		60		45	27	
					1607	

(4871) 8726

Muayenehane nakli
Diş Tabibi

DANYAL TUNA

Kooperatif yanında Ali Nazmi apartmanına taşınmıştır. 8739

ULUS — 19. uncu yıl. — No.: 6218
İmtiyaz Sahibi
Nurettin Kâmil SUNER
Umumî Neşriyatı İdare Eden
Yazı İşleri Müdürü
Mümtaz Faik FENİK
Matbaa Müdürü: Ali Rıza BASKAN
ULUS Basımevi : ANKARA

SİNEMALAR

39 model BLAUPUNKT radyolarını dinlemeden radyo almayınız.

KÂZIM RÜŞTÜ
Ankara Adliye sarayı Yanı Gençağa apartımanı 2. ci kat No: 6 Tel: 2206